گەڕان بەدوای هیچدا

لە پشتی پەنجەرەکەوە، سەیری دنیا بەبەفر داپۆشراوی دەرەوەی دەکرد، لەبەر خۆیەوە بۆڵەبۆڵێکی کرد، ڕادیۆکەی لە خۆ نزیک کردەوە و پێی کرد، چەند جارێک میلەکەی هێنا و برد، لە دواییدا کوژاندییەوە، هەڵسا و چووە هۆڵەکە، سەیرێکی تەلەڤزیۆنەکەی کرد، تەنیا شاشەکەی دەبینی و هیچی تر، لە نێوەڕاستی ژوورەکە دەستی بەپیاسەکردن کرد، لە بەرانبەر کتێبخانەکەی وەستا، خۆشییەکی برووسک ئاسا بەدڵیدا ڕەت بوو، ڕووەو تەلەفۆنەکە چوو، دوو جار دەستی بۆ درێژکرد، گێڕایەوە، بۆ جاری سێیەم پڕی دایێ و ژمارەیەکی لێ دا، ئافرەتێک وەڵامی دایەوە هیچی نەوت تەلەفۆنەکەی داخست، دەرگای یەخچاڵەکەی کردەوە، چاوی بڕییە هەموو شتەکانی نێوی، دڵی بۆ هیچ نەچوو، دای خستەوە، لەبەر پەنجەرەکە دانیشتەوە، ڕۆژنامەیەکی راکێشایە بەردەستی و لە ناونیشانەکانی راما (پلەی سەرما بیست و پێنج لە ژێر سفر... ئەمڕۆ منالێک و پیرەژنێکی بەجێماو لە دەرەوە ڕەق بووبوونەوە، گەورەترین ئاهەنگی مۆسیقا و گۆرانی لە هۆڵی سەنتەر... دوو ئافرەتی ناودار شوویان بەیەکتر کرد... لاوترین مۆسیقاژەنی وڵات خۆی کوشت!).

خێرا هەڵسا و بڕیاری دا بچێتە دەرەوە، لە دەرگاکە نزیک بۆوە، وەستا، بێ بیرکردنەوە قەمسەڵەکەی داکەند و لەو گۆڕە فڕێی دا، گەڕایەوە دواوە و یەخچاڵەکەی کردەوە، دوو دەنکە حەبی ڤالیۆمی دەرهێنا و قووتی دان، نەختێکی دی دیقەتی لە پەنجەرەکە گرت، هەستی کرد، جەستەی بۆتە دەنکە نۆکێک و لە نێو قودیلکەیەکی سەر داپۆشراوە و یەکێک بەتوندی دەی هەژێنێتەوە.

دیسکۆ

هەردووکیان، لە بەرانبەر یەکدی دانیشتبوون، مێزێک لە نێوانیان دا بوو، دەست و پەنجەیان، وەک ئاشق و ماشقە تێک ئاڵابوون، چاویان بڕیبووە سەماکەرەکان، مۆسیقا و بۆنی ئارەق و بیرە و دووکەڵی جگارە، وڕ و کاسی کردبوون، لە ناکاو کچە هەڵسا و هەر لە سەر ڕیتمی مۆسیقاکە وەلەنجە کەوت و خۆی گەیاندە نێو لەنجەگرتووەکان.

چاوی لە کوڕێک نووقاند، کوڕە تێ گەیشت و بۆی خزی، دەستێکی لە نێوقەدی کچە وەرهێناو دەستەکەی دیکەی خستە سەر شان و ملی، هێدی هێدی لەگەڵ سەما کردنەکەیاندا جەستەیان لە یەکدی دەخشاند، ڕوومەتیان لە یەکدی نزیک دەکردەوە،

بۆنی بن گوێی یەکدییان کرد، کە چاویان نا بەچاوی یەکدی، لێویان لێک ترازا و دەمیان هاوجووت بوو، کچە گەڕایەوە سەرمێزەکەی، بەبێ موبالاتی لێوێکی هەڵتەکاند و پێی سەیر نەبوو، کە دۆستەکەی لەوێ نەمابوو!.

هەڵقەی بووکێنی

خەیاڵ ئامێز لە نێو پاسەکە دانیشتبوو، کە چاوی هەڵبڕی، یەکڕاست نیگای لە نیگای کوڕێکی وەستاوی نێو پاسەکە گیر بوو، هەستی کرد، ڕۆحی لە نێو سیحری تەڵەیەکدا عاسێ بوو، جەستەی شەلاڵی شاڵاوی مووچڕکەیەکی شیرین بوو، لە خۆوە دڵی کەوتە شایی و لۆغانی ترسێکی بەتام. بەنهێنی هەڵقەی بووکێنی لە پەنجەی دەرهێنا، کوڕەکە بەر لەوەی پاسەکە بوەستێ و بچێتە خوارێ، تەماشایەکی جێ پەنجەی هەڵقەی دەستی کچەی کرد و بزەیەکی بۆ فڕێ دا... کچە هەڵقەکەی خستە نێو گیرفانی و بڕیاری دا چیدی لە دەرەوەی ماڵ حەڵقەی بووکێنی نەکاتە پەنجەی!.

کورتە رۆمان

کێوی مەزن

١

دایە! زامی ئەم جارەت، زامێکی سەختە!
ئەوەتا کوڕی تاقانەت،
هەگبەی زامە کۆنەکانی باوکی،
لە کۆڵ ناوە...
ڕکە لەگەڵ کێوی مەزن دەکا!

لەبەرچاومە، کە چۆن بەچاوی خەم و پەژارەت، لە وێنەکەم، وێنە زەردهەڵگەڕاوەکەم رادەمێنی... هەنسکی گریانی پاک و پڕسۆزت، نەشتەر لە قەتماغەی برینەکانت دەدا. دەروونی گەرم و بەسۆزت رادەتەکێنێ، بیرەوەرییەکانی دێرینت دێنێتەوە بەرچاو. هەموویان یەک پارچە ئومێد و هیوا بوون. ئێستاش حەزێکی گەورە یەخەی گرتووی، حەزی ئەوەی هەر بۆ ساتێکی کەمیش بێ سەرم لە پشت دەرگاکەوە بێنمە ژوورەوە و لە ناکاو خۆمت نیشان بدەم، تۆش لە حاڵێکدا چاوی بێ باوەڕیت پێم دەکەوێ کەچی بۆم دێیت، دێیت هەتا ئەگەر سەرابیش بم، بەدەستە چورچ و لاوازەکانت، بەپیرە دەستەکانت، توند باوەشم تێوە دەگریت، سەرم دەخەیتە سەر کۆشی جارانت، وەک پێشوو، پێشووی مندالّیم، ماچم دەکەیت، بۆنم دەکەیت، دەگریت، ئەم گریانە چ سڕێکە خودایە! ئەم خۆشەویستییە پڕ تەلیسمە دەبێ چی بێ؟ منیش لەوێ بەئاهەنگی گریانی بەسۆزت، بەجەستەیەکی پڕ لە ئەڤین، سەر بۆ دنیای خەون و خەیاڵ دادەنوێنم، بەڵام نا، چونکە منیش حەز بەدیدەنی تۆ دەکەم، ئەم جارەیان وەکو جاران هاوڕێی خەون نابم، سەر و سیمای پەشۆکاوی تۆ، دەمهەژێنێ. کە لە تۆ جیا بوومەوە دایە! هەستم دەکرد... بەشێک لە گیانی من دادەبڕێ و هەستی غوربەت و نامۆیی سەرتاپای رۆحم دادەگرێ... دایە! تۆ، دەستەکانت کردبوونە سوپەری هەموو بەڵاییێک، تۆ نەبووای لەمێژ بوو من نەدەبووم. ئێستاش لە تۆ دوورم، بەڵام بوومەتە ئەو باڵدارەی کە بەکێوێکی نامۆدا هەڵدەفڕێ. هەڵنانیشێ. هیچ لانەیەکی دیکە شک نابا غەیری لانەی کۆنی پڕ سەبووری تۆ نەبێ...

دایە! لەمڕۆ بەدواوە، خەونەکانت دەنگ و ڕەنگیان دەگۆڕێ. تۆش دەبیتە ئەو باڵدارەی بەدوای بێچووە زامدارەکانیدا دەگەڕێ. دەبیتە ئەو دایکەی، گوێ بۆ دەنگی

با، کردنەوەی دەرگا، پستەپستی ئەملا و ئەولا، ئاپورەی بن دیوار، هەرا و هوریا، هەڵدەخا، خۆت مات دەکەیت و چاو دەگێڕی.

دایە! ئەوەی کە لەمەودوا تراویلکەئاسا دەیبینی، ئێستا لێرە، لەگەڵ کۆمەڵێک هەڤاڵ، کۆنەدۆست، زنجیرەیەکی کورتی نارێکیان لە حاڵی هەنگاو هەڵهێناندا پێک هێناوە. چاویان لە کێوێک بڕیوە، لوتکەی لە شینایی ئاسمان دەخشێنێ. ئێستا لە دەشتێکی پان و بەریندا وەستاوین، ئەم دەشتە کاکی بەکاکییە، سەرەتای قۆناخی ئەم سەفەرەمانە. سەفەری کێوی مەزن... ئەم کێوە چەندە بەهەیبەت و شان و شکۆیە؟ جاران لە خەوندا شتی وا سەیروسەمەرەم دەبینی. باڵدار ئاسا، بەنێویدا هەڵدەفڕیم. ئەم کێوە لەگەڵ ئەوەی پاک و دڵڕفێنە، سامناک و ورەشکێنیشە. بەڵام وەکو دەڵێن، ئەوەی بیەوێ ژیانی سەخت تاقی بکاتەوە، دەبێ سنگی لەم شاخە بخشێنێ. ئەوەی بەختی بڕینی چنگ بکەوێ، بەهەموو رازێک دەگا! دەبێ ئێمەش رێچکۆڵەیەک لەسەر بەفری نوێی ئەم ساڵ بکەینەوە. دەڵێن ئەم چیایەی کەویەبەفری دەیان ساڵی لەسەر پشتە و ئاژەڵەکێوییەکان، درزیان تێ خستووە و بۆ مانەوەی خۆیان لە ژێریدا دەژین. ئەم کێوە بەکێوی گورگان ناسراوە. دەڵێن لە سێ لاوە بۆ نێچیرەکانیان خۆیان لە بۆسە دەنێن، وەک ئەوەی ماڵیان لەژێر بەفر بێ، لە ناکاو، دەردەپەڕن ئیدی مرۆڤ خۆی و بەختی.

– هۆ هیوا. کەمێکی دیکە پێ هەڵێنە.

هیوا کە لە دواوەی هەموویان دەڕۆیشت، کەمێک راچەنی. شەقاوی گەورەتری هەڵێنا. خۆی گەیاندە ناوەڕاستی رەوتەکە. رەوتی دۆستەکانی، ئەو دۆستانەی لەمێژە یەکتر دەناسن و بەئازار و ناسۆری یەکدی ئاشنان. هەموویان مندالّی کووچە و کۆڵانێک بوون. دەیان جار دەم و لووتی یەکدییان پڕخوێن کردووە و زۆر جاریش پشتی یەکدییان گرتووە و رەقیبەکانی خۆیانیان بەزاندووە، ئەمڕۆش پاش چەندان ساڵی جودایی، ساڵی روو لە یەکدی وەرگێڕان و تۆمەت خستنە پاڵ یەکدی، لەم سەفەرەدا یەکتریان گرتۆتەوە.

هیوا لەبەر ئەوەی هەنگاوێکی مابوو بگاتە بنار شاخەکە، لەپڕ وەستا بەهێواشی سەری هەڵبڕی:

– دەبێ هەمووی سەرکەوین؟

ئەم قسەیەی لەبەرخۆوە گوت، کەچی وەک ئەوەی (شۆڕش) گوێی لێ بووبێ، گەیشتە لای و دەستێکی خستە سەر شانی و گوتی: «وریای خۆت بە... رێگەمان ناخۆشە...»

هیوا بێ ئەوەی هیچ قسەیەک بکا، هەنگاوێکی خێراتری هاوێشت، دەیەویست وای نیشان بدات کە ماندوو نەبووە. شۆڕش کە یەکێک بوو لە هاوڕێ کۆنەکانی، وا پێ

دەچوو دۆستایەتی لەگەڵ هیوا لەوانی دیکە مەحکەمتر بێ. ئەمەو بۆ خەڵکی گەڕەک و کۆڵانەکەشیان روون و ئاشکرا بوو هەتا دایکی هیوایش ئەم کوڕەی بۆ لە هەموو کەس پێ باشتر بوو زۆر جار هیوا پێی دەگوت: (من قەت حەزناکەم لە تۆ دوور بکەومەوە.) شۆڕشیش دەیگوت: (ئینجا بۆ شتی وا روو دەدا؟) کەچی ئەوەی نەیاندەویست و پێیویستیان پێ نەبوو، رووی دا، رۆژ بەرۆژ زەمینەی لێکترازانی ئەو پێوەندییە خۆشتر دەبوو، هەردوو لا هەنجەتی زۆریان بۆ یەکتر دەهێنایەوە، بەڵگەی بێ بڕواییان دەخستە بەردەم خەڵکی دەور و دراوسێکانیان... لە دواییدا هەریەکە و کەوتە سەنگەرێک و شەڕی دۆستکوژیان بەرپاکرد. ئەوەی هەیان بوو لە دژ یەکتر بەکاریان هێنا و هەڵیان رشت. هەردوو لا کە پشتیان بەدۆستانی گەڕەکە دوورەکان بەستبوو، تا دەهات بێ هێزتر دەبوون. دۆستە نامۆکانیان بەخێرایی لێیان هەڵگەڕانەوە و لە شەو و رۆژێکدا زەبری خۆیانیان وەشاند... دەر و دراوسێ لەگەڵ ئەوەی ئەو لێکترازانەی شۆڕش و هیوایان پێ ناخۆش بوو، گاڵتەشیان بەهەردوو لا دەکرد و دەیانگوت: (کە دۆستت بوو بەدوژمن هەزار سڵاو لە مردن!) هیچ هەوڵ و کۆششێک بۆ ئاشتکردنەوەی هیوا و شۆڕش سەری نەگرت، تا ئەو کاتەی هەردووکیان هەستیان بەئازاری زەبری دۆستە نامۆکانیان نەکرد، بەئاگا نەهاتنەوە، کاتێکیش بەئاگا هاتنەوە، خۆیان بەلاوازی و پەڕپووتی هاتە بەرچاو.

هەر لەو دەمانەدا، هیوا دایکی نەخۆش کەوت و دەستێکی ئیفلیج بوو. شلێری دۆست و خۆشەویستیشی، کەوتە دەستی پیاوانی دەوڵەت و بێ سەروشوێن کرا... بەرلەوەی ئەم کارەساتانەش رووبدەن، شۆڕش بۆ چەند جارێک هیوای بینی. لە نێو شاردا بەنهێنی راوبۆچوونیان دەگۆڕییەوەو تەگبیریان دەکرد. شۆڕش ئەوکات سێ چوارساڵی پێ چووبوو، کە شاری بەجێ هێشتبوو، لەنێو شاخ و دۆڵ و عاسێکاندا دەژیا.

زۆریان نەمابوو بگەنە سەرووی یەکەم هەوراز، رێبوار کە لە پێشەوە دەڕۆیشت، لەسەر چیچکان بۆی دانیشت، ئەوانی دیکەیش هەڵیان قۆزتەوە و روونیشتن.

هیوا لەسەرخۆ پەنجەیەکی لە بەفرەکە وەردەدا و نیگاشی لە هەورازەکەی بەردەمی گیر کردبوو، بیری لەوە دەکردەوە کە چۆن دەتوانن ئەم شاخە مەزن و عاسێیە، بێ ئەوەی توولە رێگایەکیشی تیابێ، ئاوا ببڕن؟ دوودڵ بوو لەوەی کە پرسیارێکیان لێ بکا، کەچی هەر خۆی وەڵامی پرسیارەکەشی دەدایەوە (نەء... ئەوان لە من شارەزاترن.)

بەڵێ ئەوان پێشی ئەم، بۆ چەندساڵێک دەچێ لە شار دەرچوونە. خۆ تێیاندا هەیە نیوەی تەمەنی لەم شاخانە رابواردووە و ئێستایش ئەم هەڵبەزین و دابەزینەی پێ خۆشە، وەک هەر بۆ ئەم ژیانە خولقابێ: بەڵام وەنەبێ هەست بەنارەحەتییەکیش نەکا، نارەحەتییەک کە تا ئێستا ئازاری دەدا، کەچی دەری ناخا. هیوا ئاوڕێکی لە تەنیشت

خۆی دایەوە. یەکسەرە باڵای لەڕولاوازی شۆڕشی هاتە بەرچاو، بەڵام لە دەروونیدا پەی بەوە برد، کە شتێک بەدەوری ئەم قامەتە خۆی لوولداوە، هەر لە ورە و خۆڕاگری دەچێ... رەنگێکی سوور، هەر دەچوو لە شوێنێکی داڕووشاوی قۆنداخی تفەنگە کۆنەکەی شۆڕش، دەبیندرا، کەوتە بەرچاوی هیوا. بوو بەسووکە زەبرێک بیرەوەرییەکانی وەخرۆش هێنا. بیری رامالّی. لە کێوەکەی جیاکردەوە. رووەو شاری برد، ئەو شارۆچکەیەی کەوتبووە نێوەڕاستی چەندان کێو، لەوێ، لە ماڵەوە جێگیر بوو، ئەو رۆژەی هاتەوە یاد، کە چۆن بەرێکەوت بوخچەیەکی شاراوەی لە کونێکی قوژبنی ژێرزەمینی ماڵەوەیان دەبینێتەوە. بوخچەیەکی کۆن. شێدار و خۆڵ گرتوو. بۆنی خۆڵی لێ دەهات... بەخێرایی گرێیەکەی دەکاتەوە چەند پارچە جل و کۆنە بوزگوڕی تێدا دەبینێ، بۆنێکی ساردیان لێ دەهات. بەپەلەپڕووزێ جلەکان دەردێنێ... لەپڕ هەموو گیانی وێک دێتەوە، وەک زەبرێکی لە ناکاوی پێ بکەوێ. لەشی سڕ دەبێ، دەتەزێ، ترسێک دەچێتە جەستەی. جلەکان ئاوا بەپەرشوبڵاوی بەجێ دەهێڵێ و لەوێ نامێنێ... ئەو رۆژە وەک شتێکی لێ قەومابێ، شپرزە و نالەبار دەهاتە بەرچاو. هەتا نەیدەوێرا سەیری دایکیشی بکا. لەویش دەترسا. لە هەموو شتێک دەپرینگایەوە، چاوی بۆ هەرکوێ هەڵهێنابووایە جلەکانی دەبینی. لەسەر کۆنە کراسە سپییەکەی نێو بوخچەکە، چەند پەڵە خوێنێکی کۆنی وشکبووی بینیبوو. ئەوکات تەمەنی هەر پێنج شەش ساڵان دەبوو... خوێنەکە رۆژ و شەو راوی دەنا، هەتا لە خەونەکانیشیدا پەڵەخوێنەکان دەهاتنە بەرچاوی، دەیانترساند. بۆخۆی چاک دەیزانی جلەکان هی کێن! بەڵام کەی ئەم رووداوە رووی داوە و بۆ جلەکان وەها خراونەتە نێو بوخچەکە؟ ئەمەی نەدەزانی. نەیدەتوانی لێکی بداتەوە... لەو رۆژەوە دایکی هەستی بەو گۆڕانە کردبوو، کە بەسەر هیواوە هاتبوو، بەڵام نەیدەزانی هۆیەکەی چی بوو. دایک بەناچاری لەسەر دەستوری کۆنی کوردەواری تۆپەڵە مزێکی تواوەی بەسەردا رشت. رژایە نێو جامێکی پڕ لە ئاو. (مز) قاڵبێکی سەیروسەمەرەی لێ دەرچوو. هەر لە گیاندارێکی کێوی دەچوو. لە درەندەیەکی دەکرد کە دەمی تووڕەیی لێک کردبێتەوە و چاو بەسەر نێچیرێکدا بگێڕێ. کەس نەیدەتوانی راست و دروست بەشتێکی بچوێنێ. لەخۆیانەوە دەیانگوت: (لە گورگ ترساوە.) ئەو کات هیوا، تەنیا بەڕەسم گورگی بینیبوو... کە لێیان پرسی: (لە کوێ گورگت بینیوە؟) گوتی: (لە نێو ماڵمان!)

هەبوو دەیگوت: (بەچاو چووە!) یاخود هەترەشی چووە... ئیدی کوڕیان پتر بەم قسانە دەترساند. بەڵام هیچ کەس وەک خۆی لە نەخۆشییەکە نەدەگەیشت، ئەو رۆژە دایکی بەمەبەستی کارێک چووە ژێرزەمینەکە، جلە پەرشوبڵاوەکانی بینی. یەکسەر دڵەکوتەی گرت و سەرکەوتەوە... هیوا لە بەردەمی وەستابوو، زۆر بەغەریبی هاتەبەرچاو. لەپڕ بۆی

چوو، باوەشی تێ گرت، توند توند هەڵی گوشی، ماچی کرد، گریان لە قورگی گرمۆڵەبوو، ئەشک دەوری چاوەکانی گرت... ویستی راستییەکەی پێ بڵێ... رووداوی جلە بەخوێنەکانی پێ بڵێ... بەڵام نەیتوانی. سەیری کرد مناڵە و ناکرێ ئەو رووداوەی بۆ بگێڕێتەوە... ناچار درۆیەکی کرد بەڵام دڵی هیوا ئۆقرەی بەم قسانە نەهات... هیوا هەر کاتێک خوێن ببینێ، بەتایبەتیش لە شوێنێکی ئاوا، برینی دەکولێتەوە و کارەساتی جلە بەخوێنەکەی دێتەوە بیر.

شۆڕش کە بەپێوە وەستابوو، هێندە جوان تفەنگەکەی بەدەستەوە گرتبوو، دەتگوت کارێکی گەورەی ئەنجام داوە و رووەو هاوەڵەکانی دەگەڕێتەوە. بەڕاستیش تفەنگی لێ دەوەشاوە، هەتا هیواش هەستی بەمە کردبوو، هەربۆیە پێی گوت:

– تفەنگەکەت لێ دێ !

– زۆریشم خۆش دەوێ. تفەنگ چاوی گورگە بۆ دوژمن! لە سەرەوەی هەورازەکە دەنگی رێبوار بەرز بۆوە:

– دەی... وەرێ بکەون، درەنگە.

هەموویان هەڵسانە سەر پێ و خۆیان توند کردەوە. هەگبەو چەکەکانیان کردە کۆڵ و بەرێ کەوتن. (رۆژگار) کە لە پێشەوەی هیوا دەڕۆیشت، کەمێک هەنگاوەکانی کورت کردنەوە، تا هیوا گەیشتە پشتی. دیار بوو حەزی دەکرد هەر بەرێگاوە لەگەڵ هیوا بدوێ:

– کاک هیوا. شلێرت نەگواستەوە؟

هیوا بەبزەیەکەوە گوتی: «نەخێر»

– ئاگادارە کە تۆ هاتوویتەوە ئێرە؟

– نەخێر.

– ئەدی دایکت؟

– بەڵێ.

– لەگەڵ نەخۆشییەکان چۆنە؟

– دەستێکی ئیفلیج بووە.

– بەچی؟!

– لەخۆیەوە... پێشانیش ئازاری دەدا.

– ئەگەر شلێر چاوێکی لێ بێ باشە.

هیوا هیچ قسەیەکی نەکرد. هەر زەوقی قسەکردنی نەما. حەزی کرد لە دنیای تەنیایی خۆیدا شۆڕبێتەوە. رۆژگار وا تێگەیشت کە هیوا ماندووە و حەوسەڵەی

قسەکردنی نییە، هەنگاوەکانی درێژتر کردنەوە و لێی دوور بۆوە.

(شلێر! بۆ دەبێ چارەنووسمان وەها بێ؟ ئێستا تۆ لەکونجی تاریکستانێک هەڵترووشکاوی. منیش ملم داوەتە ئەم کوێستانە سەختە. هەردووکمان بەئازاری دەردێکەوە دەناڵێنین، دەزانم ئازاری تۆ کوشندەیە و رۆژانە سەد جار مەرگ بەچاوی خۆت دەبینی، شلێر! ببورە لێم، وەک بڵێی من دەستم لە سەرنوشتی تۆ دابێ. لەبیرمە کە چۆن بۆ یەکەمین جار یەکترمان ناسی، ئێستاش وا دەزانم دوێنێ بوو. هەر دوێنێ بوو کە هاتمە لات. هەردووکمان یەک پارچە لە نێو گڕی خۆشیدا دەسووتاین. زەردەخەنەی سوور سوورمان بەسەر یەکتردا دەباراند... هەردووک، سەرەتای ئەو ئەڤینە پیرۆزەمان لە چاوی یەکتر خوێندەوە. چ رۆژێکی شیرین بوو! هەر دەتگوت دنیاش یەک پارچە بۆتە خۆشەویستی... سەیر بوو هەردووکمان لە هەمان ساتدا دەلەرزین. دەتگوت دەترساین. هەقمان بوو. رۆژی سەرنویشت بوو. رۆژی قەول و پەیمانی ئەوین. بوو، کە دەبووایە بەدەمیش بیدرکێنین... چوارساڵی رەبەقمان بەبێدەنگی و دوودڵی بردەسەر ئێستاش هەردووک، هەر یەکەو لە دنیایەکی جیاین، تۆ لەوێ، لە گۆشەیەکی زیندان، چاوەکانت رۆچوونەتە نێو تاریکی و دەرگا و دیوار و شەقامەکانیش دەبڕن. خەیاڵت دەفڕێ. باڵ لێ دەدا، دەگەڕێ، کون بەکون، بەدوای دەنگ و رەنگی مندا دەگەڕێ. خەیاڵت بێ ئارامە، ئەفسانەی ئازادی دەخولقێنێ، کە بەئاگا دێیتەوە، ئاخێکی پڕ لە حەسرەت هەڵدەدەیت و سەر دادەنوێنی... لەگەڵ خۆتدا دەکەویتە قسە: سەرنویشتمان ئاوا بوو! سەرەتا و کۆتایی بەپێچەوانەی یەکتر بوون... بەڵام نا... نا شلێر! ئێستاش من و تۆ هەر لە سەرەتاین... چ هێزێک هەیە خۆشەویستی لە دڵی مرۆڤدا بمرێنێ؟ خۆشەویستی هەموو تەلبەند و دیوار و سنوورێکیش دەبڕێ.

شلێر! لێرە هێندێک هەست بەئازادی دەکەم. بەڵام دڵم تەنگە. هەقمە. باوەڕیش ناکەم رۆژێک دابێ لە دڵەوە پێبکەنم مەگەر بەدیدەنی تۆ. هەر بۆ جارێکیش بێ، ئەو حەز و ئارەزووەم هاتبایە دی، هیچم نەدەویست، ئەو کات ئەگەر لەبەردەمی تۆشدا وشک هەڵگەڕێم، رازیم، رازیم بەوەی خۆمت لەگەڵ بگۆڕمەوە، لەجیاتی تۆ هەرچی لێم دەکەن با بیکەن. بەڵام شلێر، ئەمانە هەم تۆیان دەوێ هەم من، زەمانێک بوو بەدوای مندا دەگەڕان، کە تۆش بوویتە هاوسەنگەرم، ئیدی هەردووکمان هەڕەشەمان لێ دەکرا... تۆ کەوتیە دەستیان و منیش رزگارم بوو. بەڵام ئەم دڵە شێتەم، چۆن بێ تۆ، لە دووری تۆ ئۆقرە دەگرێ؟

شلێر! هەوای ئەم کێوە مەزنە، بەنەرمی بەسەرما تێ دەپەڕێ، ئێستا لەگەڵ کۆمەڵێک لە هاودەردەکانم ملی شاخێکمان گرتووە. شاخێکی یەکجار بڵند و پڕ عاسێ، هەرچەند سەربکەوین بەفر ئەستوورتر دەبێ... ئێستا هەناسە بڕکێمان پێ

کەوتووە. ئەم چیایە بەگەورەیی خۆی وەک جۆلانە لەبەر چاوم دەلەرێتەوە، دۆستەکانم وەک من ماندوون، بەڵام بەسەر خۆیاندا ناهێنن، شۆڕشی برادەرم، کە چاک دەیناسی، لەگەڵمایە... جاروبار کە هەڵدەچێ، هەر لە ئاگرپژێن دەچێ، دۆست و دوژمن ناناسێ. کە ساردیش دەبێتەوە دۆستانی خۆی دەناسێتەوە... شۆڕش دوو مرۆڤە لەنێو لەشێکدا، هەردووکیان لە حاڵی شەڕدان، ڕۆژگاریش کە دیوتە، مرۆڤێکی سادە و ساکارە، هەموو شتێک کاری تێ دەکا، بەئاسانی بەلای ئەم و ئەودا دەچێ. ڕێبوار ئێستاش هەر کوڕی جارانە، حەز لە گەورەیی و خۆ هەڵدانەوە بەباب و باپیرانی دەکا. کارزانیش هەر منداڵی پێشووی کۆڵانەکەمانە و وا دەزانێ تفەنگ دارلاستیکە!

هەموویان یەکەم هەورازی کێوەکەیان بڕی، سەرووی گردەکە پانتاییەکی هەبوو، ڕێبوار لەپێشەوە دەڕۆیشت و بەفرەکەی دەبڕی، وەک شەموولە دەهاتە بەرچاو، چوست و چالاک دەڕۆیی، کەس نەیدەزانی بۆ وا هێندە وەپێش دەکەوێ، چی لە دڵدایە، کارزان کە لە دواوەی هەمووان بوو، یاری بەچەکەکە دەکرد، وێ دەچوو بیەوێ هەر بۆ زەوق گوللەیەک بتەقێنێ، بەڵام شۆڕش نەیهێشت:

– لە ڕەنوو ناترسێیت؟!

کارزان، تفەنگەکەی لە شان کرد و هێندێک گرژی و تووڕەیش لە روخساریدا وەدەرکەوت ویستی وەڵامی شۆڕش بداتەوە، بەڵام سەنگی وەڵامەکەی قووت دایەوە و بەقسەی خۆی کە هەموو جارێک لە یەکێک تووڕە دەبوو، لەگەڵ خۆیدا دەیگوت: (با بمێنێ!) ئەم جارەش هەر وای گوت! بەڵام هێندەی پێ نەچوو، شتێک، هێزێک، هێزێکی نامۆ، دڵی راگوشی، تووڕەتری کرد، چەند هەناسەیەکی نارێکی هەڵکێشا و بەهەمان شێوە دەری دایەوە. چاوەکانی لە ترس و دوودڵیدا حاڵیان دەگرت، دروست وەک ئەو کەسەی لێ دەهات کە دەردێکی هەبێ و بیەوێ رێگە لە شدەتی ئازارەکەی بگرێ. دەبێ ئەو دەستە نامۆیە ببڕێ، کە دڵ و دەروونی دەگوشێ، دەبێ شتێک بکا تاوەکو جارانی لێ بێتەوە، دەبێ ئەو رقە، ئەو رقانەی کە کۆی کردوونەتەوە، بەشێوەیەک دەریان ببڕێ، نەهێڵێ چیدی ئازاری بدەن... بەڵێ کارزان بێ یەک و دوو تفەنگەکەی لە شان کردەوە. لوولەکەی لە ئاسمان کرد. بەرقەوە فشاری خستە سەر پەلاپیتکە و دروست گوللەیەکی ئاڕاستەی خۆر کرد! تەقەکە هێندە دەنگی نەبوو، دەتگوت تەقەتۆرەی منداڵان بوو. هیوا دڵی تەنگ بوو. شۆڕش گۆشەی چاوەکانی وێک هاتنەوە. هەستی کرد ئەم کارەی کارزان، دروست لە جوێنێکی پیس دەچوو، کە قەت گوێی لێ نەبووبێ، جوێنەکە بەم درا. تیغێک بەخێرایی بەدەروونیدا هەڵچوو. بەڕقەوە ئاوڕێکی لە کارزان دایەوە، ویستی قسەیەک بکا، بەڵام هیوا ئیشارەتێکی بۆ کرد و کەمێک ساردی کردەوە، دەماری شەویلاکەکانی تریە و هەڵپەڕینیان وێ کەوت.

کارزان، بێ ئەوەی سەریشی بەرز بکاتەوە سەبر سەبر دەهاتە پێش. شۆڕش بەری خۆی وەرگێڕا و ملی وەبەر ڕێگا نا، وەک هیچ شتێک رووی نەدابێ وا بوو، کەچی لە دەروونی هەموویاندا، ترس و رق و بێزاری وەجۆش کەوتبوو، بێدەنگی هەموویان، بەڵگەی بێزاری بوو بۆ کارزان. هیوا لە هەموویان پتر هەستی بەمەترسی دەکرد و ئەم کارەی کارزانی بەیەکەم کۆسپ و تەگەرە دانا. دەیزانی شتی دیکەیش هەن هێشتا سەریان دەرنەهێناوە و لە کاتی خۆیدا توندتر دەتەقنەوە.

هێشتا پانتایی سەرووی هەورازەکەیان نەبڕیبوو، بایەکی توند هەڵی کرد. بایەک وەک شتێک راوبنێ، بەهشتاوی رووەو ئەوان دەهات. هەموو سەروپۆتەلاکیان داپۆشت. بایەکە بەنێویاندا تێپەڕی، وشەی لێوەهات، هەموویانی هەژاندەوە، یەکسەر خۆیان وەرسووڕاند، بایەکە رووەو خوارەوە داکشا، دارە رەق و رووت هەڵگەڕاوەکان، قەد و باڵا و سەریان دانەواند! ڕێبوار پشتی لە بایەکە بوو، لەو دەمە هەموو بینیان چۆن وەک دارێکی رزیو کە بەهورژمی با هەڵبتەکێندرێ، ئاوا لەقی و بۆ پێشەوە راتەکی و لەسەر زگ راکشا، بۆ چەند خولەکێک هەموویان شڵەژان، هەستیان بەهەڕەشەی بایەکە کرد. خۆ ئەگەر چرکەیەکی دی دەوامی کردبا، لەوانەبوو یەکیان بەساغی دەرنەچووبان، باش بوو بەخێرایی هات و بەخێراییش تێپەڕی. ڕۆژگار گەیشتە لای ڕێبوار و راستی کردەوە. هیواش کەمێ مابوو پێیان بگات، لە ناکاو خۆیشی نەیزانی چ هێزێک بوو، هەموو گیانی قورس کرد، پشت ملی گران بوو، بۆ دواوە هات و پشتاوپشت کەوت و خزی. دەت گوت یەکێک بەپەلە بۆ دواوەی رادەکێشا، نەوەستا تا لە شوێنێک قایم بوو، چەقی، قاچەکانی لە نێوان دوو بەرد گیر بوون. دوو بەردی بەبەفر داپۆشراو، هەر لە کەڵبەی گیاندارێکی دڕندە دەچوو. هیوا هیچی نەبینی. شۆڕش کە لە دواوەی بوو ئاگای لە ڕێبوار و ڕۆژگار نەما.خێرا خۆی گەیاندە کن هیوا. بێ ئەوەی هیچی لێ بپرسێ، هەردوو دەستی خستە بن هەنگڵی ویستی قیتی بکاتەوە، بەڵام کەڵکی نەبوو. سەروپۆتەڵاک و جلوبەرگی هیوا بەبەفر داپۆشرابوو. شۆڕش هەوڵێکی دیکەی دا و ئەم جارە رایکێشایە دەرێ. هیوا چەند ئاخ و ئۆفێکی لە دەم دەرچوو. دوایی لەسەرخۆ گوتی:

– قاچم ! قاچم !

– هیچ نییە.

هیوا لەسەر بەفرەکە راکشا. ماوەیەک خۆی هێنا و برد. ئازارەکەی بەرەبەرە کەمتر دەبۆوە. شۆڕش یەکجێ هەردوو لاقی شێلا. لەوسەریش ڕێبوار هاواری دەکرد:

– زووبن، با ئەم هەورازە ببڕین.

شۆڕش بەهەڵچوونێکەوە گوتی:

– بوەستە مەڕۆ.

کارزان بەهانکە هانک گەیشتە لای هیوا. سەرەتا نەیتوانی هیچ بڵێ. لە تەک هیوا دانیشت، دەستێکی بەنێوچەوانیدا هێنا.

– خۆ هیچ نەبووە؟

– قاچم! قاچم!

– هەردووکیان ؟!

– بەڵێ...

هیوا لەسەر پشت کەوتبوو. بۆ چەند جارێک بەرچاوی تاریک، رووناک دەبووەوە، ئازارێک لە دەوروبەری ئەژنۆکانییەوە سەری دەردەهێنا. بەکەمترین تەکان، هەموو گیانی دادەگرت. کارزان وا دەهاتە بەرچاو کە زۆر نارەحەت بێ. رووی لە رێبوار کرد و ئاهێکی هەڵدەکێشا:

– هەموو خەتا لەوە... هەر دەڵێی بەئەنقەست ئێمەی بێرەدا هێناوە.

شۆڕش بۆ ئەوەی ئاگری تووڕەیی لە دەروونی کارزاندا دامرکێنێ، زۆر بەساردییەوە گوتی:

– نا، خەتا لە هەموومانە.

– ئێمە بۆ؟

– هەموو نەمانگوت با ئەو دەلیل بێ؟

– ناچار بووین.

– دە کەواتە ئەو خەتای نییە.

کارزان بێ دەنگ بوو، بەڵام لە نێو دڵیدا، رقێک، نارەزاییەک دەهات و دەچوو، شۆڕش دەستێکی دۆستانەی خستە سەرشانی و بەزەردەخەنەیەکەوە گوتی:

– گوێ مەدەرێ هیچ بووە؟ هیوایش ئەوە هەڵدەستێتەوە. کارزان وەک بەم قسەیە تووڕە بووبێ، رووی لەم لا کرد و پەنجەکانی دەستی وێک هێنانەوە:

– دەبێ زوو ئەم چەند هەورازە ببڕین.

شۆڕش خێرا قسەکەی بڕی:

– ئەگەر نەمانتوانی سەربکەوین، هاتنە خوارەوەمان ئاسانە!

کارزان سەری داخست و هەڵسایە سەر پێ. توانای قسەکردنی نەمابوو، ویستی بەرێ بکەوێ. هیوا تەکانێکی دا خۆ و جیرە لە ددانەکانیەوە هەڵسا. هەردووکیان خۆیان بۆ شۆڕکردەوەو خستیانە سەر پێ. چەند شەقاوێک رۆیشت، ئیدی داوای لێ

کردن بەری بدەن. کارزان رووی لە شۆڕش کرد و لەسەرخۆ گوتی:

– باشترە تۆ وەپێش کەوی.

شۆڕش بەبێدەنگ پێش هیوا کەوت. هیوا هەستی کرد بایەکی فێنک و خۆش بەسەر لەشیدا تێدەپەڕێ. قاچەکانی سووکتر بوون. هەنگاوەکانی چوستتر دەهاویشتن. کارزان خۆی کەمێک دواخست:

– تۆ بڕۆ هیوا. هەر ئەم دوو هەورازە ببڕین زۆرمان نامێنێ، دەگەینە سەر کانییەکە. سەری دێر هیوا سەری بەرزکردەوە تاقە پەڵە هەورێکی سپی بینی، هەورەکە لە ئاسمانێکی ساف و شینی دەریاییدا لەنجەی دەکرد. لە ترۆپکی چیاکە نزیک دەبۆوە و دەیویست بەنازەوە خۆی لێ بئاڵێنێ. لە دڵەوە حەزی دەکرد هەورەکە بڕەویتەوە و ترۆپکی کێوەکەش بەجوانی دەربکەوێ. زەوقی بەو کێوانە دەهات کە لە نێو شینایی بێ گەردی ئاسماندا سنگیان دەردەپەڕێن. هەر لە منداڵییەوە ئاشنایی لەگەڵ چیاکانی دەوروبەری شارەکەی هەبووە. جاران کە بچووک بوو هیچ بەیانییەک نەبوو، هەرکە لە خەو هەڵدەستا، بەعیشقەوە سەیری ئەو شاخە زلەی بەرامبەری شارۆچکەکەیان نەکا. چاوی گەڕۆکی بەنێو گرد و عاسێکاندا دەگێڕا و لەزەتی لێ دەبینی. ئەو کات بەعەقڵی منداڵیی خۆی وای دەزانی باوکی لەنێو ئەو شاخانە و لەژێر گاشە بەردێکدا هەواری هەڵداوە. دایکی دەیگوت: بەیانیان باوکت دێتە خوارێ و لەسەر گردەکەی ژێروو دادەنیشێ. هیواش باوەڕی کردبوو، بەڵام بێهوودە بوو هیچی نەدەبینی. ئەو رۆژەش کە هێشتا بەیانییەکی زوو بوو، گرمەی تۆپ و شریقەی گوللە و هەراو هۆریا لە نێوەڕاست و خوارووی کێوەکە تێکەڵ بەیەکتری ببوون و خەڵکی نێو شاریش گوێیان لەم دەنگانە دەبوو، هیوا بەترس و لەرزەوە، بەزمان تێگیرانەوە دایکی لە خەو هەڵساند... دایک راپەڕی. خێرا دەرگای کردەوە و چووە دەرێ. دەتگوت لە ناکاو خەبەرێکی خۆشی پێ دراوە... چاوی لە شاخەکە گیرکرد و دیقەتی دایێ... وەک بڵێی رۆژی حەشر بێ، نوستووەکانی شار بەم بەیانییە زووە هەموویان بێدار بونەوە و هەرکەسەش لە سەربانەکانیەوە، سەیری کێوە ئاگرزاکەیان دەکرد. هیوا بەدوای دایکی کەوت، بەترسەوە دەستی بەکەلانگوچکی کراسەکەی دایکی گرتبوو، لەسەروسیمای رادەما، هیچ دوودڵی و ترسێکی لێ نەدەبینی، کەچی دەنگەکان هەمووی تۆقێنەر بوون. هیوا وای زانی شاخەکە وەقسە هاتووە، هاوار دەکا و دەناڵێنێ. لە هەموو لایەکەوە پڕوشکی ئاگر بەرز دەبێتەوە و رووەو ئاسمان هەڵدەچێ ئەمیش ویستی هاوار بکا... دایە! ئەمە چییە!؟ بەڵام نەیتوانی. زمانی نەدەگەڕا. لە گۆ کەوتبوو. سەروسیمای لە سام گرتووێک دەچوو. ئەم دەیزانی باوکی لەو چیایە دەژی کە ئێستا ئاگر دەگرێ... دروست هەمان شوێن ئاگری دەگرت، کە هەموو بەیانییەک تێی ڕادەما... دایک لە سەربانەوە بەمۆڵەقی

وەستا بوو، وێ دەچوو لە خەیاڵێکی قووڵدا بێ. هیوایش لە تەنیشتیەوە، ئامێزی لە نێوقەدی دایکی گرتبوو. ئەگەر دایکی لەوێ نەبووایە زەندەقی دەچوو، بەڵام دیسانیش هەر دەترسا. بینایی لە سنگە بەهەیبەت و بێ ئارامەکەی چیا گیر کردبوو. وەکو خەڵکی دیکە هەموو دەنگەکانی دەبیست. لەوانیش پتر، گوێی لە دەنگێکی دیکە دەبوو. دەنگێک کە بەلایەوە زۆر ئاشنا بوو. وای هەست دەکرد دایکیشی لەم دەنگە ئاگادارە... توند پیلی دایکی راتەکاند... دایە! دایە! گوێت لێیە؟ ئەوە دەنگی باوکم نییە؟ دایک هیچ وەڵامێکی نەدایەوە. ئاگای لە خۆ بڕابوو، وەک هەر لەوێ نەبێ، ترسێکی دی، لە جاران بەهێزتر خزایە دەروونی هیوا، لە هەمان کاتدا، گرمەی تۆپێک لە شاخەکە بەرزبۆوە، هێندەی پێ نەچوو وڕە وڕی هات و بەسەر سەری خەڵکەکەوە تێپەڕی، لە پشتی سەرەوەی شار، تەقییەوە، چەپکێک تۆزوخۆڵی رووەو ئاسمان هەڵگرت. هیوا لەگەڵیدا راپەڕی. چاوەڕوان بوو دایکی دەستی بگرێ و بچنە خوارێ، کەچی دایک هەر نەبزووت، دەتگوت دارێکە و لەوێ ڕواوە:

– دایە با دانیشین.

ئەم جارەیان دایک وەخۆهاتەوە و دانیشت. هیوایش سەری خستە سەر شانێکی دایکی، بیناییشی لە چیاکە هەڵنەگرت.

– دایە ئەمە چییە؟

– شەڕە شەڕ.

– کێ و کێ؟

– لەگەڵ حکومەت.

– بابیشم لەگەڵە؟

– نا، نا! ئەو لە شوێنێکی دیکەیە.

– ئەدی ئەم دەنگانە هی کێن؟

– دەنگی پێشمەرگانە!

– چی، دەنگیان دەگاتە ئێرە؟

– ئەدی چۆن!

– تۆ گوێت لە دەنگی باوکم بوو؟

– باوکت لەوێ نییە.

– ئەدی من گوێم لێ بوو.

– ئەوە هی یەکێکی دیکە بوو، هەر لە باوکت دەچوو!

– ئا!!

هیوا بەچاوە چکۆڵەکانی، هەندێ شتی لە دامێنی چیاکەوە بینی، شتەکان بەناڕێکی و سەرلێشێواوی دەهاتن و دەچوون. جارێ بەرەو خوار جارێ بەرەو ژوور. ئۆقرەیان نەدەگرت... ئەو رۆژە هیوا و دایکی لە جێگەی خۆیان نەبزووتن، تا لە پڕ ئاگرێکی گەورە، گەورە بەقەد ئاگری نەورۆز، لە بناری چیاکە هەڵکرا، گوڕی ئاگرێکی سەوزیش بەرەو ترۆپکی چیاکە ڕۆیی، ڕۆیی و نەوەستا. تا لەسەر ئەوێ تەقییەوە، بوو بەدووکەڵ، دووکەڵێکی خەستی سپی، بۆ ماوەیەک لوتکەی کێوەکەی تێدا نقووم بوو، هێندەی نەبرد لێک داپچڕا و ئیدی لە نێو دەریای شینی ئاسماندا گوم بوو...

هیوا لەپشت خۆیەوە گوێی لە دەنگێک بوو. بەڵام تێنەگەیشت. خەیاڵەکەی پچڕا، ئاوڕێکی دایەوە، زانی، شۆڕش بوو. شۆڕش بەئیشارەت تێی گەیاند کەوا سەیرێکی لوتکەی شاخەکە بکا. هیوا لە ترۆپکەکە رامایەوە. هەورەکە زیادی کردبوو لە تەنیشت کێوەکەیش چەندان پەڵەهەوری دیکە وەدەرکەوتبوون لە تەوقی سەریشیانەوە تەنکە هەورێک بەری رۆژی گرتبوو:

– ئەم پەڵە هەورانە دەڵێی لەخۆیانەوە دەزێن!

هاوکات لەگەڵ ئەم قسەیەی شۆڕش، ئەژنۆکانی هیواش وەئێش کەوتن. ئیشەکە گرمۆڵە بوو، لە نوختەیەک وەستا، پتر بوو، کەمێک وەستا، هەستی کرد لەشی گران دەبێ و ترسێکیش رۆدەچێتە گیانی. ویستی رێ لە ترسەکە بگرێ و ئێشەکەش لەبیر خۆی بباتەوە. بەڵام نەیتوانی، ژانێکی لە ناکاو و غەریب بوو. چ بکا؟ هەردەبێ ئەم رێگایە ببڕێ. خۆ کەسیش ناتوانێ لە کۆڵی بکا. لەوێش ناتوانێ بمێنێتەوە. بەهەموویانیش رایکێشن وەسەر ناخرێ. ئەدی چ بکا؟ کەی وەختی ئەمەیە! ئەم ئێشە زەبری بەربوونەوەکە بوو، هەڕەشەیەکی جیدییە و مەحاڵە وا بڕوا، بتوانێ بستێک بچێتە پێش... کارزان گەیشتە لای:

– ئەمە چیتە؟

– قاچم! قاچم!

– هەردووکیان؟

– بەڵێ.

هەردوو لەسەر بەفرەکە دانیشتن:

– با بیانشێلم.

بۆ ماوەی دوو سێ چرکەیەک کارزان قاچەکانی هیوای دەشێلان، هێدی هێدی ئێشەکەی کەم کردەوە. هیوا تەکانێکی دا خۆ و هەڵسایەوە. هەستی کرد هەردوو قاچی سووک بوون. ئێشەکەش بڕایەوە... ملی رێگایان گرتەوە... هیوا بیری لە دەستەگۆج بووەکەی دایکی کردەوە. لەوە دەترسا هەردوو قاچی ئەمیش لە کار بکەون و بەدەردی

دەستەکەی دایکی بچێ... دایە! دەستەکانت پشت و پەنای من بوون. منیان لە زۆر کەوتندا هەڵساندۆتەوە. دەستی تۆ بوون، لە دێو و درنج و شەولەبان دەیانپاراستم. سکی برسییان تێرا دەکردم بەگەورەییش سۆزی دایکایەتیان پێ دەبەخشیم. من تا ئەمڕۆش بەنهێنی بۆ دەستە مەزنەکانت دەگریم. تۆ ئێستا پێویستیت بەمنە، منی دوور لە تۆ دایە! دەبێ جارێکی دیکە بەیەکتر بگەینەوە؟ بەو دەستانەت، ئەو دەستە ئارامبەخش و گەرمانەت ئامێزم بۆ بگریتەوە دەروونی پڕ لە ژان و ناسۆرم، کڕ بکەیتەوە. بەچاوی پڕ لە فرمێسکی سوێرت، روومەتی شەقار بووم تیمار بکەیت و سۆزی نەمانی باوکیشم پێ بدەیتەوە. دایە! ئەوە شلێریش رووی لە سەفەرێکی نالەبار کردووە. جاران دڵت بەو خۆش بوو. لە روخساری ئەودا منیشت دەدۆزییەوە. بەڵام ئێستا چی دەکەیت؟ روو لە کوێ دەکەیت؟ کێ هەیە گوێ لە دەردی دڵت بگرێ؟ زەبروزەنگی زەمانە یەخەت بەرنادەن، دەزانم دڵە گەورەکەت بارتەقای هەموو کۆستێک دەکا. جەستەی قاڵبووت لە نێو مەینەتدا بەرگەی ئەم دوو خەمەش دەگرێ... خەمی من و شلێر... دوو خەمی گەورەن دایە! ئێستاش وا هەردوو قاچەکانم پێکەوە هەڕەشەم لێ دەکەن. دەترسم لێرە جێ بمێنم و نەتوانم ئەم شاخە ببڕم... تەنیا کەمێک باوەڕم بەشۆڕشە. کە لەوانەبێ تا دوا نەفەس کۆمەکم بکا... بەڵام ئەو هێندە بێ سەبر و ئارامە، زەحمەتە خۆیشی بەسەلامەتی دەربچێ.

– کاکە هیوا خێراکە...

هیوا گوێی لەم دەنگە بوو، بەڵام نەیزانی کێ بوو. بەهەر حاڵ هەنگاوەکانی خێراتر کردن... بەعاستەم سەری کێل کردەوە. هەورەکە پتر ببوو. تەواوی ئاسمانی ئەو ناوچەیەی داپۆشیبوو، هیوا بەتەواوی هیلاکی و ماندووبوونی پێوە دیار بوو، شۆڕش چەند جارێک سەرنجی لێ گرتبوو. دەیزانی هەڵگەڕان بەهەورازێکی ئاوا سەخت و دژواردا، بەتایبەتی بۆ یەکێکی وەک هیوا، کە لەمێژە سەفەری وای نەکردووە، سەخت و ناخۆشە، شۆڕش ئەو رۆژانەی هاتنەوە یاد کە چۆن هیوا و شلێری پێکەوە دەبینی. زۆر جار بەخیلی پێ دەبردن، بەڵام لەدڵەوەش پێی خۆش بوو کە رۆژێک وەک بووک و زاوا بیانبینێ و لە خۆشیی ئەواندا بەشداری بکا. سەیر ئەوە بوو هەندە کەیفی بەشلێر دەهات، هەتا وای لێ هاتبوو ئەگەر رۆژێک نەیدیبایە دڵی دانەدەکەوت. خۆ ئەگەر یەکێکی غەریب (جگە لە هیوا) لەو کاتانە چاوی پێ کەوتبا، کە لەگەڵ شلێر دەدوا، مەحاڵ بوو دەیگوت یەکتریان خۆش دەوێ. ئەوەی وای لە شۆڕش دەکرد ئەوەندە بەشلێر موعجیب بێ، خودی قسەکانی شلێر بوون کە بەخێرایی شوێنی خۆیان دەپێکا. شلێر قسەی جیدیشی بەبزەیەکی هەمیشەیی دەردەبڕی، شۆڕش ئاگای لە پێوەندی نێوان هیوا و شلێر بوو. بەڵام بەهیچ شێوەیەک باسی ئەو مەسەلەیەی لەگەڵ نەکردۆتەوە تەنیا

جارێک نەبێ کە ئەمیش بەدەست خۆی نەبوو، لەکاتی قسەکردندا بەهیوای گوت:

– لەیەکدی دەوەشێنەوە.

هیوا زەردەخەنەیەکی بۆ کرد و شۆڕشیش تێ گەیشت. شلێر و هیوا لەگەڵ یەکتر بڕیاری ئەوەیان دابوو، کە بایەخێکی زۆر بەشۆڕش بدەن. شۆڕشیش هەرچی هەبووایە بەمانی دەگوت. هەتا رۆژێکیان لە گەرمەی گفتوگۆدا بوو لەگەڵ شلێر، هەستی کرد کاتی ئەوە هاتووە نهێنییەکی پێ بڵێ، ئەگەرچی بەشەرمەوەش دەمی کردەوە، بەڵام شلێر پێی شتێکی زۆر ئاسایی بوو:

– گوڵەی دەستە خوشکت کێویێکە بۆ خۆی!

– وا نییە... لێی نزیک بەوە، ئەویش حەز دەکا لەتۆ نزیک بێتەوە... شۆڕش دڵی بەم قسەیە خۆش بوو. روخساری سوور هەڵگەڕا و ویستی باسەکە درێژ بکاتەوە، بەڵام نەیتوانی... لەم دواییەش کە هەواڵی گرتنی شلێری زانی، زۆری پێ ناخۆش بوو، چونکە دەیزانی گوڵە دۆستێکی نزیکی لە دەست داوە...

بڕۆ هیوا! بچێژە ئەم دەرد و مەینەتە. ئەمە ئاسەواری کۆنتە، لە تۆدا ماوەتەوە. پاشماوەی خەمی زامەکانی باوکتە، ئەو باوکەی چەندان ساڵ بەر لە ئێستا، کاتی منداڵیت، بەهیوای ئەوە دەژیا کە تۆی منداڵ، تۆی لاو، خەندەی بەهاریی بتگرێ. ئەویش وەک تۆی ئێستا یەخەی لەم کێوانە گرتبوو. بەعیشقێکی غەریبەوە، تێیان ئاڵابوو. هێندە بەنێوایناندا دەگەرا، هێندە گوێی لێ رادەگرتن، لە زمانی ئەوان حاڵی ببوو. عیشقی نێوان مرۆڤ و چیا، تەنیا بۆ ئەو کەسانە سادەیە کە تەمەنێک دەکەنە قوربانی، قوربانی بێ غەڵوغەش، کە ڕەنگە ئاکامەکەیشی هەر قوربانی بێت.

پێ هەڵێنە هیوا ! ئەم کێوە ئەگەرچی ترسناکە، بەڵام لەوە ترسناکتر خودی خۆتە. پێ داگرە و مەهێڵە پەنجەی بێزاری دڵت بگوشێ. ئاوەڕێک بدەوە، بزانە چی دەبینی؟ چەند گردۆڵکەیەکی بەفراویی، تووڵە رێگایەک، لە دوورەوە دەشتێکی پان و بەرین، ئەملا و ئەولا چەند شاخێکی بەرز و دڵتەزێن، لەنێو هەموویاندا سەردەمێکە دەنگی ئاهو ناڵەیەک دێ. گوێ رابگرە. بەئاستەم سەری ناسکت بخە سەرپشتی گاشە بەردەکان، هەست رابگرە، ئەو کات، ترپەی دڵێکی گەورەت دێتە گوێ. رووداوی داستانێک دەبیسی، کە بەتۆ کۆتایی دێ، لە تۆوەش دەست پێدەکا... ئەمە ئەمانەتێکە و دەبێ بیگەینیتە جێ... بڕۆ هیوا، بەختی خۆت بەبڕینی کێوی مەزن تاقی بکەوە... هێزێکی نامۆ بەدواتەوەیە و مستێ لە ئێش و ئازاری بەردەمت دەدا!

هیوا بەعشقی شلێرەوە، هەنگاوی دەنا. دەتگوت لە ترۆپکەی کێوەکە، دڵدارەکەی چاوەڕێی دەکا. خەیاڵی تیژ و پڕجۆشی. لە دنیای شلێردا دەخولایەوە... ئەوێ رۆژێی هاتەوە بیر، کە چۆن شلێر وەک مزگێنییەکی گەورەی پێ بێ، هاتە لای، دیارییەکی

بچکۆڵەی بۆ هێنابوو. بۆ یەکەمین جار، بەشەرم و دڵەکوتەوە رووبەرووی هیوا وەستا، دیارییەکەی پێ بەخشی، رەنگی سوور هەڵگەڕا:

– بیکەمەوە؟

شلێر بەشەرمەوە گوتی

– نا، دوایی

هیوا بەبزەیەکەوە ئەو رۆژنامەیەی کە بەدەوری دیارییەکە لوول درابوو، هەڵی پچڕی... شلێر تفی قووت دایەوە. دڵ لێدانەکەی پتر بوو. رەنگی سوور هەڵگەڕاوتر بوو. پەنجەی دەستەکانی لەرزین. هێزێک وەک لە زەمینەوە بەرەو ئاسمانی ببا، رووی تێ کرد، لەشی سووک بوو، سووک وەک کای بەر با! لە دەستی هیوا ڕاما... هیوا بەرگی دیارییەکەی هەڵدایەوە. بەر لەوەی ناونیشانی کتێبەکە ببینێ، نیگای چووە سەر نووسراوەکە، دەستنووسی شلێر... (پێشکەشە بەو کەسەی مانای خۆشەویستی لێ فێر بووم! شلێر.) هیوا سەری بەرزکردەوە. تیشکێک لە چاوی هەردووکیان چوزەری کرد، رووەو یەکدی هاتن، هورووژمی ئەڤینێکی بێ پایان دەورەی دان، لێکی ئالاندن، زەرە بەزەرەی گیان و جەستەی یەکتریان خۆش ویست بێ ئەوەی فزەیەک بکەن، وەک هەر ئاگایان لە خۆیان نەمابێ پەنجەی ناسکیان لە روومەتی یەکتر دەخشاند... لە چاوی یەکتر هەموو شتێکیان خوێندەوە. ساتێکی چەندە خۆش و دڵڕفێن بوو!

شلێر! ئێستاش کتێبەکەت لەنێو کتێبخانەکەمدا شای کتێبانە، بەڵام تاجە مەزنەکەییم هێناوەتە خوارێ... تاجی ئەو نووسینە جوانەتم لەسەری هەڵگرت، وا لەنێو گیرفانی سەر دڵمە، لەگەڵ خۆمدا هێنام، هەست دەکەم سەری خستۆتە بان دڵە خەمگینەکەم. دەمەوێ لێرەش بەهەوای ئەڤینی تۆوە هەناسە بدەم. چونکە تۆش فێری مانای ئەڤینت کردم. من لەو رۆژەوە تا ئێستا بەتۆوە گرێدراوم. دروست لەو ساتەوە بوو گۆڕام. تۆش گۆڕاویت. هەردووکمان دوو مرۆڤی دیکەمان لێ دەرچوو، بەئەڤینی یەکترەوە دەسووتاین، خەونی سەوزی دوارۆژمان بەیەکترەوە دەبینی... دایکیشم هەمان خەونی بەئێمەوە دەبینی. ئێستاش بزانێ کە تۆ نیت، کە تۆ لە دونیایەکی پڕ مەترسی و وەحشەتناک دەژیت، بەو خەمە دەتلێیتەوە. شلێر! کێ دەیزانی چارەنووسی من و تۆ وای بەسەر دێ؟

هەورازێکی دیکەیشیان بڕی. هیوا وەک هەست بەئێشانی پشتی بکا، دەستەکانی بڵند کردن. خۆی بۆ دواوە کووڕ کردەوە. کەمێک وەستا و لە دەوروبەری خۆی وەڕاما، مستێکی لە بەفرەکەی بەردەمی دا. نەتدەزانی لە ماندووبوونیان بوو، یان لە رقان، شۆڕش هەنگاوێک بۆی گەڕایەوە، ویستی قسەیەک بکا، بەڵام هیوا وەپێشی کەوت:

– چ لە برینی بەفر ناخۆشتر نییە.

– ئەدی ئەم کێوە؟!

– هەردووکیان.

– دەنا تۆ بەفرت پێ خۆشە.

– ئێستا، نا...

– سەیرە! جاران کە منداڵ بووین رۆژمان لە نێو بەفردا دەبردە سەر.

– سەردەمی منداڵیی جیایە.

– کە گەورەش بوویت هەر وام دەدیتی.

– راستە، بەڵام بەگەورەیی، بەچاوێکی دی سەیرم دەکرد.

– بەفر هەر بەفرە، چ بەچاوی منداڵیی، یا گەورەیی.

– مەبەستم لەززەت و خۆشییە. بەمنداڵی کەیفمان بەیارییەکانی نێو بەفر دەهات و بەفر ئێمەی دەتواندەوە. کەچی بەگەورەیی حەزم دەکرد لە نێو جوانی و پاکی بەفردا بتوێمەوە!

شۆڕش بەبزەیەکەوە گوتی:

– دیارە، توانای قسەخۆشەکانت هەر ماوە؟

– دیارە.

هەردووکیان پێکەنین، هیوا هەنگاوی هەڵێنایەوە. هێندەی نەبرد لەهیکرا، شۆڕش قاقا پێکەنییەوە. هیوا پێی سەیر بوو:

– ها، چیت هاتەوە بیر؟

شۆڕش هەر بەرێیشتنەوە دەستی بەقسان کرد:

– خانووە بەفرەکانی منداڵییت لەبیرە؟

شۆڕش پاش کەمێک وەستان درێژەی داێ:

– هەر نەماندەزانی سەرما چییە. لەنێویدا روودەنیشتین، هەریەکەو تفەنگۆرەیەکمان پێ بوو. لوولەکەیمان لە کونێکی خانووەکە دەردەهێنا و چاوەڕوانی ئەوەبووین چۆلەکەیەک لەسەر رووتەنییەکەی بەردەمان هەڵبنیشێ. دانەوێڵەمان بۆ روو دەکردن. بەو فێڵە لێمان نزیک دەبوونەوە و ئێمەش شیشە تفەنگۆرەمان تێ دەگرتن و دەمانخستنە سەرپشت، ئەو رۆژانە چەند خۆش و بەلەززەت بوون هیوا. هیوا ئاهێکی قووڵی هەڵکێشا و دەری دایەوە:

– راست دەکەی.

– ئەدی ئەو رۆژەت لەبیرە، کە لەسەر بانەکەتانەوە خلیسکت برد و سەراوسەر کەوتیتە نێو بەفرەکە و نیوەی لەشت لەنێویدا مابۆوە؟

چاک لەبیرمە شۆڕش. دیسان پێکەنینی گرتەوە... بیرەوەرییەکی زۆریان لەگەڵ یەکتردا هەبوو، هەر بەو خلیسکانە، هیوا زۆر شتی دیکەی وەبیر هاتەوە. کاتێک هیوایان لەژێر بەفرەکەوە دەرهێنا، بەپەشۆکاوی خۆی لەدەست ئەم و ئەو دەرهێنا و بەغار گەیشتە حەوشەی ماڵەکەیان، لە ناکاو پێی هەڵزەنی و ناوەندی سەری وەعەرز کەوت. هەموو دۆستەکانی ئەوانەی لەو سەفەرەش لەگەڵیدان. دایانە قاقای پێکەنین. هەقیان بوو، لەو ناوە شۆڕش خێرا خۆی گەیاندە لای دایکی هیوا و رووداوەکەی بۆ گێڕایەوە، دایک بەپەلەپرووزێ لە ژوورەوە وەدەرکەوت، بەهەناسەی سوارەوە لە بەرامبەر هیوا وەستا، بینی هیوا پێدەکەنێ، سەیرێکی شۆڕشی کرد و بەنەرمی شەقێکی لە روومەتی دا و پێی گوت:

- جارێکی دی درۆیان نەکەیت!

هیوا خۆی لە پشت دایکی نا و بەهاوارەوە گوتی:

- ئەرێ وەڵا دایە، درۆی کرد.

شۆڕش تەریق بۆوە و، بەڵام رقێکی زۆری لێ هەڵگرت:

- ئەمن درۆم کرد هەی فێڵباز؟

شۆڕش هەر بەو رق و کینەوە، بەو تەریق بوونەوەیە، لە ماڵی هیوا چووە دەرێ. لەگەڵ خۆی بەڵێنی دا کە تۆڵەی لێ بکاتەوە. نابێ جارێکی دی هیوا لەبەرچاوی هیچ کەس، جورئەت بکا شۆڕش بشکێنێتەوە. ئەو رۆژە سەری کۆڵانەکەی بەرنەدا. چاوەڕێی کرد تا هیوا هاتەدەرێ. لە دوورەوە، بەدزی، تۆپەڵە بەفرێکی رەقی تێ گرت، وەک خۆی دەیویست لە تەوقی سەری دا. هیوا دەستبەجێ، لە شوێن خۆی، بەبێ فزە، رۆنیشت، سەری گێژ بوو، شۆڕشیش هەڵات ئەو ناوەی بەجێ هێشت، دەتگوت زەوی قووتی دا. هیوا نەیدەزانی چ بکا گێژوویژ دوو سێ جار بەدەوری خۆیدا خولایەوە. بیری کردەوە چۆن بچێتە ماڵەوە و چی بەدایکی بڵێ. هەستی کرد سەرەوەی لاجانگی راستەی بەقەد کەلایەک ئەستوور بووە... وا چاکە هەتا زووە، تا رقەکەی دانەمرکاوە، بەدوای شۆڕشدا بگەڕێ. تا نەیدۆزێتەوە، تا تۆڵەی خۆی لێ نەکاتەوە، نەوەستێ... بەڵام زوو بڕیارەکەی خۆی گۆڕی. رووی لە ماڵەوە کرد و بەترسەوە رۆیشت دەستێکی لەسەر شوێنی زەبرەکە دانابوو. خەریکی ئەوە بوو بەتاڵە مووە تێکچڕژاوەکانی بیشارێتەوە، بیری کردەوە، ئەگەر دایکی، شوێنە ئەستووور بووەکەی ببینێ ئەوە پێی دەڵێ بەربوومەتەوە... بەڵام چۆن دەتوانێ سەروسیما بەبوغز و تووڕەیییەکەی بشارێتەوە؟ ئەمەیان زەحمەتە، خۆ دایکی زۆری لێ بکا، لەوانەبێ لە حەیفان بگریێ. ئەو کات دایکی بۆ ئەوەی هیچ گرفتێکیان تووش نەبێ، ناچارە دڵی بداتەوە و هانی نەدا، کە تۆڵەی خۆی بکاتەوە... لەو بیر و خەیاڵانەدابوو، هەستی کرد ئێشانەکەی بڕا.

گەڕایەوە ماڵێ. تا ماوەیەک دایکی هەر زەینیشی لێ نەبوو. کاتێک لەسەر سفرەی نانخواردن دانیشت، دایکی چاوی تێ بڕی. دەستێکی لە چەناگەی داو سەری بەرز کردەوە و بەسەرسوڕمانەوە گوتی:

- ئەوە چاوت بۆ سووربۆتەوە؟

یەکسەر چاوی برژایەوە. خێرا ژانی زەبرەکە گەیشتە چاویشی.

- هی دووکەڵی سۆباکەبوو!

- کەی ئەم عادەتە تەرک دەکەی؟

- ئەدی ئەگەر سەرمامان بێ چ بکەین؟

بەپەلە نانی خوارد و فرسەتێکی بۆ هەڵکەوت. خۆی لە دایکی دزییەوە... بەهەشتاوی بۆی دەرچوو. هەموو کون و قوژینی کۆڵانەکە و کەند و هەڵدێری ئەو ناوەی لە شۆڕش نۆڕی. نەیدۆزییەوە، ئەم جارە چووە ماڵیان، هەرکە پاڵی بەدەرگای دەرەوە نا، گوێی لە ئاخێک بوو، یەکسەر زانی شۆڕشە و خۆی لە پشت دەرگاکە دانووساندووە، دەرگاکەی توندتر پاڵ دا. شۆڕش چەند جارێک (ئەی... ئەی بابە. ئەی مردم...)ی بۆ کرد، سوودی نەبوو. دەرگاکە لە نێوچاوانی نزیک ببۆوە، بەسەری لووتییەوە نووسابوو:

- بتکوژم؟! ئەو بەردەت بۆ خستبووە نێو تۆپەڵە بەفرەکە؟

- کوا وەڵاهی بەرد نەبوو!

- ئەدی خۆڵ بوو، درۆزن؟

هیوا، هەر لە حاڵی تووڕەبووندا بوو، هەتا هێزی تیا مابوو پێلەقەیەکی لە خوارەوەی ئەژنۆی شۆڕش دا ئیدی هەستی تۆڵەسەندنەوە و سەرکەوتنی لەلاوە زۆر بوو. دەنگێکی ترسناک لە دەمی شۆڕشەوە دەرچوو. هەر ئەو دەنگەی لێوە هات و لەوێ لە پشت دەرگاکە، لەسەر چیچکان لێی دانیشت. هیواش خێرا دەرپەڕی، لە سەرەتا هەم دڵخۆش بوو هەم دەترسا. بەرەبەرەش کە لە ماڵەوە نزیک دەبۆوە، ئەو خۆشییەی نەدەما کە هەوەڵ جار هەستی پێ دەکرد. لە جێگەی ئەم رەنگی زەرد هەڵگەڕا... ئەم جارە چ بەدایکی بڵێ؟ چ درۆیەکی بۆ بکا، دەبێ هەر بشگەڕێتەوە ئەگینا بەم ئێوارەیە دایکی تەنگاو دەبێ و هەموو شوێنێکی لێ دەنۆڕێ، لە قووڵایی دەروونییەوە هەستی بەپەشیمانی دەکرد، بەڕوخسارێکی پەشۆکاو و دوودڵییەوە گەڕایەوە ماڵێ. هەرکە دایکی چاوی پێ کەوت، زانی شتێک رووی داوە:

- ئەوە لە کوێ توویت؟

- ....!

- بۆ قسە ناکەیت ؟

– لای شۆڕش بووم!

– قەت وانییە... فێرە درۆ بوویت.

– دەبڕۆ پێی بڵێ.

– دەنا شەیتانییەکتان کردووە.

هیوا بەهیچ شێوەیێ مەسەلەکەی بۆ دایکی نەدەدرکاند. دایک وەک لێی زویر بێ، لەم لاوە بەپەستی رووی خۆی لێ وەرگێڕا و بەعادزی لێی راکشا لە کاتێکدا بیری لە کوڕەکەی دەکردەوە، دایکی شۆڕش وەژوور کەوت. هیوا وەک هێزێک بیرفێنێ، زوو خۆی گەیاندە پشت ئەو کەنتۆرەی نوێنی لەسەر دانرابوو. لەوێ هەناسەی لەخۆ بڕی. وای دەزانی دایکی نەیبینیوە، هەستی راگرت:

– ئەوە هیوا بەچی لە شۆڕشی داوە؟ خۆ قاچێکی شکاندووە!

دایکی هیوا، دڵی وەتەپە تەپ کەوت، ترسا، ترس وەبالای هەڵگەڕا بەبێ دەنگی هەڵسا و رووی لە هیوا کرد:

– هەستە وەرە دەرێ، ئەوە چیت کردووە؟

هیوا لە هەژمەتان دەستی بەگریان کرد. گریانێک گریا، هەموو رق و تووڕەیییەکی لەسەر دڵی دایکی شۆڕش رامالی. سۆزی دایکایەتی و هاودەردی لە دەروونی هەردوو دایکدا جوولاندەوە. بەهەنسکی گریانەوە بەچاوی پڕ لە فرمێسکەوە، لەوێ لەپشت نوێنەکان هاتە دەرێ و لە دایکی شۆڕش نزیک بۆوە:

– ئەها... سەیری ئێرەم کەن... پێش ئەوەی تۆڵەی خۆمی لێ بکەمەوە. بەردێکی بۆ خستبوومە نێو تۆپەڵە بەفرێک و توند بێرەمی دادا، دەبینن چەند ئەستوور بووە؟

هەردووکیان سەیری شوێنە هەڵامساوەکەیان کرد و دایکی شۆڕش دەستێکی بەسەری داهێنا و ماچێکی لێ کرد:

– هەر چاکە بەچاوت نەکەوتووە... کوێر بم... وەڵڵا دەبێ قاچەکەی دیکەشی بشکێنم.

هیوا بەگریانەوە گوتی:

– نا... ئەی بەچی بگەڕێ!

– گوێ مەدێ، بەقوربانی تۆی دەکەم!

دایکی شۆڕش دەیزانی کوڕەکەی خۆی شەیتانە و رۆژ نییە دوو سێ شەڕان نەکا. هەتا زەڕێکیش نەکا، کەس دەستی لێ ناوەشێنێ. ئەم شەڕەی هیوا و شۆڕش، هەر شەوێک دوشکی و تووڕەیی بەدواوە بوو، بۆ بەیانی نەخشەیەکیان دانایەوە، پێکەوە بڕیاریان دا راوە پاساری بکەن:

– خۆ پێت نایێشێ؟

– هیچ نییە... ئەدی سەری تۆ؟

– ئێستا، نە.

هیوا و شۆڕش هەریەکە و بەجۆرێک ورد و درشتی رووداوەکەیان دەهاتەوە بیر، کاتێک هەر بەرێوە بوون، کە بۆ جاری سێیەم شۆڕش پێکەنییەوە، لەسەرخۆ گوتی:

– زۆر پێکەنیم، وا نیە؟!

گردێکی دیکەیشیان بەدوایی خۆیانەوە بەجێ هێشت. گەیشتنە گۆڕەپانێکی بەردەم هەورازێکی دی. رێبوار کە زۆر لە پێشەوە بوو، جگەرەیەکی داگیرساند و لەژێر هەورازەکە دانیشت. رۆژگاریش هەر بەدوای ئەم جگەرەیەکی پێکرد و وەستا. کارزان پارچە نانێکی لە گیرفانی شەڵوارەکەی دەرهێنا و کرمەکرمی لێوە هێنا... شۆڕش و هیوا لە نزیک یەکدی راوەستان:

– ئەرێ هیوا، برادەرێکی زۆرتان گیران؟

– نازانم!

– دەبووایە خێرا دەستوبردێک بکەن.

– چییان بکردایە؟

– زوو بهاتنایە شاخ...

– کارێکی ئاسان نەبوو.

– ئاخر بەگران لەسەرتان وەستا.

– راستە، سیاسەتەکە درزێکی تێ کەوتبوو.

– دەبووایە خێرا پڕبکرێتەوە.

– هی رۆژێک و دووان نەبوو... هی ئێمەش نەبوو بەتەنیا!

– یانی چی؟

– ئێوەش راست و چەپ وەرگەڕانە سەر ئێمە و درزەکەتان بەرینتر کرد!

– ئاخر دەبووایە ئێوە لەگەڵ ئێمەبن.

– نەخێر، دەبوایە ئێوە لە ئێمە دانەپچڕێن !

– بەهەر حاڵ ئێوە هەڵەتان کرد و زۆر چوونە پێش.

– ئێوەش هەڵەتان کرد و لە ئێمە زۆر دوور کەوتنەوە!

شۆڕش، هەر کاتێک، لە هەر گفتوگۆیەکدا قسەی پێ نەمابووایە، خێرا پێدەکەنی و مەسەلەکەی وا دەردەخست کە بەجیدی نەبووە و مەبەستی گاڵتە و وەخت بردنەسەر بووە. ئەم جارەش هەر وای لێ هات، بەڵام جیا لە جاران شتێکی نوێی بەدەست کەوت،

ئەویش، هیوا بۆ یەکەمین جارە ئینکار لەوە ناکات کە حزبەکەیان هەڵەی کردووە و ئەمەش بەرهەمی هەڵەکانیەتی. شۆڕش ئەمەی پێ خۆش بوو، لە دڵەوە هەستی بەسەرکەوتنێک کرد، کە لەمێژ بوو، لەلایەن هیواوە پێی لێ نەدەنرا. بۆ ئەوەی پتریش دڵی بحەسێتەوە گوتی:

– دەی ئەوە هەردووکمان لە یەک سەنگەرداین.

– هەر دەبێ وابێ... ئەگەر نا...

هەردووکیان پێکەنین، بەنییەتێکی پاکەوە، پێکەنین و قۆڵی یەکتریان راوەشاند. شۆڕش هەستی بەسۆزێکی غەریب کرد، کە لە گیانیدا بەوجود هات، رۆژانی منداڵیی خۆی و هیوای هاتەوە بیر، کە چۆن لەسەر یەک مێزی کلاسی خوێندن دادەنیشتن. پێکەوە ئێواران دەچوونە ماڵی یەکترو دەرسەکانیان رەوان دەکرد، زۆر جار بەرێگاوە لە کاتی هاتنەوەیان لە قوتابخانە، لەگەڵ کوڕەکانی ئاغای گەڕەکەکەیان تێک دەئاڵان و لێیان دەبوو بەشەڕ. جاری وا هەبوو کوڕانی ئاغا دەمانچەی باوکیان، یا هی یەکێک لە خوڵامەکانیان دەهێنا و هیوا و شۆڕشیان پێ دەترساند. هەموو رۆژێک بیریان لەوە دەکردەوە، چۆن زەبرێکیان لێ بدەن و ئیدی ئەو بەڵایەیان لەکۆڵ بێتەوەو کوڕانی ئاغا لە بەرامبەریان چاوشۆڕ ببن و چیدی بەرۆکیان نەگرن و تا هەتایێ چاوترسێن بکرێن. زۆر تێفکرین، هیچیان پێ نەکرا. لەسەر ئەم حاڵەش ئاغا لە دوای هەردووکیانی نارد، چەکدارێک هات و هەردووکیانی راپێچی و هێنانیە بەردەم ئاغا:

– دەستی هەردووکتان دەبڕم! چیتان دەوێ لە کوڕەکانم ؟!

– ئەوان شەڕمان پێ دەفرۆشن.

– حەرامزادەینە... ئاخر نەدایکتان بێ مێردە!

هەردوو لە بەرامبەر ئاغا و قسەکانی، لە حەیفان وەختا بوو بتەقن، بگرین، چاویان لە شاخەکەی بەرامبەریان هەڵبڕیبوو. ئاغا نەڕاندی بەسەریانەوە:

– ئێستا دارکاریتان دەکەم هەی قەحپە داکینە!

ئاغا بەدەستی خۆی هیوا و شۆڕشی حەسیرمەیدان کرد و لەگەڵ هەر قامچییەکیش بەرقەوە دەیقیژاند:

– تۆبەدەکەن یان نا ؟

هیچیەک وەڵامی ئاغای نەدایەوە دەتگوت زمانیان لاڵ بووە:

– ئەگەر جارێکی دی، بەشەڕبێن... گووتان دەرخوارد دەدەم!

ژنە بچووکەکەی ئاغا، لە پەنجەرەوە سەیری حەوشەی دەکرد... ئاغای وەک هەرس دەهاتە بەرچاو. خۆی پێ نەگیرا و بەخێرایی دەرپەڕی. دەستی مێردەکەی گرت. کەمێک رایتەکاند. نیگای بەزەیی لە چاوی پڕ شەڕ و خوێن و فیتنەی ئاغا گیر کرد. لەپڕ

پاڕایەوە... گوناحن... بێ باوکن... بەسە... بۆ خاتری خوا.

– لاکەوە ماکەر!

ژنە بەئەندازەیەکی وا تەریق بۆوە، لە شوێن خۆی رەق وەستا. چاوی تووڕەیی لە چاوی ئاغا نا. لێوەکانی لە خۆیانەوە، دەجوولانەوە، دەتگوت بەنهێنی کۆمەڵە جوێنێکی بۆ ئاغا فڕێ دا... ئاغا بەسەریدا نەڕاندی:

– بڕۆ... بڕۆ ژوورێ!

ژنە هەر لەوێ چەقی. وەک بەرد، وەک بزمار، پاش ماوەیەک لە هەردوو منداڵەکە راما، بەچاوی بەسۆز و دایکانە تەماشای کردن... دواجاریش بەرقێکی پەنگخواردووەوە بەری خۆی وەرگێڕا و بێ ترس گوتی:

– دەستت شکێ زاڵم!

ئاغا بەم قسەیە ئاگری تێ بەربوو. شۆڕش و هیوای دایەوە بەر قامچیان، هەریەکەو پێلەقەیەکیشی تێ کوتان:

– هەڵسن دەی، کەربابینە!

شۆڕش و هیوا، وەک لەنێو تەڵەیەک رزگاریان بێ، هەڵاتن، هەر بەغاردان، وەک ئەوەی هەست بکەن یەکێکیان بەدواوەیە، بەنشێوی بەردەرگای ماڵی ئاغا چوونە خوارێ، نەوەستان، تا گەیشتنەوە ماڵێ. لە ماڵەوە هیچ یەکیان نەوێران رووداوەکە بۆ دایکیان بگێڕنەوە. دەچوونە دەرەوەی شار، بەنهێنی لە شوێنە شین هەڵگڕاوەکەیان رادەمان، ئەوەی جوێنی پیس بوو، بۆ ئاغایان دەنارد. سوێندیشیان دەخوارد، کە هەردەبێ تۆڵەی خۆیان لە (دلۆ)ی کوڕی ئاغا بکەنەوە. بەڵام دووساڵیشی پێ چوو، بەڵێنەکەیان بەجێ نەهێنا، چونکە هەرسێ کوڕەکانی ئاغا، لە هیوا و شۆڕش دەترسان و لێیان دوور دەکەوتنەوە. رۆژێکیان بەرێکەوت، هیوا لە یەکێک لە رووبارەکانی دەوروبەری شار، هەلێکی چاکی بۆ رەخسا و لە کاتی مەلەوانی کردن، لەگەڵ (دلۆ) لێیان بوو بەشەڕ. هیوا هەتا تاقەتی تیا بوو، مستێکی لە دەمی کوڕی ئاغا دا و پشتاو پشت فڕێیدایە نێو رووبارەکە... ئێوارە زاندرا کە (دلۆ) دوو ددانی پێشەوەی شکاوە و ئاغاش چاوی پەڕیوەتە تەوقی سەری، شێت و هار بووە و هەر لەبەر خۆیەوە دەڵێ... ئابڕوومان چوو، قەت وانابێ... دەبێ ماڵی هیوا لێرە نەمێنێ... پاش دوو رۆژ چەکدارەکانی ئاغا بەدەستی خۆیان ماڵی هیوایان تێکنا و خستیانە نێو لۆرییەک و رەوانەی شارێکی دیکەیان کرد. ئەوکات شۆڕش خۆشەویستترین دۆستی لەدەست چوو. شەو و رۆژ لە فیکر و خەیاڵی ئەوە بوو چۆن خۆی لە دەستی کوڕەکانی ئاغا رزگار بکا. لەو رۆژەوە کە هیوا لەوێ نەمابوو، کوڕەکانی ئاغا تەڕاتێنیان بەشۆڕش دەکرد و رۆژ نەبوو لێدانێکی پێ نەکەوێ... تا رۆژێکیان لەپڕ ماڵی ئاغا لەو شارە نەما و

گواسترایەوە شارێکی گەورەتر... خەڵک دەیانگوت: لەترسی پێشمەرگان هەڵاتووە... هەبوو دەیگوت: قۆنتراتچییەتی دەکا و هەر ئاغای جارانیشە ! هێندەی پێ نەچوو ماڵی هیوایش گەڕایەوە شارۆچکەکەی جاران.

رێبوار کە گەیشتبووە سەرووی هەورازی سێیەم، لەسەر بەردێکی زل دانیشتبوو، رووی لەوانەی خـــوارەوە بوو. رۆژگـــاریش پەلەی ئەوەی بوو بگاتە لای. لەپڕ چەند هەنگاوێک لەدووری رێبوار، هەڵخلیسکا. رێبوار لەسەر گاشەبەردە نیوە رەشبووەکە راوەستا و بەهەڵڵاوە گوتی:

موستەهەقت بێ... دەتویست وەپێشم کەوی؟

کـارزان بەتەنیـشت شـۆڕشـدا تێپـەڕی، وشـشـەی لێـوە هات. بەهەناسـەبڕکێ و سەروسـیـمـایەکی تێکچرژاو و دەم بەبۆڵەبۆڵەوە، هەنگاوی هەڵدەهێنا. شۆڕش واقی وڕما هەر بەسەرسووڕمانەوە گوتی:

– ئەمە چی بوو! تۆش بوویتە منداڵ؟

کارزان هەر ئاوڕیشی نەدایەوە. نیوە پێچێکی بەدەوری هیوادا کردو لەوێش تێپەڕی، هیوایش چاوی سەرسووڕماوی تێ گرت. پاشان لەسەرخۆ گوتی:

– کارزان لەسەرخۆبە.

– ئەمە چییەتی؟ دەیەوێ چ بکا؟ بۆ کوێ دەڕوا، کارزان چ کارێکی بەدەستەوەیە؟ بۆ وا لەگەڵ بەفرەکەش شەڕیەتی، دەبێ دەردی منداڵیی نەبێ؟ دەبێ شـتـێک ئازاری نەدا؟ چ سرێکە وا بۆ پێشەوەی دەبا؟ ئەگەر وا بڕوا دەکەوێ. دەکەوێ و هەمـووشـیـان لەم سەفەرە دوادەخا.

کارزان ساتێکیش نەوەستا. ئەم هەورازەی بۆ ببووە گۆڕەپانێک. تیژ سەردەکەوت. ساتمەیەکیشی نەکرد بێ ئەوەی ئاوڕێکیش لە رۆژگار بداتەوە، تێپەڕی، رۆژگار هەر لەو کاتەی لەنێو بەفرەکەدا رۆنیشتبوو، حەزی دەکرد کەمێک بحەسێتەوە. لەپڕ کارزان وەسـتـا. وەسـتـا و یەکـسـەر رووەو رۆژگـار گـەڕایەوە. رۆژگـار دڵی وەختـووره کـەوت. حاڵەتێکی سـەیری هاتە بەرچاو، لەوە نەدەچوو کـارزان هیچ کـارێکی بەرۆژگـار بێ... ئەدی بۆ گەڕایەوە؟ بۆ بەچاوی هەڕەشەوە سەیری دەکا؟

کـارزان رووبەڕووی رۆژگـار وەسـتـا. هەمـوو پێـیـان سـەیر بوو چاوەڕوانی ئەوەبوون شتێک رووبدا، کەچی لەپڕ وەک دەمی هەردووکیان دروابێ، جورئەتی هیچ دوانێکیان نەبوو... کـارزان سەری دانەواند، دەتگوت شـتـێک هەیە و دەیەوێ بیـڵـێ بەڵام شـەرم دەکا. شەپێکی لە بەفرەکەی بەردەمی دا و بەدەم لەرزینەوە گوتی:

– ئێمە هەمووومان کەرین!

رۆژگـار، واقی وڕمـا و لەبەردەمی وەسـتـا. نەیزانی چۆن وەڵامی قـسـەکەی بداتەوە.

خۆی وا نیشـانی کـارزان دا وەک پێی بڵێ (من هیچت لێ تێ ناگەم) دەتگوت کـارزان لە سـەروسـیمـای رۆژگـار شتێکی خوێندۆتەوە. بەتووڕەییەوە بەری خۆی وەرسووڕاند و گوتی:

خەتا لە تۆش بوو؟

کـارزان رۆیی، چەند هەنگاوێکی مـابوو بگاتە رێبـوار، لە ناکـاو وەسـتـا، چاوی لە چاوی نا، خـوزی زاری کـۆکـردەوە، هەرچەندە هەوڵی دا نەیتـوانی دەمی وشکی پێ تەڕ بکاتەوە، بەهەناسەی سوارەوە بەسەر رێبواردا نەڕاندی:

– کوڕی بابم، ئەوە دەتەوێ بمانترێنی ؟!

رێبوار لەشێوەی هاتـن و وەسـتـان و دوانی بێ ئارامی کـارزاندا، هێندێک ناڕەحەتی دایگرت و کـەمێکیش ترسا، بەدڵنیـاییـیـەوە زانی کە شتێک رووی داوە و هەر دەشبێ بتـەقێـتـەوە. ئەو جـۆرە هاتنەش مـانای زۆری هەبوو، بێ باکی و نەترسـان و رقـێکی گەورەی نیشان دەدا کە دەبێ بەشێوەیەک رێی لێ بگیرێ و سەرکوت بکرێتەوە و زەرەر بەهیچ لایێک نەگەێنێ:

– ئەگەر ماندوویت، دانیشە.

کارزان تووڕەتر وەجواب هات:

– ئێمەت بەکوێدا هێنا؟

رێبوار هەڵسایە سەرپێ و بەری خۆی وەرگێڕا:

– ئەگەر لە من شارەزاتری فەرموو!

– پاش چی؟

رۆژگار بەخێرایی خۆی گەیاندە لایان و بەنیازی ئەوەی ناوبژییـان بکا، بەپێکەنینەوە تۆپەڵە بەفرێکی بۆ رێبوار هاوێشت و لەناو قەدی پشتی دا:

– لێگەڕێ با کارزان پێش کەوێ.

رێبوار بەری لە هەردووکیان کرد، قسەکەی رۆژگاری بەجیدی وەرگرت:

– نا باشترە تۆ پێش کەوی!

شـتـێـک هەر لە چەنگاڵ دەچوو، لە گـەرووی رۆژگـار گـیـربـوو. ئەم نەیدەویست مـەسـەلەکە وای لێ بێ و کـێـشـەکـەش بەسـەر ئەمـدا بشکێـتـەوە. بۆ چەند سـاتێک لە بەردەم کـارزان و رێبـوار، دەسـتـە وەسـتـان مـایەوە. قـسـەی پێ نەکـرا، بەڵام رقـێک لە دەروونیـەوە هەڵچـوو، هوروژمی بۆ سەرەوە هێنا، دەمی ترازاند، رووی لە رێبوار کرد و بەجیدی گوتی:

– باشە وەرنە دوام!

رێبوار متەقی لێوە نەهات، زمانی تووڕەیی خۆی گەست، چەند تاڵە مووێکی سمێڵی بەددانەکانی گرت و قرتاندی، لەنێو خۆیدا هەستی بەداڕمانێک کرد و سەریی داخست.

کارزان و رۆژگار مشتومڕێکیان کرد و ئیدی کارزان وەپێش کەوت، رێگایەکی دیکەی بەنێو بەفرەکەدا کردەوە، راستەوراست، بەمەزەندەی خۆی بەرەو سەمتی ئەشکەوتەکە رێگەی بڕی، رێبواریش هەتا هەموویان وەڕێ نەکەوتن، نەجوولایەوە. شۆڕش ویستی بیدوێنی، بەڵام خێرا رای خۆی گۆڕی و بەباشی زانی کە نەیورووژێنێ... رێبوار لە پاشەوەی هەموان بەدڵێکی شکاو و پەستەوە، بەقینێکی شاراوەوە، هەنگاوی هەڵدەهاوێشت، گوڕی تووڕەییش لە دنیای دەرەوە دایبڕاندبوو...

بەس بگەینە جێ، ئەمن دەزانم چیت پێ دەڵێم. ئێرە شوێنی پاڵەوانبازی نییە!

(هەقی خۆمت دەدەمێ. مەرج بێ دەم و قەپۆزت بشکێنم. ئاخر لەبەر من نەبوایە تۆ پیاوی نێو ئێمە بووی؟ کارزان! تۆش وات لێ هات بەسەر مندا بهاڕێنی؟ نەمکرد، لەدەستم چوو، دەبوایە هەر لە مزگەوت و پەنای دیوار و کەلاوەکان بتهێڵمەوە، خوا ئەو شوێنانەی بۆ تۆ دەستنیشان کردبوون. کەچی من سەرپێچیم کرد. من بەم دڵە حیزەم هەڵخەڵەتام و رامکێشایتە ئێرە. لەبیرت چوو، هێشتا بزگوڕەکانت لە ئاودەستخانەی مزگەوتی ناو بازاڕ ماون، بڕۆ بڕۆ بیانبینە، ئێستا خەڵکی گووی ژێر کەوشەکانیان پێ دەسڕنەوە! سووچ لەخۆم بوو، ئەگەر نا دەبوایە هەر بەمناڵە خوێڕییەکانی شار چاوترسێنت بکەم. وەڵلاهی دەبێ بەڵایەکت بەسەربێنم بەهەر چوار پەلت گووی خۆت بخۆی. راوەستە، بەس بگەینە سەرکانییەکە، ئەوجا لەوێ نیشانت دەدەم! هەتا دوێنێ منداڵێکی بەردەستی خۆم بووی. چما سەد شەقم تێهەڵدابای فزەت دەکرد؟ ئێستاش لێرە فس فس پاڵەوانیم بەسەردا دەکەی؟

دەتەوێ لەبەرچاوی ئەوانە، خۆت دەربخەی؟ گووت خوارد بەبابی مردووشتەوە! ئاخر کێ هەیە لەمانە وەک من بست بەبستی ئەم شاخانە شارەزابێ؟ چ رۆژ هەبوو باوکم کێوێکم پێ نەناسێنی؟ ئاخر من خۆشم هەر لە ئەشکەوتێکی ئەم چیایانە لەدایک بووم. تۆی قوون بەگوو لە چی دەزانی؟! لەسەرحاڵی خۆشت دەم لەدەمی من دەدەی؟ چ بکەم ئەگەر هیوامان لەگەڵ نەدەبوو، قوونی ڕەش و سپیم دەردەخست. دەبوایە شل و کفتت بکەم. بۆ باب و باپیرت عاقڵ بکەم! نەدەبوایە خۆمت لێ کڕ بکەم. خۆزیا کە هاتی و بەسەرمندا هاوارت کرد، لەوێ شان و ملتم بشکاندبایە. وەک منداڵیی جارانت لەبەردەستم بگریابای... نووزە و ناڵینت بگەیشتبایە کەشکەلانی فەلەک. ئەوکات بەڕووت و قووتی، بەشەق و شولاق رەوانەی خوارەوەمان دەکردی، بۆ کوێ دەچووی بچووبای. تۆ پیاوی ئەم سەفەرانە نیت. بەڵام چی بکەین؟ ئەوە تووش بووین.

ئێستاش نەچووە بچێ ئەو هەقەت لێ دەکەمەوە ئەگەر یەک رۆژم لە تەمەن مابێ. ئاخ! هەقتە کارزان، خەتا لە تۆ نەبوو، لە باوکم بوو، ئەو فێری کردی چۆن چۆنی ڕەخت و فیشەکدان ببەستی، چۆن تفەنگ بکەیتە شان، سێرەی لە نیشانە بگری، بتەقێنی. فێری کردی چۆن دەستوەکەری بکەیت و زەبری یەکەم بوەشێنی. ئێستاش بەهەمان تفەنگ، بێ ئەمەکانە، هەڕەشەم لێ دەکەی؟! قەیدی ناکە... بڕۆ... بەڵام لەسەرت ناچێ. منیش دەزانم کەی زەبری خۆمت لێ دەدەم. چۆن لەهیکڕا بەڕووتدا دەتەقمەوە و تۆڵەی خۆمت لە تفینکان دەردێنم!)

بوغز و تووڕەیی رێبوار دانەمرکایەوە. هەر بەڕێوە جگەرەی دادەگیرساند. دووکەڵەکەیشی بەقووڵی هەڵدەکێشا، چەند جارێکیش لە دەروونی خۆیدا، تفی بۆ کارزان هەڵدەهاوێشت و دەیگوت: (نەدەبوایە بێدەنگ بم. دەبوایە سەری بهاڕم!) کەڕەتێکیش لە خەیاڵی خۆیدا دەستڕێژێکی لە کارزان کرد و خستیە سەر بەفرەکە.

کارزان لە سەرەتاوە باوەڕێکی زۆری بەخۆ هەبوو، کە دەتوانێ بەسووک و ئاسانی بیانگەیێنێتە ئەشکەوتەکە. دوای ئەوەی زۆر رۆیشت، چاوی بێ ئۆقرە و پەشۆکاوی زۆر گێڕا، چەند جارێک دەوەستا و ئەمسەرو ئەوسەری دەکرد، لەپڕ وەستا. زۆر بەگرانی لە شوێن خۆی چەقی، دەتگوت هێزێک وەستاندی، قورسایییەک نێوچاوانی داگرت و چاو و برۆی لەگەڵیدا گران داهاتن، تەنکە تاریکییەک بەخێرایی بەرچاوی لێڵ کرد و رەویەوە، راست و چەپ، پشت و پاش، سەری وەرچەرخاند. هەموو شوێنێکی لێ ببوو بەیەک شوێن. دیاربوو سەمتی ئەشکەوتەکەی لێ ون ببوو.

هەرچەند هەوڵی دەدا سەرلێشێوانەکەی پێوە دیارنەبێ، بەڵام نەیدەتوانی. ئەم جارە لەخۆیەوە ملی رێگای گرت. هەنگاوی قورس و پڕ گومانی هەڵدەهێنا. نەیدەزانی رووەو کوێ دەچێ. دەتگوت بەتەواوی خۆی تەسلیم بەئیرادەیەکی نادیار کردووە یان خۆی داوەتە دەست خاکەکە و بۆ کوێی دەبا، ئەوە دەیبا، هەر بەرۆیشتنەوە بەخەیاڵ لەگەڵ رێبوار کەوتە قسە (هەموو خەتا لەتۆ بوو، هەتا ئەگەر رێگەشم لێ ون ببێ. لەتۆی دەزانم. مەرج بێ کارێکت پێ بکەم، هەتا ماوی لەبیرت نەچێ، هەر من دەتناسم، دەزانم هەناوت چی تێدایە. بەهەوای چ خەون و خەیاڵێکەوە دەژی. دەزانم غەرەزێکت لێم هەڵگرتووە. دەتەوێ ئەلێرە بەئاسانی ملمان بشکێنی و گوو لە گۆڕی بابمان بکەی. بەڵام لێت ناگەڕێم. دەبێ هەر بەو عەزرەتەوە بژیت. چما جاری جارانە، وەکو سەپانی خۆت سەیرم بکەیت؟! ئەو بابەت مرد. ئەوە دەبینی هەردووکمان تفەنگمان پێیە و هەریەکەش سێرەمان لە نیشانەیەک گرتۆتەوە. قەت ناهێڵم ببیتە ئەو رێبەرەی کە تۆ دەتەوێ، رێبەر! دەلیل، تففوو! ئاخر نەئێمەش لە تۆ کەمترین. ئەگەر نا چۆن رێگە بەیەکێکی وەک تۆ دەدەین، ببیتە دەلیلمان! ئەوە کەی رێگا بوو، ئێمەت

پێدا هێنا؟ دەبیخۆ، منیش هێندە ئەمسەرو ئەوسەرت پێ دەکەم تا بێزار دەبی، تا بەڕوومدا دەتەقییەوە، ئەوجا دەزانم چیت پێ دەڵێم، ئەوکات نیشانت دەدەم کە من کێم، تۆ زۆر بەخۆت دەنازی، ئەگەر پێم عەیب نەبوایە، هەر ئێستا ملتم دەگرت و دەستم لە قرقرتۆکەت دەنا و بیخم دەکردی ئێستا بۆخۆشم نازانم بۆ کوێ دەچم. لەوانەبێ لە دواوەش گاڵتەم پێ بکەن. بابیکەن، هەرچی دەڵێن بابیڵێن. منەتم بەهچیان نییە زۆر زۆر بەجێم دێڵن. باشترە، بۆخۆم بەتەنیا ملی ڕێگا دەگرم. دەبێ پێش ئەوانیش سەربکەوم. پێش ئەوانیش بگەمە خوارێ... بەس هەمووی لە تۆ دەزانم، ڕێبواری ڕێگر! ئەو هەقەت لێ دەکەمەوە) کارزان لەو بیرو خەیاڵە پڕ هەڵچوون و کەللەییبیانەدا بوو کە گوێی لە دەنگێک بوو... رایچەناند:

– ها، ئەتۆش فت!

کارزان مەودای چاوەکانی بچووک کردەوە و بەرەو جەستەی ماندووی ڕێبواری گواستەوە. پاشان لە نوالەی خوارەوەیان وردبۆوە. تاوێک لە هەموویان وەڕاما و بەدەنگێکی پڕ گلەییبیەوە گوتی:

– جەنابی بزانێ!

ڕۆژگار بەهەلیزانی کە جێی خۆیەتی گاڵتەی پێ بکا، بەخەندەیەکی پڕ ماناوە گوتی:

– کاکە ئەشکەوتەکە لەسەرەوەیە!

کارزان زۆری نەمابوو یەکسەرە قسەیەکی ناشیرین بەرۆژگار بڵێ، ئەوەی باش بوو، شۆڕش خۆی هەڵقورتاند و کارزانی کەمێک هێور کردەوە.

– دەی، بەفر هەم ڕێ دەشارێتەوە، هەم چاویش نابینا دەکا!

هەموویان وەک هەست بکەن چارەنووسیان بەدەستێکی راز و نامۆ گیری خواردبێ، شڵەژاو و بێ دەسەڵات، دەهاتنە بەرچاو. نیگای بێ ئۆقرەییبیان لە یەکتر و لە دەوروبەری خۆیان گیر دەکرد. لە نێو دەروونیشیاندا رقێکی بێ پایان، گینگڵی دەخوارد و لە دووتوێی ددانەکانیاندا دادەمرکایەوە... ئەو کێوە مەزنە، ئەو دۆڵ و عاسێ و پانتاییبیەیان لێ ببووە کووچەیەکی تەنگ و تاریک، بیریان دەکردەوە، بەچ لاییێکدا سەربکەون، هەتا زووە چۆن خۆیان بگەیێننە ئەشکەوتەکە؟ هەرچەند سەریان هەڵدەبڕی دڵیان تەنگتر دەبوو... هەور، بەرە بەرە لێک دادەپچڕا و لە چەند قۆڵێکەوە هوروژمیان بۆ یەکدی دەهێنایەوە، دەتگوت هەر پەڵە هەورێک دەیەوێ ئەوەکەی دیکە لەنێوبەرێ. کەچی لە یەکدی نزیک دەبوونەوە، باوەشیان تێک وەردێنا و تێکەڵ بەیەکدی دەبوون و پەڵەهەورێکی گەورەتریان پێک دەهێنا! مەیدانی پان و بەرینی ئاسمان چ شەڕو شۆڕێکی سەیری تێدا بەرپادەبوو! شەڕوشۆڕێکی ئاشتییانە. لە هەموو لاوە راونان و غاردان، پێشبڕکێی پەڵە هەورەکان، کەچی یەکپارچە هەموویان یەکیان دەگرت و رق و

کینەکان ئامێزیان لە یەکدی دەنا و خۆیان بۆ کارەساتێکی گەورە، بۆ یەک مەبەست کە هەموویان لەسەریدا ڕێککەوتبوون، ئامادە دەکرد، لە سەرووی کێوەکەش بایەکی توند دادەخزا و هاشەهاشی دەگەیشتە خوارێ... ئێستا ئاسمان وەک دەروونی دۆستانی ئەم سەفەرە لە حاڵی شەڕو شۆڕدایە، بەڵام لە ئاسمان هەموو هەڵچوون و داچوونێک لەنێو یەکدی دەتوێنەوە، کەچی لەسەر زەوی، شەڕ، شەڕی بێ ئامان، شەڕی دەروونەکان، جەنگی دۆستانی ئەم سەفەرە، لەحاڵی جۆش و خرۆش و کوڵێن دایە. کەس نازانێ ئاکامەکەی چی لێ دێ. رەنگە ئەوانیش بۆ یەک مەبەست هاتبن، بەڵام هەریەکە و بەچاوی خۆی لە مەبەستەکە دەڕوانێ... ئێستا هەموویان هەست بەمەترسی نەگەیشتن و عاسێ بوون دەکەن. هەست دەکەن هێز و توانایان لەبڕان دایە. خۆفێکی گەورە گنێخەی گرتوون. خۆفی بەفری کەڵەکەبووی بێ پایان و خۆفی خۆ لە کەمین نانی ئاسمان... شۆڕش کە سەرنجی لە ئاسمان گرتبوو، رووی لەوان کرد و وەدەنگ هات. بەدەنگێکی پڕ لە گومان و ناچاریی هاواری کرد:

– بەدوام کەون!

شۆڕش و هیوا وەپێش کەوتن، کارزان و ڕۆژگاریش کەوتنە دوایان. ڕێبواریش وەک لەنێو خۆیدا تێکقرمابێ بەخەیاڵەوە لە دوای هەمووان هەنگاوی هەڵدەهێنا (ئۆخەی خۆ دڵم داسەکنی! کوڕم تازە مێژووکەی کێویی، بۆنی شیرت لە زاری دێ، دەتەوێ خۆت لە قەرەی من بدەی؟ دە هەڵیگرەوە، ئەوها باش بوو؟ رەزیل و زەلیل بوویت. بزانم چیت کرد؟ رچەیەکت بەدەوری خۆتدا کرد و هیچی دی، گووێکی گەورەت خوارد و تەواو! دیار بوو حەزت لێ بوو، ئاوا دەمت بشکێ. بەدەستم نەبوو، بەلام بەدڵم بوو. خۆ ئەگەر هەموو جارێ وات بەسەر بێ، ئەوە باشە، هەتیو! بەمنداڵیش هەروا بوویت. کفر بوو یەکێک نەوعە چۆلەکەیەک بکوژێ. دەبوایە ئیللا و بیللا تۆش بیکوژی. مناڵێک بەسەر هەر دارێک هەڵگەڕابا، دەبوایە تۆش لە چاوی بکەیتەوە، کەس نەدەوێرا شتێک بکا، تۆش دەتکرد. ئەتۆ پیشەی منداڵیتە، تەرکی ناکەی، دەستم بشکێ نەمکرد لەکاتی خۆیدا شوێنێکت بشکێنم، تاکو لەکاتی ئاوا بەبیرت بێتەوە و ئارەقەی شەرم و ترس هەڵبرێژی! ئەمن نازانم باوکم بۆ خۆشی دەویستی، چی لە چڕ و چاوی تۆ دەدیت؟ هەر لە منداڵییەوە دەمزانی، بۆ ڕۆژێکی ئاوای بەخێو دەکا تاکو بەگژ مندا بێتەوە. سەرشێت و بێ عەقڵێکی ئاوا ترن چۆن دەبێتە پیاو؟! من نەبووام کێ بێزی دەهات لەگەڵ یەکێکی ئاوا برمیز دۆستایەتی بکا؟

ڕێبوار، شەقاوەکانی سووکتر کردن، زۆری نەمابوو بگاتە ڕۆژگار. ویستی داخی دڵی خۆی بەسەر ئەم هەڵڕێژێ، کەچی خێرا پێچی بەم بیرە دایەوە و لە دڵیدا هێواش بۆوە. ڕۆژگاریش کە هەستی بەنزیک بوونەوەی ڕێبوار کرد، بەهەنگاوی کورت خۆی

دواخست، تا ڕێبوار گەیشتە لای پاشان بزەیەکی بۆ کرد و گوتی:

– لەوانەیێ بەفریش بباریێ.

– خوای دەکرد بەرد دەباریێ!

ڕۆژگار دەیویست دڵی ڕێبوار نەرم بکاتەوە، بەڵام کە بینی بەتوندی وەڵامی دایەوە، بێدەنگ بوو. وەک هەموو جارێ، ئەگەر نەیتوانیبایە ئەوەی دەیەوێ بیڵێ، قڕوقەپ دەبوو، سوور هەڵدەگەڕا و گەرووی دەگیرا.

ڕۆژگار هەر لە منداڵیشەوە وابوو، کوڕێکی کەمدوو، شەرمن، سادە لەوح دەهاتە بەرچاو. کارزان لە هەموویان پتر سوودی لەم خەسڵەتانەی ڕۆژگار دەبینی، بەنوختە لاوازی ئەم کوڕەی دەزانی. هەربۆیە بەخێرایی دەیکردە دەستکەلای خۆی و بەئارەزووی خۆی تەڕاتێنی پێ دەکرد، وەنەبێ ڕۆژگاریش هەستی بەو عەیبانەی خۆی نەکردبێ و ئازاری لەبەریان نەخواردبێ. سەرەڕای ئەمانەش، وەک هەر کەسێک لەنێو خۆیدا تووڕە دەبوو. جاروباریش بوغز و کینەی هەڵدەگرت و بەڕووی کەسێکی وەک کارزانیشدا دەتەقییەوە، بەڵام کارزان دەیزانی چۆن چۆنی جڵەوی دەگیرێ و چۆنیش ڕام دەکرێ.

جیا لە هەموویان هیوا بایەخێکی زۆری پێ دەدا. هەموو جارێ لە شارەوە نامەی بۆ دەنارد و بۆی دەنووسی: (تۆ پێویستیت بەجورئەتە... جورئەتێک لە وەختی پێویستدا!) ڕۆژگاریش هیوای زۆر خۆش دەویست، بەڵام قەت نەیتوانیوە ڕووبەڕوو، باسی دڵی خۆی بۆ بکا، وەکو شاخێکی مەزنی دەهاتە بەر چاو کە ناتواندرێ، ببڕدرێ. تەنیا بەنامە هەندێ شتی بۆ دەدرکاند. ئەویش باسی ژیانی ڕۆژانە و هەڵسوکەوتی دەوروبەرەکەی بوو هیچی دی.

کارزان سەرنجی لە هەنگاوەکانی شۆڕش گرتبوو، کە چۆن بێ هیچ نیشانەیەکی دوودڵی و دڕدۆنگی، وەک ئەوەی تەواوی ئەو ناوە بەڵەد بێ، بەفرەکەی دەبڕی. ئەم دیمەنەی پێ ناخۆش بوو. حەزی دەکرد ئەویش وەکو خۆی و ڕێبواری لێ بەسەر بێ، بۆ ئەوەی دڵی ئیسراحەت بکا و هەموویان خەتابار دەربچن یان هەر نەبێ بۆ ئەوەی بتوانێ وا لە شۆڕش بکا کە بەڕووی ڕێبواردا بتەقێتەوە... بەڵام وێ دەچوو هەموو دڵنیا بووبن لەوەی کە شۆڕش ئەشکەوتەکە دەدۆزێتەوە... ڕۆژگار و هیوا پێیان خۆش بوو، بەڵام دووەکەی دی دەتگوت فێڵێکیان لێ ئاشکرا دەبێ، هەتا دڵیشیان وەتەپەتەپ کەوتبوو.

ڕۆژگار بەسادەیی خۆیەوە، وەک هیچی لە دڵدا نەبێ، تۆپەڵە بەفرێکی نەگوشراوی بەسەر کارزاندا پەخش کردەوە و بەپێکەنینەوە گوتی:

– بەخوا دەیدۆزیتەوە!

کێ دەیزانی ئەو کات، کارزان بیری لە چ دەکردەوە، ئەوەی تەنیا پێیەوە دیار بوو، لە

ڕێبوار پتر کەس نەیدەبینی و بیریشی لێ نەدەکردەوە... کارزان بەم قسەیەی ڕۆژگار، موچرکەیەکی عەسەبی بەلەشدا گەڕا و هەردوو پێی چەقاندن، بەڵام بەساردییەوە ئاوڕێکی دایەوە:

– کێ پێی ناخۆشە؟

ڕۆژگار وەک بیەوێ سیمای گرژ و تووڕەیی کارزان خاو بکاتەوە دیسان بەپێکەنینەوە گوتی:

– دەی گوێ مەدەنێ ئێوە سەرتان لێ شێوا.

کارزان بەهەڵی زانی بۆ ئەوەی هەندێک فشاری دەروونی خۆی کەم بکاتەوە و وەقسە بکەوێ:

– ئەسڵەن ڕێبوار کوێرانە دەڕۆیی.

– تۆش عەسەبی بوویت.

– نەوەڵلا سەیرکە! منیش وەکو شۆڕش، هەر دەهاتمەوە ئێرە... بەڵام ئەو وای نەدەکرد. ئەو هەر حەز دەکا وەپێش کەوێ، ئەو ڕێبوارە ڕێگرە!

– دەی... با نۆبەتی شۆڕش بێ.

هەردوو وەڕێ کەوتنەوە... شۆڕش کە لە پێشەوەبوو، وەستا، چاوەڕێی ئەوەبوو هیوا بیگاتێ، لەسەرخۆ ئاوڕێکی دایەوە.

– هیوا، ئەو ڕەشاییە چییە؟

هیوا، هێندە لە بەفرەکە ڕامابوو، لە نزیکەوەش بەزەحمەت دەبینی خۆ جارێ لە دوورەوە هەر هیچ شتێکی بۆ سەح نەدەکرایەوە، بەرچاوی ڕێشکەوپێشکەی دەکرد. هەرچەند سەرنجی دا شوێنەکە، هیچی نەبینی.

شۆڕش دڵنیا نەبوو کە ئەو ڕەشاییە، ئەشکەوتەکەیە، ئەگەر چی ئەشکەوت ئاسا خۆی دەنواند... کەمێک چووە پێشتر. وەستا، تەزووێک بەلەشیدا هات، تا کارزانیش گەیشتە لایان لە شوێن خۆی نەبزووت:

– ئەرێ ئەوە ئەشکەوتەکە نییە؟

کارزان بزەیەکی هاتە سەر لێوان، بزەکەی پڕبوو لە مانای جۆراوجۆر، بۆ شۆڕشی تووڕدا، بەفیزەوە ئاوڕێکی لە ڕۆژگاریش دایەوە دەتگوت پێی دەڵێ: (تۆیش خۆت ناجەڕبێنی؟) ئیدی بەری خۆی وەرگێڕا و بەشێوەیەک کە خۆشیی سەرکەوتنێکی تێ بگەڕێ، ڕووی لە شۆڕش کرد و گوتی:

– ئەوە بەڕاستتە؟!

– بۆ نا؟

کارزان بەتوانجەوە گوتی:

– ئا دەبێ کەوتبێتە پشت ئەم رەشاییە!

شۆڕش هەوڵی دا شڵەژان و تێکچوونەکەی بشارێتەوە، بەڵام نەیتوانی. کارزان زوو هەستی پێ کرد لە خۆشیانیش هەموو ماندووبوونەکەی لەبیر چوو، ترسێک بەنێو لەشی شۆڕشدا هەڵگەڕا. هەستی کرد قاچەکانی گران دەبن و بەفرەکەیش لەژێر پێیدا رۆدەچێ. بەبێ ئاگایی تفەنگەکەی لە شان کردەوە و ویستی شتێک بڵێ، بەڵام هیچی نەگوت. رێبواریش گەیشتە لایان وەک ئەوەی منەتی بەهیچیان نەبێ و ئەوان لە ئاستیدا بچووک و شەرمەزاربن، دەمی پلاری لێک ترازاند:

– بۆ نارۆن؟

شۆڕش کەللەی گەرم داهات، قسەکەی رێبوار وەک دروو بەدڵی داچوو. بەبێ دەنگی بۆ لای خوارەوە بایدایەوە. چەند هەنگاوێک رۆیی. رێبوار ویستی بەچاوی کەسێکی لەخۆڕازی لەگەڵیان بدوێ، بەڵام کارزان جوولەیەکی کرد و یەکسەر لە ریزەکە هاتەدەرێ و رچەیەکی دی کردەوە و ملی نا. هیوا لەو پاشاگەردانییە واقی وڕما. هەستی کرد مەترسییەک کاسەی سەری دەهەژێنێ. شۆڕش دەمکوت بوو، رێبواریش ئاماژەی گاڵتەجاڕی بۆ هەمووان دەکرد، بینایی رۆژگاریش بوو بەپاسارێکی سەرلێشێواو، بەسەردەمی هەموویانەوە هەڵدەنیشت!

کارزان ئاوڕێکی دایەوە، ئاوڕی فەرمان و دەسەڵات:

– بۆ نایێنە دوام؟!

رق و گاڵتەجاڕی تێکەڵ بەسەروسیمای رێبوار بوون.

– بۆ کوێ کاکە؟

کارزان وەک رێبوار هەر نەناسێ و بەهیچیشی نەزانێ، رووی تێ کرد و گوتی:

– تۆ هەقت نییە!

رێبوار چەند شەقاوێکی نائاسایی هاویشتن و لە رێچکەکە دەرچوو، وەها دەرچوو، دەتگوت دەیەوێ خۆی بخاتە سەنگەرێکەوە. شۆڕش بەنێوچاوانی گرژەوە، بۆی چوو. رێی لێ گرت. بەدەنگێکی بەرزەوە قیژاندی:

– دەتانەوێ چ بکەن؟!

رێبوار وەستا، کارزان سەیرێکی شۆڕشی کرد و هەنگاوێکیش چووە پێش. شۆڕش وەک لێیان بپاڕێتەوە و فرمانیان بەسەردابکا، پێی گوتن:

– ئاخر وا نابێ براینە.

رێبوار لێوی بێزاری هەڵتەکاند و رووی لەوانی دیکەش کرد:

– کارزان بەهیلاکمان دەبا ئاگەدارین!

شۆڕش توندتر وەقسە هات:

– فەرموو بەدوام کەون!

شۆڕش ملی هەمان رێچکەی پێشووی گرتەوەبەر، ئەوانی دی هێشتا وەڕێ نەکەوتبوون. هیوا لەسەرخۆ دەمی ترازا و رووی لە کارزان و رێبوار کرد:

– براینە! هەموومان ماندووین، برێک بەحەوسەڵەبن... سەفەرەکەمان دوور و سەختە.

هەموویان سەری خۆیان داخست، شەرم روخساری هەموویانی داگرت، شۆڕش وەپێش کەوت... رۆژگاریش بەدوای هیوا، رێبوار بەناڕەزاییەوە لەپشتەوە هەنگاوی هەڵێنا.

هیوا هەستی دەکرد، بەرەبەرە دڵی رادەگوشرێ. بەچاوی شەکەتبووەوە، لە دوورەوە رادەما. بیریشی لە دۆستەکانی ئەو سەفەرەی دەکردەوە... هاتەوە یادی، کە چۆن بەر لە چەند ساڵێک، کارزان کچێکی کۆڵانەکەیانی خۆشدەویست، ماڵی کچە، لە کەلاوەیەکی پاشماوەی خانووێکی رووخاودابوو، تا دەچوویتە ژوورەوە دەبوایە چەند جارێک بەسەر گردۆڵکەی خۆڵ و دارو بەردی خانووە رووخاوەکە هەڵبەزین و دابەزین بکەیت، دەتگوت ماڵەکەیان بوومەلەرزەی لێدابوو. کارزان هەربۆ ئەوەی چاوی بەکچەکە بکەوێ دەبوایە شەوانە چەند جارێک بەدەوروبەری ماڵەکە بخولایەوە. کەچی وێ دەچوو هیچی بۆ نەهاتبێتە پێش، کە هیوایشی دەبینی، مەسەلەکەی بۆ دەگێڕایەوە، زۆر بەجیددیش دەیگوت:

– منی خۆشدەوێ بەڵام نازانم بۆ نایێتە دەر.

هیوا بەدەست خۆی نەبوو پێکەنینی بەم قسانە دەهات و ئەویش تووڕە دەبوو:

– هەر دەبێ بیبهێنم!

هیوا لەسەرخۆ دەیگوت:

– تا خانووە رووخاوەکەیان چا نەکەنەوە، شوو ناکا.

– من چاکی دەکەمەوە... بەم دەستانەم.

هیوا زۆری پێ خۆش بوو، کارزان لەو عیشقە یەک لایەنەدا سەرکەوێ. دەیزانی هەر قسەی هەیە و بەس. ئەو ئێوارەیە کە هیوا لە کار دەگەڕایەوە، شەکەت و ماندوو دیار بوو. کارزان لە دوورەوە بەزەردەخەنەیەکەوە بەپیریبیەوە چوو. هیوا زانی شتێک بووە. بیری کردەوە کە بۆ یەکەم جارە کارزان وا دڵخۆش دەبینێ، یەکدییان راگوشی:

– خێرە؟

– لەوانەبێ.

– راستیم پێ بڵێ.

– ئەمڕۆ بینیم.

– ئێ؟

– لەگەڵم پێکەنی.

– بەس؟

– هەر ئەوەندە.

هیوا دەیزانی ئەو کچە بەئاسانی دڵی نادا بەکارزان، نەوەکو بەکارزان بەڵکو بەزۆری دی، کە لە ژێرەوە بەنهێنی بەدۆستی خۆیان دادەنا، بەڵام هیچیان بەتەواوی لە کچەکە نەگەیشتبوون. هیوا یارمەتییەکی زۆری کارزانی دا. شەوانێکی زۆر لەگەڵی دادەنیشت و گوێی بۆ قسەکانی شل دەکرد، رۆژێکیان کارزان بڕیاری دابوو کە دەبێ بەنوێژی نیوەڕۆ لەگەڵ کچەکە بدوێ و ئەڤینی خۆی بۆ ئاشکرا بکا. کەچی ئەو رۆژەش بەمات و مەلوولییەوە گەڕایەوە. بەپەستی لەلای هیوا دانیشت. دەم و لێوی نیشانەی تەریق بوونەوەیان پێوە دیاربوو، رەنگیشی زەرد هەڵگەڕابوو. هیوا لە دڵی خۆیدا زانی کە نەک هەر سەرنەکەوتووە و بەس، بەڵکو لەوانەبێ کچەکە قسەیەکی رەقیشی پێ گوتبێ. کارزان لە شوێنی خۆیدا بەماتەمی دانیشتبوو، نیگای لە زەوی گیر کردبوو. جەستەشی پارچەیەک بوو لە بێ ئارامی. لەپڕ هەڵستا:

– بۆ کوێ کارزان؟

– ماڵی رێبوار!

– چ بووە؟

– هیچ!

هیوا دڵی داخورپا، ترسا لەوەی نەوەکو لەگەڵ رێبوار تێکی دابێ. یان رێبوار بەمەسەلەکەی زانیبێ و بۆ ئەم و ئەوی گێڕابێتەوە. دەستی کارزانی گرت و دایینیشاندەوە.

کارزان بەشەرم و سەر داخستنەوە گوتی:

– رێبوار لەگەڵی بوو !

– ئەوجا چییە؟

– پێکەوە قسەیان دەکرد و پێدەکەنین!

– چی تێدایە ئەویش وەک تۆ دەیناسێ.

ئەم قسانە هیچ کارێکی نەکردە سەرگومان و دوودڵییەکەی کارزان. هەر ئەو

گومانەش سەرەتای تێکچوون و هەڵگرتنی رق و کینەی شاراوەبوو، کە دەروونی کارزانی دەهاڕی و پێوەندی لەگەڵ رێبوار سارد دەکرد، وای لێ کردبوو کە ئەسڵەن حەز بەدیدەنی نەکا. هیوایش هەستی بەم وەزعە کردبوو، هەربۆیە ئەو رۆژە بەکارزانی گوت:

– حەزناکەم ئاوات ببینم، تۆش بۆخۆت هەوڵ بدە، کێ دەڵێ کچە تۆی خۆش ناوێ؟ خۆ ئەگەر ئەوی خۆشبووێ، دەبێ لێی دوورکەویتەوە و لە رێبواریش نەتۆرێی.

– بۆ؟

– چونکە ئەویش نازانێ کە تۆ خۆشت دەوێ.

– ئەدی ئەگەر بزانێ؟

– ئەدی ئەگەر کچە ئەوی خۆشبوێ و تۆی خۆشنەوێ؟

– .... !

بەڵام چ دڵدارێک هەیە، حەز بکا یەکێکی دیکەیش دولبەرەکەی خۆشبووێ. هەتتا ئەگەر ئەڤینەکەیش یەک لایەن بێ؟ کارزانیش وابوو. دەیدیت کە (گوڵێ) لەگەڵیدا پێدەکەنێ، ئەمە بەخۆی لای ئەم جۆرێک بوو، نیشانەیەک بوو لە خۆشەویستی، بەڵام لە هەمان کاتدا لەگەڵ رێبواریش پێدەکەنی و قسەشی لەگەڵ دەکرد. ئەمە ئێرەیی هەموو دڵدارێکە! خۆ رێبواریش هیچی بەهیچ نەدەکرد. کچەش هەموو شتێکی بۆ شلێر دەگێڕایەوە، دەیگوت:

– کەیفم بەهەموویان دێ، هەر کامێکیانم بچێتە دڵ و لە من بگا، من هی ئەوم، بۆ ئەوم و، لێی جیا نابمەوە.

ئەوەبوو، هەردووکیان (کارزان و رێبوار) لە دووری کچە دەتلانەوە و خەونیان پێوە دەدیت، بێ ئەوەی گۆشەیەک لە دڵی کچەدا بۆخۆیان بکەنەوە، وەنەبێ کچەیش هیچ بایەخی پێ نەدابن، یا هیچ بیری لێ نەکردبنەوە، نا، هەتا ئێستاش چاوەڕوانی ئەو رۆژەیە یەکێک لەوانە جورئەت بیگرێ و رزگاری بکا!

بەباوەڕی هیوایش، ئەم کچە تا ئەم ساتە، لە دەروونی هەردووکیاندا دژی و شەڕی نهێنی ئێستاشیان لە بنەوانەوە هەر لەسەر ئەم کچەیە و بەس، بێگومان لە سەفەرێکی ئاوایشدا، ئەگەر ئەم شەڕەیان پەرە بگرێ، ئەوە لق و پۆپێکی زۆر دەردەکا و کارەسات بۆ هەموویان دەخولقێنێ.

– ئەوەتە!!

هەموویان پێکەوە راچەنین، خۆشییەکی لە ناکاو، وەک بایەکی فێنک، لە شوێنێکی گەرمدا، هوروژمی بۆ هێنان، شۆڕش لە دوورەوە دەستی بەرزکردەوە.

– وەرن، ئەوە... دۆزیمەوە!

هیوا وەک تا ئێستا، دڵی لە نێو مستی یەکێدا بووبێ، لەپڕ بەرەڵڵا کرا، لەشی

خاوبۆوە، سووک بوو، مەودای بینینی چاوەکانی پتر بوو، هەموو شتێکی بینی، هەتا دارە باریکە بەبەفر داپۆشراوەکانیشی دیتن، ئەشکەوتەکەیشی بینی!

ڕۆژگار بەغار چووە پێش. وەک بیەوێ بارگرانی لەسەر شانی ماندووبووی شۆڕش کەم بکاتەوە، ڕووەو ئەشکەوتەکە بازی دەهاوێشت و وەک منداڵێک هەڵدەهات.

– خۆیەتی... خۆیەتی، ئەشکەوتەکەیە!

کارزان وەک هێندەی پێ خۆش نەبووبێ، لەسەرخۆ گوتی:

– ئەوە چییەتی؟ شێت بووە؟

ڕێبوار بەکاوەخۆ بێ ئەوەی تۆزقاڵێکیش سەری بەرز بکاتەوە بەڕێدا دەڕۆیشت. نەیویست خۆشیی خۆی دەرببڕێ، هەتا نەیهێشت لە ڕوخساریشی دەربکەوێ، لەمەش زیاتر بەسەری لێوەکانییەوە گوتی:

– خۆ منیش هەر دەمهێنانەوە ئێرە!

کەس وەڵامی نەدایەوە. ئارام ئارام بەدوای شوێن پێی شۆڕش کەوتن. شۆڕش لەبەردەمی ئەشکەوتەکە وەستا بوو، هەرچەند ئەوانی دیکەیش نزیک دەبوونەوە، کونی ئەشکەوتەکە گەورەتر و ڕووناکتر دەبوو.

٢

پێش هەموو شتێک هەرچوار تفەنگەکەیان بەدیواری ئەشکەوتەکە هەڵپەسارد. هیوایش هەگبەکەی لە قولینچکێک دانا. ئەوەی خواردن بوو لە شوێنێک کۆیان کردەوە. ڕێبوار چوارمەشقی دانیشت و سەری خستە نێوان ئەژنۆکانییەوە. کارزان، ڕووبەڕووی ڕێبوار پاڵی دایەوە و نیگای لە تەوقی سەری گیرکرد. ڕۆژگار لەسەر پشت لێی ڕاکشا. شۆڕش ڕاست و چەپی خۆی گەڕا. چەند وردەدارێکی کۆکردەوە... . هیوا، وەک چاوەڕوانی فرمانێک بکا، بەپێوە ڕاوەستا بوو... شۆڕش خەریکی ئاگرکردنەوەکە بوو، گڕێکی بچووکی لەژێر وردە دارەکانەوە هەڵایساند، بەرەبەرەش دووکەڵەکەی قانگی ئەشکەوتەکەی دەدا، شۆڕش نەیتوانی لەوێ بمێنێتەوە... بەکۆخەکۆخ خۆی گەیاندە دەرێ. کارزان لە ئاگرەکە نزیک بۆوە و پف، پف، پف خۆشتری دەکرد. هیوایش لەتەک ئاگرەکە دانیشت هەردوو چاوی بەملپێچەکەی بەستن و سەری داخست. ڕۆژگار، هەڵسایەوە دوو بەردی هێنانە لای ئاگرەکە و کەوشەکانی داکەند و لەسەری دانان... . هێندەی نەبرد شۆڕش باوەشە دارێکی هێنا و لای ئاگرەکە داینا، توند داینا. هەموویان لێی تێگەیشتن. کارزان لە پێش هەموویان هەڵسا و چووە دەرێ. لەبەر ئەشکەوتەکە وەستا و سەیرێکی دەوروبەری خۆی کرد. لە بەفر زیاتر هیچی دیکەی نەبینی. پێی سەیر بوو کە چۆن شۆڕش هێندە زوو ئەو باوەشە دارەی هێنا... بیری کردەوە کە دەبێ بچێتە دوورتر... چەند هەنگاوێک ڕۆیی. لەپڕ وەستا. لە بەفرەکەی بەردەمی ڕاما.

(دەگاتە نێو قەدم) هێندێکی دیکە چووە پێش. دارێکی ڕزیوی دۆزییەوە. سەیرێکی کرد، قەدێکی شکاوی لێ شۆڕ ببۆوە و دەمی لە بەفرەکە گیر کردبوو، خۆی گەیاندێ، هەر زوو پێلەقەیەکی لێ دا و قرچ، قرچ، کەوتە سەر بەفرەکە. هەر لە نزیکەوە دارێکی دیکەی بینی، دارەکە تەواو وشک و بەلق و پۆپ بوو. بۆ ئەویش چوو. لقێکی وشکی لێ گرت و ڕایکێشا. قرچەی لێوەهات و کەوت. خۆی بۆ کەدێکی دیکە هەڵاوێشت و گرتی... هێشتا ڕای نەکێشا بوو، بیری ڕۆیشت (ئەمن بەم دەردەسەرییە داران بینم، ئەویش خۆی پێ گەرم کاتەوە؟ شەرمیش ناکا، هەر خۆی نەبزووواند، وەک بڵێی شۆڕش لەگەڵ ئەمی نەبێ، ئاخر دەبوایە تێ بگەی کوڕی بابم. شتی وا چاو مۆنکردنی پێ دەوێ؟ هەڵسە و بڕۆ وەکو ئێمە بارەدارێک بێنە و مەغەزرە! پشتت هەر لە پشتی یەختە دەچێ بۆ وا دەزانی ئەو خەڵکە گێلە، کەڕە، کوێرە، تا لێت تێنەگەن ئاخر منیش لە تۆ کەرترم، دەنا نەدەهاتم و لێی رادەکشام. بەجەهەنەم! منیش وەکو تۆ چاوم پان دەکەمەوە. ئەگەر تۆ سەرمات نەبێ، من هەر سەرمام نابێ... شەرمیش ناکا، وا دەزانێ زەمانی جارانە. لێرەش دەیەوێ ئاغا و بەگایەتیمان بەسەردا بکا، گووت خوارد ! نەتۆ کوڕی جارانی نە منیش. ئەمن ئێستا باش دەزانم دۆست و دوژمنم کێن! ئەگەر ئەمڕۆش لەگەڵمانی ئەوە بەحوکمی زرووفەکەمانە، دەنا تۆ تلّپی تەڕی پیاوەتیت تێدا نەماوە، با کەمێک دنیا وەرچەرخێ، ئەو کاتە خۆت دەبینییەوە. خۆت لەناو هەڵدێرێک دەدۆزییەوە کەس بەهاناتەوە نایێ. هەرچەند بپاڕێیتەوە سوودی نابێ، مەگەر خوا ڕزگارت بکا! هەنگی دەبێ ببیتە تاژی بەڵام تاژییەکی چاک، ڕاوی چاکت پێ بکرێ. ئەگەر نا لەم دەشت و دەرە دەمێنیتەوە و بەحەپەی سەگێک تاو و لەرز دەتگرێ و شوێن نابێ خۆتی تێ بنێی!) لەپڕ لقەکەی ڕاکێشا. شریقەی لێوەهات و لە بنەچەوە شکا... هەردوو دارەکەی بەدوای خۆیدا ڕاکێشا و ئەوی دیکەیشی لەسەر ڕێگاکە هەڵگرتەوە و گەڕایەوە... لەو دەمەدا ڕێبوار پارچە دارێکی دەشکاند و دەیخستە سەر ئاگرەکە. کارزان کە ئەمەی بینی، پتر دڵتەنگ بوو، وای هەست دەکرد دروست ئێسکی گیانییەتی دەشکێندرێ. لەبەرخۆیەوە گوتی : (حازر خۆری بەرسێبەرێ! هەقە فڕێت دەینە دەرێ... گووت دەرخوارد دەین لەوێندەرێ!)

هیوا ویستی هەڵسێ و بچێتە دەرێ. کارزان دەستێکی لەسەر شانی دانا و بەچاو پێی گوت : دانیشە. بەڵام هیوا گوێی نەدایێ و دەرچوو شۆڕش لەبەر دەرکی ئەشکەوتەکە وەستابوو، نەیهێشت. کارزان سەری بەسەر ئاگرەکەدا شۆڕکردبۆوە، لەبەرخۆیەوە بەدەنگێک کە هەموویان گوێیان لێ بوو گوتی:

– سەرمایە، داریش زۆرە!

کەس نەیدەزانی کارزان ئەم قسەیەی لەگەڵ ڕێبوار بوو، یا لەگەڵ ئەوانە بوو کە

داریان نەهێنابوو قوونیشیان لە ئاگرەکە دەخشاند. بەهەرحاڵ ئەمە توانجێک بوو، رێبوار پێی تێکچوو. شۆڕشیش هەر بۆ ئەوەی دڵی کەس بەم قسەیە بریندار نەبێ، خێرا وەجواب هات:

– ئێستا دارمان ناوێ... ئەوەندە بەسە.

ئەم جارەش ئەشکەوتەکە یەکپارچە بووە دووکەڵ، لە نێو دووکەڵە خەستە مشکییەکەدا، زمانی ئاگرێکی زەردی بەگوڕ، لەهەموو لاوە دەردەکەوت، دووکەڵەکەی بۆسەرەوە راودەنا، لە خوارەوەش تا سەرەوە لەنجەی دەکرد، دەتگوت کەوتۆتە هەلەکەسەما! کارزان هەر لە خۆیەوە وەک ئەوەی لە رقی یەکێک وابکا، دەستی بەپف لێکردنی ئاگرەکە دەکرد. رێبوار بەچاوی رق و گومانەوە تێی وەڕاما، لەسەرخۆش گوتی:

پێی ناوێ ئاگرەکە خۆشە !

کارزان پتر پفە پفی لێ کرد، تا سوور هەڵنەگەڕا، ماندوو نەبوو، هەناسە بڕکێی وێ نەکەوت و کەللەی نەهێشا، سەری بەرز نەکردەوە، دوایی بەو چاوانە، بەچاوی سووری فرمێسکاوییەوە، نیگای تیژی بەنێو دووکەڵەکەدا رەوانەی سەرچاوی داخراوی رێبوار کرد. دەهاتە سەری، هەر بەوحاڵەی کە دانیشتووە و بەدرۆ پێڵووی چاوەکانی داخستوون بۆی هەڵسێ و بیگرێ و ماوەیەک دەموچاوی بخاتە سەر ئاگرەکە. بۆ ئەوەی بەگوێی خۆی قرچە قرچی سووتانی دەم و لێو و چاو و لووتی ببیسێ، بۆنی هەڵکورووزانی قژ و گۆشتەزونی بکا... ئای کە پێی خۆش بوو! کەچی هێندەی نەبرد لە دڵەوە پەشیمان بۆوە و نەیزانی بۆ دڵی پێ دەسووتێ و حەزناکا بەدەستی خۆی وای لێ بکا ؟

شۆڕش لە گۆشەیەکەوە سەیری کارزانی دەکرد، دەیزانی رقێکی زۆری لە رێبوار هەڵگرتووە. حەزی دەکرد لە تەواوی کێشەکەیان بگا. کەچی بۆی نەدەکرا. هەندێ جار دەیویست لایەنگیری کارزان بکا. بەڵام لەو سەفەرەدا بەباشی نەدەزانی، چونکە ئەمیش جۆرە رقێکی لە رێبوار هەڵگرتبوو. لەوەش دەترسا، نەوەکو هیوا پێی بزانێ و ئیدی گلەیی لێ بکا، هەر بۆیە هەمیشە هەوڵی دەدا کە خێرا ناوبژیان بکا. ئەم جارەش هەڵسا و لەتەک رێبوار وەستا. دەستێکی خستە سەرشانی و گوتی:

– ئەرێ کاکە رێبوار، نانەکەی نەخۆین ؟

رێبوار بەئاستەم سەری بەرزکردەوە و ئاهێکی هەڵکێشا و بەسەری زمانییەوە گوتی:

– بۆ نا ؟

کارزان ئەم قسەیەی بۆ مەرامێکی خۆی قۆزتەوە:

– وەڵڵا خۆ برسیمانە !

شۆڕش خێرا گوتی:

– دەهەستە با زوو دەست پێ بکەین.

کارزان خێرا هەستا و چووە زگ پریاسکەکان، رێبواریش هەستا. خواردنەکەیان هێنایە لای ئاگرەکە، دووکەڵەکەیش هەتا دەهات بنەبڕ دەبوو، لەو کاتەدا هیوا خەیاڵی رۆیشتبوو. چەندان ساڵ بەرەو دواوە گەڕابۆوە، بەزەحمەت دەهاتە بەر چاوی کە چۆن شەوێک لە شەوەکانی زستان، وەک ئێستا بەفرێکی زۆر باریبوو، لە تەک دایکییەوە، لەکن ئاگردانەکەی نێو حەوشەی ماڵیان، خۆی وێک هێنابۆوە، ئەو کات تەمەنی شەش حەوت ساڵانێک دەبوو، نەیدەزانی بۆ دایکی لە دەرەوە دانیشتووە و چاوەڕوانی چ دەکا. حەزی نەدەکرد دایکی بەجێ بهێڵێ. ئەوکات هێندە لە تەنیایی دەترسا، وەک ئەوەی دوژمنێکی هەمیشەیی رۆحە بچووکەکەی بێ. قەت لە دایکی جیا نەدەبۆوە، ئەو شەوەیش هەر لەوێ، سەری خستە سەر کۆشی دایکی و چەند جارێک خەو دەیبردەوە و خێرا بێدار دەبۆوە. بەفریش دڕی بەتاریکی شەو دەدا و هەتا دەهات دەنگە کزەکانی نێو ماڵە دراوسێکانی کپ دەکردەوە و قووتی دەدان. دەستێکی ئاسنین بوو. دڵی هیوای رادەگوشی... لە ناکاو دایکی هەڵسا و بەبێدەنگی هەنگاوی نا. هیوایش لەسەرخۆ و بەترسەوە بەدوایدا رۆیی، گوێشی لە چرپەیەک بوو دایک بەرەو دەرگاکە چوو، بەبێ ترس دەستی درێژ کرد و کردییەوە. زەلامێک کە سەرو پۆتەڵاکی دەمامک دابوو، باوەشی لە دایکی وەرێنا، چەند ساتێک دەستیان لە ملی یەکتر کرد و روومەتیان لە یەکدی هەڵسویی. کڵۆ بەفرەکانیش نەیاندەتوانی بەنێوانیاندا، بەنێو دوو جەستەی بەیەکەوە نووساودا، تێبپەڕن! بەبێ چرپە دەستی یەکتریان گرت و بەر دەرگایان بەجێ هێشت:

– بابە!

– وسبەکوڕم!

باوک هیوای لە باوەش نا و روومەتی تەڕ و بەفراوی کوڕەکەی لستەوە. بۆنی کرد، چەند جارێک گۆنای هەڵمژی و هاڵاوی گەرمی هەناسەی بەسەرو سیمای کوڕەکەیدا پەخش کردەوە. دەستی ئەمیشی گرت و چوونە ژوورەوە. دایک لە بەرانبەر مێردەکەی دانیشت، دەستێکی بەڕوومەتی دەمامکدراوی داهێنا:

– ئەوە بۆ درەنگ گەیشتی؟

– بەفر نەیهێشت.

– دوێنێ خەبەریان پێ دام، کە ئەمشەو دێیتەوە.

هیوا چاوی لە دوڕ چاوی باوکی نابوو. پەنجەکانیشی بەسەر تفەنگە تەڕبووەکەی باوکی دەهێنا و دەبرد. بەدەنگێکی پڕ لە سۆزەوە گوتی:

– بابە، خۆ ناچیتەوە؟

– دەچمەوە، بەڵام دێمەوە.

(باوکە ! هەر ئەو جار بوو، هێندە بەخێرایی هاتی و هێندەش زوو ڕۆیشتی. بۆ کوێ چوویت؟ ئەگەر دەتزانی دڵی من و دایکم لە چ حاڵێکدا بوو وا بەخێرایی بەجێت نەدەهێشتین. تۆ ڕۆیشتی، بەڵام برینێکی گەورەت لە دەروونی ئێمەدا بەجێ هێشت. بابە! دەڵێن تەرمەکەت فڕێ دراوەتە نێو دۆڵێک، دۆڵێکی عاسێ. من ئەو کات نەمدەزانی بۆ تۆیان کوشت، کێ بوو ئەو کەسەی جورئەتی کوشتنی تۆی خستە ئەژنۆی خۆی؟ من سەرم لەو کارەساتە دەرنەدەچوو. من ئەو کات منداڵ بووم. ئەگەرچی رقێکی زۆریشم لە قاتیلە نەناسراوەکە هەڵگرتبوو، بەڵام لە هیچ شتێک تێ نەدەگەیشتم. من تەنیا ئەوەم دەزانی کە باوکێکی خۆشەویستم هەبوو، لەدەستم چوو. تا جلە بەخوێنەکانی تۆشم نەبینی، هیچم نەزانیبوو. کە دایکم بۆی گێڕامەوە، ئیدی هەموو شەوێ تۆم لە خەودا دەبینی، تۆم بەجلی سووری خوێنینەوە دەبینی، لە خەونەکانمدا پێت دەگوتم: من زیندووم، هەر لە ماڵەوەش خۆم شاردۆتەوە! سەیر بوو بابە! ئەم قسەیەت بۆ دەکرد؟ دەزانی چەند دەترسام. دەزانی هەموو کون و قوژبنێکی ماڵەوەم لێ ببووە تارمایی تۆ؟ نە تۆ لەبەرچاوم لادەکەوتی و نە خوێنەکەت. کە گەورە بووم یەک جار خەونم پێوە دیتی. بەڵام ئەو کەرەتە بەجلی جاران نەبوویت، بەرەنگ و دەنگی جارانیش نەبوویت... ئەم جارە دروست هەر لە من دەچووی. پێمگوتی: بابە! بۆ گۆڕاوی؟ بەپێکەنینەوە وەڵامت دامەوە: من نەگۆڕاوم، ئەوە تۆیت لە من دەچی!

تێدەگەم بابە! دەزانم تۆ چیت گەرەک بوو. تۆ ئەو ئازارەی کە ئێستا هەست بەژانەکەی دەکەم، ئەوانەی تۆیان کوشت، دۆستی خۆت بوون. ئێستاش ئەو دۆستانەت هەر ماون. بەڵام هێندێک گۆڕاون. ئەو کات تۆ چۆن لە گەڵیان بوویت، بەشێک بووی لەوان، کەچی هەر بەکەسێکی نامۆ و ترسناک سەیریان دەکردی. منیش ئەوەتە وا لە تەکیان دانیشتووم. هەمان دۆستانی تۆ، پاشماوەی دۆستەکانت، بەڵام ئەم جارە من نامۆ نیم. ئەوان خۆیان باوەڕیان وایە. لێشم ناترسن، لە هەموو کارێکیش راوێژم لەگەڵدا دەکەن، وەکو تۆ بەپشتی خۆمیان دادەنێم. باسی کوشتنی تۆشیان بۆ ناکەم، رەنگە رۆژێک دابێ وای بەباش بزانن، زەبرێکی دیکەیش لە کوڕەکەت بدەن، بەڵام وێ دەچێ ئێستا زەحمەت بێ، چارنییە هەر دەبێ لەگەڵیان بم، لێیان جیا نەبمەوە. ئەوانیش مرۆڤی پاکن .بەڵام.)

شۆڕش خواردنەکەی ئامادە کردبوو، بەڵام دەیویست چایەکە پێڕا بگا، ئینجا دەستی پێ بکەن، کارزان خۆی پێڕانەدەگیرا، نەوس سواری ملی ببوو، رۆژگاریش دەمی وشک ببوو. لاچاوێکیشی هەر لەسەر خواردنەکە بوو... کارزان خۆی لە خواردنەکە نزیک کردەوە و پارووەیەکی گەورەی دروست کرد و بەزۆر پەستایە دەمی. دەتگوت لە ڕقی

ڕێبوار وا دەکا و پێشی دەڵێ: ئاوا دەتهاڕم! قووتت دەدەم !

هیوا رووی دەمی لە ڕێبوار کرد و گوتی:

– ئێرە ناوەڕاستی رێیە ؟

– بەڵێ.

کارزان پلارێکی تێ گرت:

– هەر لەخۆیەوە گۆرانی دەڵێ!

ڕێبوار بەبێزەوە چاوێکی لە کارزان کرد، پێڵووی چاوەکانی داخستن، هەستی کرد ژانێک ڕۆدەچێتە چاوییەوە. ماندوو ئاسا سەری خۆی خستە نێو ئەژنۆکانییەوە.

شۆڕش ئاگرەکەی خۆشتر کرد. بەسەر لێویشیەوە گوتی:

– بڕۆن قاچ و قولتان بشۆن؟

رۆژگار و هیوا، هەڵسان چوونە دەرێ. کارزان چاوی نەوسی هەر دەگێڕا و بۆ ئەوەی نەشچێت دەست و پێی بشوا، شۆڕشی بەقسان خەریک کرد.

– چ دەڵێی کاک شۆڕش، با شەو لێرە بمێنینەوە.

– دەتەوێ رەق ببینەوە؟

– بۆ؟ چ زۆر، دار زۆر.

ڕێبوار ئەگەرچی سەری خۆی داخستبوو، وای نیشان دەدا کە حەوسەڵەی قسانی نییە، بەڵام بەهەموو قسەیەکی کارزان تێک دەچوو، مانای زۆری بۆ لێک دەدایەوە، دروست دەتگوت دەرزیشە ڕۆدەچێتە مێشکی. ویستی سەری هەڵبڕێ و وەڵامی کارزان بداتەوە، بەڵام نەیتوانی. قرچە قرچی سووتانی دارەکان پەردەی کش و ماتی ئەشکەوتەکەی هەڵدڕی... هیوا و رۆژگار بەپێکەنینەوە وەژوورکەوتن، هیوا لە بێدەنگی و سەرداخستنی ئەوانی دی هەڵوێستەیەکی کرد، ویستی شتێ بڵێ، بەڵام یەکسەر دانیشت، کەس هەوەسی قسەکردنی نەمابوو. هیوا دڵی تێکهەڵات. وای هەست کرد، لەنێو کەسانێکدا دەژی کە بەزۆر کۆکراونەتەوە، ناچاریشن پێکەوە بژین... شۆڕش داوای لێ کردن دەست بەنانخواردن بکەن. چایەکەیش پێگەیبوو، بۆنی دێمدانی دەخزایە لووتی هەمووان، لە دەوری جەمەدانییە پەخشکراوەکە دانیشتن. دەستی کوردستان بەدوای نیگا خێراو برسییەکانیانەوە درێژ کرد. هیوا و ڕێبوار بەهەڕەمە نانیان دەخوارد. یەکەم زۆری برسی بوو، دووەمیش دیار بوو بۆ وای دەکرد ! ڕێبوار لەوە دەترسا، کە نەخشەکەی کارزان سەربگرێ و ئەمشەو لەوێ بمێننەوە، بەڵام دڵنیا بوو بێجگە لە رۆژگار هیچیەک وەگەڵی ناکەون، کارزانیش هەر بۆ ئەوەی وای نیشان بدا کە پەلەیان نییە، لەسەرخۆ بەخاو و خلیچکی پارووی دەکرد و دەیجوی و قووتی دەدا. جار جارەش لەسەر سفرەکە هەڵدەستا و پارچە دارێکی دەخستە نێو ئاگرەکە.

هیوا، دوایەمین پارووی بەدەستەوە بوو. هێشتا دەمی لێ نەدابوو، لە ئەشکەوتەکە دابڕا. هەموو ئەوانەی لەوێ بوون بەبەرچاویەوە نەمان. جلەوی خەیاڵی رەها ببوو، رۆیشتبوو، بۆ ئەو رۆژەی، ئەو ساڵەی، کە لەگەڵ دایکی بەتەنیا لەسەر سفرەی نانخواردن دانیشتبوون. دایکی پێی گوت: (بەباوکتیان دەگوت: ئێوە خەنجەری دوو دەمن! هەم لە دوژمنی ئێمە دەدەن، هەم سەری ئێمەیشی پێ دەبڕن! باوکت دەیگوت: با جارێ ملی دوژمنەکانمانی پێ ببڕین، دوایش بۆتان دەسەلمێنین کە هەر بەو خەنجەرە ئێوەش دەپارێزین... ئەوان باوەڕیان بەقسەکانی باوکت نەدەکرد. یان نەیاندەویست باوەڕی پێ بکەن... ئەوەبوو لە شوێنێک کەمینێکی بۆ دادەنێنەوە و دەستگیری دەکەن. جلەکانی لەبەر دادەکەنن. دوایی لە پەنای تاوێرە بەردێک رایدەگرن. یەکێک پێی دەڵێ: تۆبەی دەکەی؟ باوکت نەیدەزانی تۆبەلە چی بکا. خۆی لەوان بەکەمتر نەدەزانی، هەربۆیە هیچی نەگوتبوو، بەرێکەوت کۆمەڵە چەکدارێک بەوێدا دێن، باوکت دەناسنەوە. بەهەشتاوی لێیان دەچنە پێش و داکۆکی لە باوکت دەکەن، کەچی ناگەنە ئەنجام، ئەوانەی باوکتیان گرتبوو، بەهێزتربوون. لەو دەمە لێیان دەبێتە شەڕ، شەڕێکی بێ ئامان دەقەومێ. باوکیشت لەو ناوەندە دەمێنێتەوە. هاوار دەکا، تکایان لێ دەکا، دەیەوێ بەرەوانیان لێ بکا... سوودی نابێ. خوێن دەڕژێ... هیوا بەدەنگی رێبوار لە خەیاڵەکەیدا پچڕا. دوا پاروەکەی دانایەوە نەیخوارد:

– بڕێک خێرا بکەین... درەنگمان بەسەردا دێ.

کارزان:

– ئەدی نەحەسێینەوە؟

هیوا بەهێمنی رووی لە کارزان کرد و گوتی:

– رێبوار راست دەکا.

کارزان سەری ناڕەزایی داخست و ڕقیشی لە هیوا هەڵگرت.

شۆڕش:

– با هەندێک بحەسێینەوە.

رۆژگار:

– کەیفی ئێوەیە.

کارزان بۆڵەیەکی کرد و پاشان لێی راکشا، وەک بیەوێ بەهەموویان بڵێ: من نایێم، ئێوەش کەیفی خۆتانە! رێبوار هەستی بەناڕەحەتییەکی زۆر کرد. لە دەروونییەوە، بێزی لە حاڵی خۆی دەبۆوە. قەت خۆی وا نەبینیبوو. پاڵی وەدیواری ئەشکەوتەکە دا و پێڵووی چاوەکانی لەسەریەک دانا و کەوتە بیرکردنەوە (باشترە هەڵسم و بەتەنیا بڕۆم. ئەوانە پیاوی ئەوەنین هەتا سەر لەگەڵیان بم... سووچ لە خۆم بوو. دەبوایە هەر لە

خوارەوە رێگەکە دورودرێژ بکەمەوە. ئەوکات درەنگ دەگەیشتینە ئێرە و ناچار دەبوون دەربچین. ماڵی هەندێیە شتەکانم هەڵگرم و لەبەرچاویان دەربچم. چ دەڵێن؟ ئەوەی دەیلێن با بیلێن بەهیواش دەڵێم: ئەگەر حەزدەکەی زوو بگەینە سەرێ فەرموو... ئەوەی لەسەرم بێ بۆی دەکەم... راستە من و هیوا لە زۆر شت ناکۆکین، بەڵام هەردەم هەستم کردووە هیوا ئەو کوڕەیە کە پێویستە لێی نزیک ببمەوە. منیش ئەوی لەسەرم بێ، ئێستا پێی دەڵێم. ئەگەر هات ئەوە باشە، ئەگەر نا، ئەوە دەڕۆم. دڵنیاشم ئەو شۆڕش بەجێ ناهێڵێ. ماوەیەکە دۆستایەتیان خۆشتر بووە و نامە و نامەکاری لە نێوانیاندا زیادی کردووە، سەیرە! خۆ شۆڕش چەند جارێک لەلای ئەم و ئەو گلەیی لە هیوا دەکرد، کەچی ئێستا وای نیشان دەدا کە موویان بەنێواندا ناچێ. لەمەش سەیرتر هیوایە! هیوا دەڵێ: شۆڕش هەر لە ئاوی لێڵ دەچێ، مرۆڤێکە رەنگ و دەنگ و بۆی هەموومانی هەڵگرتووە! نازانم مەبەستی هیوا چییە. ئەوەندە دەزانم کە شۆڕش لە هەموومان فێڵبازترە و ئاگری ژێر کاشە. جاری وا هەیە سەرکۆنەی من دەکا و لە هەمان کاتیشدا هیوا دەشواتەوە. خۆ کارزان و رۆژگاری پێی منداڵن و بەکلکی خۆیانی دادەنێ. بەڵێ بۆ رۆژێک هەڵی گرتوون کە خۆی دەزانێ!)

رۆژگار بەگورجی، پێڵاوەکانی دەپێ کردن. بێ ئەوەی هیچ شتێک بڵێ چووە دەرێ، کارزان تفەنگەکەی لێکوپێک کردبۆوە و خاوێنی دەکردەوە. هیوایش لە تەنیشت ئاگرەکەوە لەسەر زگ لێی راکشا بوو. چاوی لە نێو گڕی ئاگرەکە بڕیبوو. هێدی هێدی ئاگرەکە وەک ئاگر لەبەرچاوی نەما، بوو بەبازنەیەکی زەرد، هەر لە مانگ دەچوو، گچکە بوو، زۆر گچکە دەبوو، پاشان بەرچاوی بەتەواوی رووناک بۆوە، بازنەکە نەما، بیریشی بەدەوری دیمەنی شلێردا دەچەرخا... شلێری لە بەرانبەر حازر بوو، لە سووچێکی ژووری زیندان، چوارمەشقی دانیشتبوو، چەناگەی خستبووە سەر ئەژنۆکانی و دوور دەیڕوانی:

– شلێر!

– هیوا

– لە کوێیت شلێر؟

– لە کونجێکی زیندانەکانی ئەم وڵاتەم.

– بەردەبی؟

– کە تۆ لە شاخ بگەڕێیتەوە!

شلێر سەری دادەخا... هیوا هەردوو لاجانگی دەگرێ و رووی کێل دەکاتەوە. سەیری چاوەکانی یەکتر دەکەن. هیوا نێوچەوانی شلێر ماچ دەکا. توند باوەش لە یەکدی دەگرن. بەپەنجەکانیان فرمێسکە قەتیس ماوەکانی یەکدی دەسڕنەوە. نێوچەوانیان

بەشەوق و غەریبی لە یەکدی دەخشێن. هیوا سەر بەرز دەکاتەوە و دەیخاتە سەر پەرچەمی شلێر، بۆنی دەکا. ماچی دەکا. لەچاوی یەکدی ورد دەبنەوە... شلێر لێوەکانی لێک دەترازێن... گریانە شاراو و کپکراوەکەی دەتەقێتەوە:

– بۆ دەگری؟

– بۆ تۆ.

– دەزانی چەندم خۆشدەوێی؟

– دەزانم... بۆیە دەگریم.

هیوایش گریانی دێ، دێت و پێی ناگەڕێتەوە. توند باوەش لە یەکدی دەگرنەوە و فرمێسکیان تێکەڵی یەکتر دەکەن.

ئاگری ئەشکەوتەکە تینی زۆر ببوو. کارزان دەستێکی لە قاچی هیوا دا و هیوا راچەنی. هەموو شتێ لەبەرچاویدا سڕایەوە:

– ئاگاداربە نەسووتێیت!

هیوا بەپانایی دەستێکی، چاوە بەفرمێسکەکانی هەڵگلۆفین و ئاهێکی خەفەتبارانەی هەڵکێشا، هەڵسایەوە و دانیشت... رۆژگار بەخۆی و باوەشە دارێک هاتە ژوورێ. هەر بۆ ئەوەی واشی نیشان بدا کە کارێکی چاکی ئەنجام داوە، لەبەر ئەشکەوتەکە کردیە هەڵلا، ڕێبوار بەتیلە چاوێکی، تێی وەڕاما، بەئاستەم دەمیشی جوولایەوە. دەتگوت قسەیەکی بەرۆژگار گوت. شۆڕش وەک لێپرسراوێک رووی تێ کردن و گوتی:

– بڕێک بەدەستوبرد بن... خۆمان گەرم بکەینەوە و...

کارزان:

– بڕۆین ؟!

رۆژگار هەندێک پارچە داری خستە سەر ئاگرەکە و گوتی:

– دەزانن هەورێکی چڕیشی هێناوە؟

ڕێبوار بۆڵەبۆڵێکی لێوە هات و گورج هەڵسایەوە. بەلالووتێکەوە گوتی:

– من دەمزانی...

کارزان پارچەکانی چەکەکەی هاوێشتنەوە سەریەک. بەدوو چاوی زەقەوە، سەیری ئاسمانی دەرکی ئەشکەوتەکەی کرد. پاشان وەک لەگەڵ خۆیدا بدوێ گوتی:

– ئەدی زستان یانی چی؟!

ڕێبوار خۆی پێ نەگیراو بەشەرمی زانی ئەگەر قسەیەک نەکا:

– یانی خۆتی لێ بپارێزە!

کارزان:

– چی، بەحەزی تۆیە؟

– ئەگەر بمەوێ دەتوانم.

– بەمەرجێک کارەکەت هێندە پێویست نەبێ.

شۆڕش:

– دەی کەمێک دەحەسێینەوە و دەڕۆین! کارزان:

– زۆر زۆر بەفرمان بەسەردا دەبارێ!

کارزان دەیویست پتر پێ داگرێ و ئەوانی دیکەیش بۆ لای خۆی رابکێشێ و ڕێبوار وەتاق بخاتەوە. ڕێبواریش هەستی بەمە کرد، بەڵام نەیدەزانی لە شوێنێکی ئاوادا چی لەگەڵ بکا. وێڕای ئەمەش خۆی پێ نەگیرا و دەبووایە دەم لە قسەکانی کارزان بدا. ئەم جارەش لەباتی ئەوەی وەڵامی بداتەوە، سەرێکی بۆ لەقاند. سەرلە قاندنێک هەر لەوە دەچوو پێی بڵێ: (خۆ دەبینییەوە!) کارزانیش دەستی بۆ تفەنگەکە درێژ کرد. هیوا دڵی وەهەڵپە کەوت، شۆڕش سەیری پەنجەکانی کارزانی کرد. رۆژگار خۆی بەئاگرەکەوە خەریک کرد، وەک بڵێی ئاگای لەو کەین و بەینە نەبێ. ڕێبوار یەکسەر چووە دەرێ. شۆڕش هەڵسا و بەدوای کەوت. لە دەرەوە لە تەنیشتی وەستا. هەردوو سەریان بەرز کردەوە و سەیری یەکدییان کرد:

– ئەم دەمەقاڵێیە کەم بکەنەوە.

– خەتا لەوە.

– لە تۆیشە.

– نازانم بۆ رکەبەریم لەگەڵ دەکا؟

– بۆ تازە دەیناسی؟!

ماوەیەک بێدەنگ بوون، ڕێبوار هەستی کرد شۆڕشیش رقی لە کارزانە، هەر بۆیە کەمێک دڵی خۆش بوو. شۆڕش بەچاکی زانی بابەتەکە بگۆڕێ:

– لەوانەیە بەفریش ببارێ.

– ئەدی بۆ باسی رۆیشتن دەکەیت؟

– ئێ چی بکەین؟ ئەوان نایانەوێ بڕۆین.

– هەر کارزان و بەس.

– وانییە.

– ئەدی کێی دی دەیەوێ؟

– دەی حەوسەڵەت هەبێ!

ڕێبوار دەمی لە بەفرەکە کرد و تفێکی هەڵدا... شۆڕش گەڕایەوە نێو ئەشکەوتەکە... ڕێبوار رووەو کانییەکە رۆیی، لەوێ لەسەر چیچکان دانیشت. لە دورِ ئاوەکە وەڕاما. ئاوێکی ساف و بێگەرد، مەیلەو سپی هەر لە چەشنی جیوە، لەو ناوەدا دەردەبوو، کانییەکە چوار کەژی ساڵ، لەبڕان نەدەهات و تا دنیاش گەرم ببوایە، ساردتر دەبوو، بۆ هەموو ئەوانەی بەوێدا دەهاتن، جارێ هاوینان هەر بۆ خۆی سەیرانگایەک بوو، مرۆ حەزی دەکرد، پاش ئەو ماندووبوونە زۆرە، لەوێ پاڵداتەوە و خۆی وەبەر ئەو هەوا ساف و خۆش و دڵڕفێنە بدا و خەوێکی خۆشیشی لێ بکەوێ. زستانیش، بەفر تا لێواری کانییەکە دێت و چوارچێوەیەکی بازنەیی بەدەوریدا دروست دەکا و ئاوەکەی هەر لەشێوەی جیوە دێنێتە بەرچاو... ڕێبوار بەرلەوەی بیری لەلای خۆی نەمینێ، لە وێنەی خۆیەوە رامابوو، بەڵام هێندە بایەخی پێ نەدەدا لە جیاتی وێنەکەی دنیایەکی دیکەی دەهاتە بەرچاو، بەرە بەرە بەهێزی خەیاڵ و داڵغە قووڵەکانی، لەوێ نەما. رۆیشت بۆ رۆژانی چەند ساڵێک بەر لە ئێستای گەڕایەوە. لە نزیک کەلاوەیەک وەستا، کەلاوەی ماڵی (گوڵێ) خانووە رووخاوەکەی ئەو جووتیارەی کە لە رقی ئاغا گوندیان بەجێهێشتبوو، هاتبوونە شار، لە شاریش بەتەگبیر و پیلانی ئاغا، شەوێ لە شەوانی بەهار چەکدارێک لێیان بەژوور دەکەوێ و هەر لەنێو جێگادا جووتیارەکە دەکوژێ. ئیدی (گوڵێ) بێ باوک دەمێنێتەوە و ئەو شوێنەش بەجێ دێڵن و کۆنە خانوێکی بەقوڕ دروستکراو لە نزیک ماڵی هیوا بەکرێ دەگرن... زۆر جار گوڵێ باسی کوشتنەکەی باوکی بۆ ڕێبوار گێڕاوەتەوە. خەڵکیش یا زۆربەی جووتیاران دەیانزانی کە کوشتنەکەی لە ئەنجامی ئەوەبوو کە لەگەڵ ئاغای ناوچەکە هەڵی نەدەکرد و چەند جارێکیش نەخشەی کوشتنی ئاغای داڕشتبوو، بەڵام بۆی هەڵنەکەوتبوو کە ئەنجامی بدا. پاش لە نێو چوونی جووتیارەکەش، رۆژێکیان پیاوانی ئاغا بەنوێژی نیوەڕۆ، دەچنە ماڵی (گوڵێ) و داوای لێ دەکەن کە بەخۆی و دایکی بگەڕێنەوە لادێ، کەچی ئەوان، نەوەکو هەر قەبوڵی ناکەن بەڵکو چەکدارەکانیش دەردەکەن، ئەوەبوو چەکدارەکان بەشەو دەگەڕێنەوە و خانووەکە دەدەنە بەر قازمان و دەیڕووخێنن... ئەو کات قسەیەکی وا هەبوو کە ئاغا داوای (گوڵێ)ی کردبوو. گوڵێش گوایە، گوتبووی ئەگەر ئاغا بەپێخواسی لە لادێوە بەرەو شاربێ ئامادەش بێ لەو شوێنەی گوڵێ دەیەوێ بژی، ئەوە قەبوڵیەتی. ئاغاش بەو قسەیە عەقڵی تێکدەچێ و بڕیاری ئەوە دەدا کە گوڵێ و دایکی بخاتە ژێر خانووەکە...، بەڵام ئەوەی ئاغا ویستی سەرنەکەوت. گوڵێ و دایکی بەسەلامەتی لە ژێر خانووەکە دەردەهێندرێن و دوایی چەند هەفتەیەک هیوا و ڕێبوار و کارزان و رۆژگار و شۆڕش، کە هەموویان کوڕی یەک کووچە و کۆڵان بوون، هەمووشیان تا ئەندازەیەک وەکو یەک دەژیان و دەست کورت بوون، ئەو دۆستانە و چەند کەسێکی دیکەیش،

هیممەتێکی چاکیان نواند و توانیان بەزبارە نهۆمێک بۆ گوڵێ و دایکی دروست بکەن و تێیدا بژین. لەو رۆژەوە تا ئێستا کچ و دایک لەو کەلاوەیەدا سەریان پێکەوەناوە و دڵیان لە دڵی یەکدی دەسوێنن. ڕێبوار لەو ماوەیەدا چەند جارێک هاتوچۆی ماڵی گوڵێی دەکرد و کچەی کەوتبووە بەر دڵ. گوڵێش کەیفی بەڕێبوار دەهات، بەڵام قەت دڵی خۆی پێ نەدەدا... باشە گوڵێ! خۆ من کوڕی ئاغا نەبووم، خۆت بۆ کێ هەڵگرتبوو، بۆ بەمن رازی نەبوویت؟ باوەڕ ناکەم... ئاخر ئەو کوڕە دەمڕووتە، بەرەڵڵایە، ناکەس بەچەیەت چۆن لە من پێ باشترە؟ خۆزیا لێرە چاوێکت لێ دەبوو، ئەوجا دەتزانی چ کوڕێکە. بۆت دەردەکەوت کە تۆی بێ ئاگا، چ کوڕێ بەدواتەوەیە. نا، نەکەی گوڵێ، من لەمێژە چاوم لەتۆیە. هەر بەهیوای تۆوەش دەژیم، بۆ بەم کێو و هەردانە کەوتووم؟ بەڵێ، لەبەر تۆیە، لەسەرتۆیە، من ئەوە جاری دووەمە خۆشمدەوێی، لەبیرتە جاری یەکەم چۆن بوو. راستە یەکەم جار زۆر خۆم تێ هەڵدەسواندی! دەمویست، تەنیا و تەنیا قسەیەکت بۆ بکەم، قسەیەکت لەگەڵ بکەم، تۆش وەڵامم بدەیتەوە، ئەوکات زۆر دڵڕەق بوویت، هەقت بوو. منیش ئەوکات سەرلێشێواو بووم، بەڵام دوایی وانەمام، تۆش وانەمای من فێری زۆر شت بووم تۆش رەفتارت لەگەڵمدا گۆڕا. تۆ ئەم جارە بەدڵەوە لەگەڵمدا پێدەکەنیت. منیش بیرو خەیاڵم هەمووی رووی لە تۆ کرد، چ بکەم ئەڤینت لە کەللەیدام. من بەڕاستی خۆشمدەویستی. من نازانم ئەو چ مەبەستێکی هەبووە، بەڵام ئەوە دەزانم، کە تۆ هی ئەو کوڕە نیت، کارزان ئەو کوڕە نییە هەر بیریشی لێ بکەیتەوە. ئەو هەر رۆژە و لەسەر هەوا و نەزمێکە. ئامادەیە لەگەڵ تۆ، لەگەڵ چەندانی دیکەیش لەیەک سات و کاتدا خۆی وەک دڵدارێک نیشان بدا. هەر زووش لێرەو لەوێ دەیانکاتە مۆرێک و بەنێوچەوانی خۆیەوە دەنێ، هەر بۆ ئەوەی خۆی پی هەڵبداتەوە یان ناوتان بزڕێنێ... بەڵام من وانیم، کەی منت وا بینیوە، من تا ئێستا لە ژیانمدا، هەر لەو ڕۆژەی تۆم بینیوە، بەئەڤینی تۆوە ژیاوم. راستە کەسانی دیکەیش هەروەکو من بەدواتەوەن، بەڵام چاک دەزانی، کێ بەڕاستی و بەدڵ، بۆ تۆ دەتلێتەوە و لەگەڵتدا رەنج دەخوات و بەدوای خەمەکانی تۆوە دەبێ؟ من لە پێناوی تۆدا دەیان مەرگیان پێ نیشان داوم. دەشزانی کە هەمووی لە پێناوی تۆدا بووە کەچی ئێستا هەر هیچ، هیچ سۆزێک، مەیلێک، دڵخۆشییەکت پێ نەداوم. چ بکەم؟ تۆ وا چوویتە بیر و هۆشمەوە، زەحمەتە بتوانم لە خۆمت دوور بخەمەوە، تۆ ئێستایش لەنێو دڵمدا گەورە دەبیت و گەورە دەبیت و دەبیتە بووکی خەونەکانم، خەونی شەوانی بووکێنیت یەخەم بەرنادا! کەی ئەم خۆزگەیەم دێتە دی؟ باوەڕناکەم... تا کازرانی کۆسپ، کارزانی مار و دووپشک، بەسەر ڕێگامەوە مابێ، لە کەمینداببێ، قەت ئەو خۆشییە بەچاو نابینم... گوڵێ! دەبێ تۆش بۆ چەند ساتێکیش بێ، ئاوا وەک من بتلێیەوە؟ نەء... نا، من

دەزانم چۆن چۆنی چارەی دەکەم! گوڵێ بەس چاوەڕوانم بە، نەکەی دڵت بەیەکێکی دیکە بدەی و منیش لە خەفەتی تەنیاییدا بهێڵیتەوە... تۆ ئێستا، نەبوویتە دەزگیرانی هیچیەکمان. کەچی کارزان وای نیشان دەدا کە پاش ماوەیەکی دی دەستی کورتی پێت رادەگا و دەتهێنێ. نا! نەکەی گوڵێ. رەنج بەخەسار دەبیت، بەدبەخت و بێچارە دەبیت، تۆ هیچ کاتێک، کەیفت بەکارزان و ئەوانی دیکەیش نەهاتووە، کەیفیشت پێ نەیێن چۆن دەتوانی لەگەڵ ئەوانە بژیت؟ بەڵێ وێ دەچێ هەر ئەو تەنیاییەت وایان لێ بکا لێت نزیک ببنەوە، یاخود لەوانەشبێ تۆش هەر بەسەری زارتەوە قسەیەکت لەگەڵ کردبن. تەنیایی ئەمانت پڕ کردبێتەوە! کارزان ئێستا منداڵە، لە عەقڵ و رەفتار، لە قسە و کار، دروست پێویستە بنێردرێتەوە نێو منداڵان، تا بەقۆناغی منداڵیدا تێبپەڕێ. ئەو ئێستاش گەنگەرۆکەی منداڵانی پێ خۆشە، خۆ ئەگەر شووشی پێ بکەیت، ئەوە پشتت شکا... گوڵێ: دەمەوێ پێم بڵێیت بۆ ناتوانی لەگەڵ من بژی؟ باوەڕم پێ ناکەی؟ ئەدی ئەم تفەنگە چییە بەدەستمەوەیە! پێم نەگوتی ئەمە تۆڵەی باوکتیشی پێ دەکرێتەوە؟ دیارە لە قسەکانم حاڵی نی! حاڵیش نابی، هیوایش وای پێ دەگوتم. دەیگوت گوڵێ لە رەنگت دەگا، لە دەنگت ناگا! کەچی هانی دەدام کە لەتۆ نزیک ببمەوە پێی خۆش بوو دۆستایەتی من و تۆ بەتینتر بێت، لە دواییشدا بەیەکدی بگەین... ئێ، ئێ! ئێستا تێدەگەم، دەزانم، دڵی تۆ، نە رۆژگار، نە کارزان، نە هیوا نەشۆڕشی تێدایە، هیچیەک لەمانە نەچوونەتە دڵی تۆ، تۆ رێزی هیوا دەگری. لەوانەشە هێندێک خۆشت بوێ. ئەو هانی شلێری دەدا کە فێری خوێندەواریت بکا. کێ دەڵێ فێری ئەڤینیشی نەکردی،! خۆ ئەگەر وابێ، ئەوە هەموومان هیچ! کەواتە ئێستا، گوڵێ بیر لە کوڕێک دەکاتەوە لە چەشنی هیوا بێ، کتومت لەو بچێ، بەڵام دەبێ ئەوەش بزانی، کە کوڕی وەک هیوا، خۆی ناداتە یەکێکی دیکەی وەک گوڵێ. هیوا تەنیا لە شلێر دەوەشێتەوە!

گوڵێ! تۆ چیت؟ بۆ لێم تێناگەی، بۆ هەست بەئازارەکانم ناکەی، من ئەگەر لەبەرچاوی تۆ نەبێ، ئەگەر لەخۆشی دوارۆژی تۆ نەبێ، چیم لەم شاخ و داخە داوە، چیم لەو زەحمەتی و دەربەدەرییە داوە! تۆ دروست لەم کێوە سەختە دەچیت کە ئێستا پێیدا هەڵدەگەڕێین! هێندە ئاڵۆزیت، لەو گلۆڵە پەتانە دەچیت کە سەرەکەیان نادۆزرێتەوە وەکو هیوایت، کە تا ئێستا نازانین چ لە دەروونیدایە! لەو هەورە دەچی کە بەساتێکی کەم هەراو دەبێت و لێک دادەپچڕێ، کەس نازانێ دەبێتە بەفر یان باران! وەک سەفەری ئێمەی تەواو دەبێ و تەواو نابێ!

– رێبوار، رێبوار!

چەند جارێک شۆڕش لە دەرەوەی ئەشکەوتەکە ناوی رێبواری دەهێنا. رێبوار زۆر

بەساردی، وەک ئەوەی بەلایەوە گرنگ نەبێ، ئاوڕێکی دایەوە:

– وەرە ئەشکەوتەکە لەوێ چ دەکەی؟

رێبوار بەلەش گرانییەوە هەڵسایە سەرپێ و بەبەردەمی شۆڕشدا تێپەڕی. هیچ قسەیەکی نەکرد و یەکسەر چووە ئەشکەوتەکە... شۆڕش لێوێکی لێ هەڵتەکاند و رێبواری وەک پیرەمێردێکی کەنەفت هاتە بەرچاو. خەندەیەکی بێ منەتی بۆ فڕێ دا و تۆپەڵە بەفرێکی بەدوادا هاوێشت. بیری بەرەو ساڵانی کۆن، ساڵانی مێرد منداڵیی رۆیشت، رۆژانی ئەو ساڵەی هاتەوە بیر کە چۆن لە شارۆچکەکەیاندا، خۆیان بۆ جەژنی نەورۆز ئامادە دەکرد، شۆڕش بڕیاری دابوو کە ئەم جارە، لە ڕقی رێبوار دەبێ ئاگرێکی وا بکاتەوە هەموو خەڵکی شارەکەیان سەری سوڕماویان لەلای ئاگرەکەی ئەو بکەن و روو لە ئاگرەکەی رێبوار وەربگێڕن... چەند رۆژێک بەری نەورۆز، شۆڕش بەنهێنی، دارو کۆنە تایە و لاستیکێکی زۆری کۆکردەوە و چاوەڕوانی ئەوەبوو هەر کە نەورۆز هات، پێشی رێبوار بگرێ و خۆی بگەیێنێتە بەرزترین لووتکەی گردێکی دەوروبەری شار. لەوێ ئاگرەکە هەڵکا... دەیزانی ئەگەر وەکو جاران یارمەتی رێبوار نەدا ئەوا ئاگرەکەی رێبوار کز دەسووتێ و منداڵانیش لێی دەڕەونەوە. سەیر ئەوەبوو ئاگرەکەی رێبوار هەموو جۆرە منداڵێکی لە دەوروبەردا کۆ دەبۆوە. هەژار، دەوڵەمەند، مامناوەند، شەڕکەر، ئازا و ترسنۆک، بێدەسەڵات، شەڕنەکەر، هەتا دز و... !، شۆڕشیش کەیفی بەو بەزمە و بەو هەمەڕەنگییە و بەو پاشاگەردانییە نەدەهات، بەپێچەوانەوە ئەو رای وابوو کە تەنیا منداڵە هەژارەکان دەبێ لە دەوروبەری ئاگری نەورۆز کۆببنەوە. هەوڵی دەدا لەنێو ئەو گاڕانە هەمە جۆرەدا خۆی بدزێتەوە و لە دووری هەموو کەسێک، بۆی دانیشێ و سەیری ئاگرەکە بکا. شۆڕش لە هەموو شتێک پتر، خەمی لەوە دەخوارد کە دەیبینی کوڕەکانی ئاغا چۆن چۆنی بەرلەوەی ئاگرەکە بەجێ بهێڵن، دەستبەجێ شەڵوارەکانیان دەهێنایە خوارێ و میزیان بەئاگرەکەدا دەکرد. شۆڕش هەر یەک جار ئەم دیمەنە دزێوەی کەوتە بەرچاو، ئیدی بەرلەوەی ئەوان ئەو کارە دووبارە بکەنەوە، لەوێ نەدەما، بەڵام ئەم جارە بڕیاری دا کە بەبێ رێبوار ئاگرێکی دی بکاتەوە. ئەوەبوو ئێوارەی ئەو نەورۆزە هەموو پێویستییەکانی گواستبۆوە سەر بەرزترین گردی شارەکەیان، لەپڕ خەڵکی شار هێشتا هەر لە دەرەوە بوون، بینییان ئاگرێک کرایەوە، ئاگرێک بەرەبەرە دادەگیرسا و پتر دەبوو، هێندە پان و بەرین ببوو، هێندە بەگڕ و کڵپە ببوو، تەواوی شارەکەی رووناک کردبۆوە. لە دووری ئەو ئاگرە، بەلای راستی ئاگرەکەی شۆڕش ئاگرێکی دی بەسستی و لەسەرخۆ دادەگیرسا خەڵکی دەیانگوت: هەر ئێستا دەکوژێتەوە. ئەو ئاگرە لەوە دەچوو خاوەنەکەی بێ موبالات بێ و ئەوەندە بایەخی پێ نەدا، بەڵام سەیر ئەوەبوو ئەوشەوە هەردوو ئاگرەکە دانەمرکانەوە... ئاگرەکەی شۆڕش شەوقی دەگەیشتە پەڕەکەی ئاسمان،

ئاگرەکەی ڕێبواریش وەک ئەستێرەیەکی دوور، بێ ئارام، ساتێک ون دەبوو، پاشان دەردەکەوتەوە، شۆڕش سەرنجی لە ئاگرەکەی ڕێبوار دابوو، لە دەروونەوە هەستی بەسەرکەوتنێک دەکرد، هەر لەوە دەچوو بەڕاستی ڕێبواری لە شەڕ و ململانێ بەزاندبێ. لەمەش زیاتر زۆربەی مندالّە هەژارەکانی بۆ لای خۆی راکێشابوو. ئیدی لەوکاتەوە شەڕێکی نهێنی لەنێوان ئەم دووانەدا پەیدا بوو. تا ئەمڕۆش درێژەی هەر هەیە. بەڵام شۆڕش لەو دواییەدا تا ئەندازەیەکی زۆر ئەم رکابەری و شەڕە شاراوەی کەم کردۆتەوە و لەکاتی پێویست نەبێ دەری ناخات، بەتایبەتیش ئێستا تاقیکردنەوەیەکی زۆری وەدەست کەوتووە و فێری ئەوەش بووە کە لە سەفەرە سەختەکاندا، بەکەللەیەکی ساردەوە رووبەڕووی هەر ڕووداوێک ببێتەوە.

شۆڕش هەر لەو بیر و خەیاڵانەدا بوو، بێ ئەوەی ئاگای لە خۆی بێ، دەستێکی لە بەفرەکە دەخشاند و جاروباریش تێی رادەما. لەسەر بەفرەکە ناوێکی نووسی، ناوی ئەو کچەی کە هەموو شەیدای ببوون و بەئەڤینی ئەمەوە روویان لە شاخ کردبوو... شۆڕشیش بەر لە مانگێک نامەیەکی بۆ هاتبوو، بەڵام کچەکە شتێکی ئەوتۆی تێدا نەنووسیبوو، کە ببێتە مایەی دڵگەرمییەکی زۆر بۆ شۆڕش، ئەگەرچی شۆڕش باوەڕێکی زۆری بەخۆی هەبوو کە دەتوانێ دەستی بگاتە کچەکە و لە نێو بازاڕی ئەڤینی ئەو دۆستانەدا رزگاری بکا. ئەمە شتێکی سەیرو سەمەرە نەبوو، ڕێکەوتیش نەبوو، چونکە ئەو دۆستانە لە کۆڵانێک دەژیان کە ماڵی کچەی لێ بوو. کچەش وەک ئەوان چاوەڕوانی ئەو رۆژە بوو کە یەکێک لەو کۆمەڵە لاوانە، شەیدای ببێ، ئەویش خۆشی بوێ و کوڕ بەجورئەتەوە بێت و رزگاری بکا...

هیوا لە ئەشکەوتەکە وەدەرکەوت... شۆڕشی بینی یەکسەر پێی گوت:

– خۆمان خڕنەکەینەوە؟

شۆڕش وا خۆی نیشان دا، کە خەیاڵی لای ئەمان بووە:

– بەڵێ، من ئامادەم.

– هەرچەندە زوو بڕۆین گیروگرفتمان کەمتر دەبێ.

– لەوانەیە بەفریش بباریٚ. جێی مەترسیشە.

– چارمان نییە، دەبێ بڕۆین، مەترسە هیچ نییە.

– ترسی گەورە لە نێو خۆماندایە!

– بۆیە باشترە زووتر بەڕێ بکەوین.

– پەلەی ناوێ... کیسەڵانە هاتووین... پیاوی ماندووش نابێ بەکەروێشک!

– بۆ وا بێ ئومێدی؟

شۆڕش زۆر بەناڕەزاییەوە مستێکی لە بەفرەکە دا و بەسەر سوڕمانەوە گوتی:

– پێم نالّێی کەی سەردەکەوین؟!

– نازانم!

– ئەم هەموو خەباتە... لە سەرەتای سەدەی نۆزدەهەمەوە تا ئەمڕۆ!

– خەبات بەژماردنی ساڵەکان نییە، ئەوەی دوێنێش جیایە لەگەڵ ئەمڕۆ!

– هیچ میللەتێک وەکو ئێمە زیانی پێ نەکەوتووە.

– مەرج نییە ئەوەی زیانی پتری وێ کەوێ، زووتر سەربکەوێ!

– وایە.

هەردووکیان لە ئەشکەوتەکە چوونە ژوورەوە، لەتەک ئاگرەکەوە دانیشتن، سەریان وەبەر خۆ نا. رۆژگار تفەنگەکەی کردە شان و ویستی بچێتە دەرەوە... شۆڕش بەسەیرەوە تێی وەڕاما:

– دوورنەکەویتەوە، ئێستا دەڕۆین.

رۆژگار چەند هەنگاوێک لە ئەشکەوتەکە دووركەوتەوە. کەمێک وەستا. بەرێکەوت سەری نزم کردەوە، شتێکی بینی، خەتکێشانێک، ناوێک لەسەر بەفرەکە! گوڵێ! ئەمە پیشەی شۆڕشە! هەر بۆ ئەوەی نووسیوە تا ئێمە ببینین، تا پێمان بڵێ هەمووتان دەست لە گوڵێ بشۆنەوە. بەڵێ خۆیەتی. ئەو پێش ئێستا لە دەرەوە بوو. بەم شێوەیە دەیەوێ هەموو کەسێک لە گوڵێ دوور بخاتەوە. کوڕێکی سەیرە، وا دەزانێ گوڵێ نێچیری بەردەستییەتی و ئەمڕۆ نا سبەی گیری دەکەوێ! ئای هەی گوڵێ! چەند کەست سەرگەردان و دێوانە کرد، کەچی نەبوویت بەدەزگیرانی هیچ کەسێک! هەموو ئەوانەی عاشقت بوون هەتا ئێستاش خەونت پێوە دەبینن، تەنیا بەخەو دەستی وشکیان بەدەستی تفەڕک و زێڕینت دەکەوێ. نازانم چ سرێکە، چ نیاز و مەرامێکە لە دڵی تۆدایە و کەس پەی پێ نابات! بۆ یەکێکت خۆش ناوێ؟ دەبێ تۆ چی بیت؟ بەهەر حاڵ تۆ برینێکی قووڵی بەسەر دڵیانەوە. هێندە باست دەکەن، هەتا منیش لەخۆمەوە، بێ ئەوەی شتێکیشت لەسەر بزانم، بێ ئەوەی قسەیەکت لەگەڵ بکەم، خەونی سەیرت پێوە دەبینم، زۆرم هەوڵ دا، هەر بۆ جارێکیش بێ، تێبگەی، منیشت لە خەیاڵدا بێ، کەچی تۆ هێندە زانایت کە ئەوان نەتوانن بەتۆ بگەن. منی دەستوپێ سپی چیم پێ دەکرێ! هەتا ئێستاش کەس بەهونەری دەستگیرکردنت نازانێ.

رۆژگار ویستی پێ بەناوەکەدا بێنێ و بیسڕێتەوە. کەچی لەپڕ گوێی لە دەنگێک بوو، دەنگێکی دوور، لە دەنگی دۆستەکانی نەدەچوو. خێرا تفەنگەکەی لە شان هێنایە خوارێ. بەئەسپایی پێی لە بەفرەکە گیر کرد و رووی لە سەمتی دەنگەکە کرد. هێزی ئەو دەنگە دوور و نامۆیە بەدوای خۆیدا رایکێشا. قسەکەی شۆڕشی لەبیر چوو کە دەبوایە لەوێ دوورنەکەوێتەوە... چەند هەنگاوێکی خێرا چووە پێش. دیسان گوێی

لەدەنگەکە بۆوە، وەستا گوێیەکانی قوڵاغ کردن، سەیرێکی دووری کرد، دەنگەکە بڕا. لەسەرخۆ هەنگاوی هەڵهێنایەوە. هەوڵی دەدا بەئەسپایی، بەفرەکە ببڕێ، پانتایی بەر ئەشکەوتەکەی بەجێهێشت. جارێکی دی وەستا، بەئاستەم گوێی لە دەنگەکە بۆوە. پێی نەکرا دروست دەستنیشانی دەنگەکە بکا. ماوەیەک زەینی دایێ، بیری کردەوە کە لەوانە بێ کەسانێک بن بەهەورازەکەی ئەودیو پانتاییەکە وەسەرکەون و بەرەو ئەشکەوتەکە بێن، دەبێ ئەم گردۆڵکەیەی بەردەمی ببڕێ. لەوێ سەرکەوێ و تەماشای بکا... هێشتا نەگەیشتبووە گردۆڵکەکە، دەنگەکەی بیستەوە، بۆی دەرکەوت کە دەنگی ئینسان نییە... بەهەناسەبڕکێوە ملی گردۆڵکەکەی گرت، دەستیشی خستبووە سەر پەلاپیتکەی تفەنگەکەی. چەند جارێک بەبێ ئاگایی هەنگاوی کوێرانەی هەڵدەهاویشت و دەکەوتە سەر سینگ و خێرا هەڵدەستایەوە. کەمی مابوو بگاتە سەرووی گردەکە، وەستا... خۆی مات کرد و لەسەر سنگ لێی راکشا. چاوەڕوانی ئەوەی دەکرد گوێی لە دەنگەکە ببێتەوە. لەسەرخۆ بڵند بۆوە. لەسەر چیچکان دانیشت. سەیرێکی دەوروبەری خۆی کرد و پاشان بەکووڕەکووڕ وەسەرکەوت، گەیشتە سەری گردۆڵکەکە، تەماشایەکی پێش و پاشەخۆی کرد، هیچی نەبینی و هیچیشی نەبیست. جارێکی دی لەسەر زگ راکشایەوە. ویستی تەقەیەک بکا، بەڵام خێرا پەنجەی شل کردەوە و خۆی ئامادە کرد هەڵسێتەوە. لەو کاتەدا لەپڕ لە سەرووی ئەو، دەنگەکە بەرز بۆوە، لە شوێن خۆی دانیشتەوە. دەنگەکە بەلایەوە نامۆ نەبوو، بەڵام دیسان دروست نەیدەزانی دەنگی چ جۆرە ئاژەڵێکە، ئاوەڕێکی دایەوە. ئەشکەوتەکەی لێ دیار نەبوو، بەڵام شوون پێیەکانی خۆی بینی کە چۆن راست و چەپ بەفریان فڕێدابوو، کەلێنێکی باریکیان لەسەر بەفرەکە کردبۆوە، لە دڵی خۆیدا گوتی: (زۆر دوور کەوتوومەتەوە!) هەندێک لەسەر سک رۆیی. رووەو دەنگەکە چوو، وەستا لە پشت گاشەبەردێکی رەش خۆی مات کرد، بەئاستەم سەری هەڵبڕی، تەنێکی بچووکی سپی هاتە بەر چاو، تەزووێک بەلەشیدا هات. تفەنگەکەی خستە سەر بەردەکە، سێرەی لێ گرتەوە. بەرەنگ ئاژەڵەکەی ناسی.

ئاژەڵەکە بەدەوری خۆیدا دەخولایەوە، گێرەی بەبەفرەکە دەکرد. دەتگوت شتێکی لێ ون بووە. یا بەدوای دایکیدا دەگەڕێ. هەر لە نزیکییەوە کونێکی تاریک، هەر لە ئەشکەوتێکی بچووک دەچوو، دەهاتە بەرچاو. بڕیاری دا گوللەیەکی پێوەنێ. هێشتە پەنجەی لەسەر پەلاپیتکەی تفەنگەکەی گران نەکردبوو، مرەمرێکی ترسناکی گوێ لێ بوو. مرەمرەکە لە راست و چەپ و پێشەوە بەرزبۆوە. رۆژگار هیچی نەبینی. دەنگە بەسامەکان پتر بوون. لە نێو کاسەی سەری رۆژگاردا دەنگیان دەدایەوە، نەیدەزانی روو بۆ چ لایەک وەرگێڕێ، بۆ کامە لا هەنگاو هەڵێنێ، لای چەپی نشێوە، لای راستی

ئەشکەوتەکەیە و لای پێشەوەشی هەورازە. لە هەر سێ لاوە دەنگەکان و ئاوێتەی یەکدی دەبوون. چ بکا باشە؟ تازە کار لە کار ترازا. بێگومان رەوە گورگێکە و لە هەموو لاوە هێرشی بۆ دەهێنن. نا! باشترە تەقەیەک بکەم ئاگاداری دۆستەکانم بکەمەوە. ئەوان دەهانام دێن. نا! ئەدی ئەگەر تەقەم کرد و لە هەموو لاوە بۆم هاتن؟ خۆ هەر چ رووبدا، ئەوان ناگەنە سەرم. وا چاکە گوللەیەک بهاوێم و گورگەکان بترسێنم. نەیدەزانی دروست چ بڕیارێک بدا، لەو دەمە نێو چەوانی یەکێک لە گورگەکانی بینی، تووڕە، هار و برسی، بەهەڕەشە... رووی چەکەکەی لە ئەشکەوتەکە کرد. شریقەی لێوەهێنا... دەنگێک، گز، گز، لەنێو سەریدا چەکەرەی کرد. دونیاش کشومات بوو. کەمێک چاوەڕوان بوو گوێی لە وەڵامی تەقەکەی ببێتەوە. خۆیشی نەیزانی چەندی پێ چوو، لەپڕ لە سێ لاوە، دەنگەکان نزیک بوونەوە، لە دوو لاوە دوو گورگ، وەک ئەوەی زەمانێک بێ بەدوای نێچیردا بگەڕێن و لە ناکاو بیدۆزنەوە، ئاوا بۆ رۆژگار هاتن. دەهاتن بێ ئەوەی تۆزقاڵێکیش بترسن. رۆژگار ویستی رابکا، تەقەیەکی دیکەش بکا، کەچی نەیتوانی. ئاوڕێکی لە لای دەستی راستی دایەوە، نیوە هەنگاوێکی پەشۆکاویی هەڵێنا، پارسەنگ تێکچوو، لاترەی بەست، خێرا هەڵسایەوە. گورگێک لە دووری چەند مەترێک بەرانبەری وەستابوو، سەیرێکی نشێوەکەی کرد. لەوێش گورگێکی دی، خۆی لە کەمین نابوو، ناچار بوو لە شوێن خۆی بووەستی. بەترس و رق هەڵچوونەوە، خۆی راگرێ، ئەگەرچی دەستەکانیشی وەلەرزین کەوتبوون، ئەگەرچی قاچیشی ئۆقرەیان نەدەگرت و سێ گورگەکەی لێ بوونە دەیان گورگ، بەڵام ئەمانە هیچیان رێیان لێ نەگرت، کە لوولەی تفەنگەکەی لە سینگی یەکێکیان بکا و بەبێ سێرە لێگرتنەوە، دەستڕێژێکی پێوەنێ... بەچاوی خۆی بینی، دیتی کە چۆن هەر چوار پەلی گورگەکە روویان لە ئاسمان کرد، گورگ رمبەی لێوە هات و پشتاوپشت خزی. ئەمجارەیان دەمی تفەنگەکەی لە یەکێکی دی کرد. لە جاران تووڕەتر و بەهێزتر هاتە مەیدان، وەک ئەوەی سەرکەوتنێکی وەدەست هێنابێ، نەشئەی سەرکەوتن لە کەللەی دابێ، چاوی لەنێو چاوی گورگەکان نا. هێشتا پەنجەی بەپەلاپیتکەوە نەنابوو، هاشەیەک لە تەنیشتییەوە هات، چەقۆیەکی تیژ بوو، بەخێرایی بەسەر هەردوو نەرمەی پۆزیدا تێپەڕی، لێوی خوارەوەی لەگەڵیدا گەست. نێوان برۆکانی وێک هاتەوە. بەڵام هەستی بەقاییمی زەبرەکە نەکرد. بەری خۆی وەرسووڕاند. چەند هەنگاوێکی پڕ زەحمەتی بۆ سەرەوە هەڵێنا، هەستی دەکرد بەفر بۆتە کەلەپچەیەکی قایم و قاچەکانی بەزەوی نووساندوون. تا دەهات هەناسە بڕکێیەکەی هێزی جەستەی کەم دەکردەوە، بۆ ماوەیەک وەستا، هەوڵی دا هەست و خوست لەخۆ ببڕێ، بەڵام چۆن دەتوانێ؟ دڵی شەکەت بووی وە پەلەقاژە کەوتووی، لەبەردەمی، وەک چۆلەکەیەکی

سەربڕاو هەڵدەپەڕی، تازە بۆ کوێ بچێ؟ دۆستەکانیشی کە ناتوانن بگەنە هانای، داخوا ئێستا خەریکی چین... کۆمەڵە دەنگێکی ترسناک و ناجۆر، هەر لە دەنگی دەهۆڵێکی دڕاو دەچوو، هاتە بەر گوێی. بەخێرا ئاوڕێکی لە دەوروبەری خۆی دایەوە، بەستەزمان ! چما لەبەر پێی خۆی زیاتر دەیتوانی چ شتێکی دی ببینێ؟ هەرچەند کردی و هەوڵی دا نەیتوانی هەنگاوێکی دی بچێتە پێش، دیسان وەستا، ئەوجارە وەک بەتەواوی خۆی تەسلیمی چارەنووس کردبێ، لە شوێن خۆی جوولەی نەکرد، تفەنگەکەی بۆ تەقەکردن ئامادە کرد. بەئاستەم گوێی لێ بوو لە نزیکییەوە دەنگە بەسامەکانی گورگەکان بەرزبوونەوە، دەستێکی نامۆ دەرروونی هەژاند، شتێک، بەشێک لە ئەندامانی نێو لەشی داڕما، سەرنجی بۆ بڕیاردان و خۆ ئامادەکردن نەما. هەر لەخۆیەوە بێ ئەوەی هیچ شتێک ببینێ پەنجەی لەسەر پەلاپیتکەی تفەنگەکە گران کرد، گڕی زنجیرە ئاگرێکی لە لوولەی تفەنگەکەوە بینی و تەقەکانی، وەک شکانی شووشەیەکی هاتە بەر گوێ، لەپڕ جارێکی دی مڕەی گورگەکانی بیستەوە، هەر کە سەری بەرزکردەوە، لە دووری چەند هەنگاوێک سەری وەحشەتناکی دوو گورگی بینی... تەکانێکی دایە خۆ و ویستی رووەو خوارەوە مل بنێتەوە. کەچی لەوێش، ناڵە و رقێکی بێ ئامان سەردەکەوت! گورگێک بۆی دەهات و قەپۆزی خوێناویشی لە بەفرەکە وەردەدا، ئەو ناوە پڕ بوو لە دەنگە بەدەسەڵاتە تۆقێنەرەکان و، هەموو لایەکی رۆژگاریان گرت، لە چوارچێوەیاندا، هێزێک داڕژایە ناو لەشی، تفەنگەکەی بەرز کردەوە، ویستی بیتەقێنێ بەڵام بۆ کوێ؟ لە پشتەوە گورگێکی بۆ هات، هات و زەبرێکی خراپی لە قاچی وەشاند، ئیدی هەردوو قاچی رۆژگار روویان لە ئاسمان کرد و لەسەر بەفرەکە راکشان. بەرچاوی لێڵ و تاریک داهات، هەرچەندە تەکانی دەدایە خۆ، سوودی نەبوو، تەنیا ئەوەی پێ دەکرا کە مستی کوێرانە بەدەوری خۆیدا راوەشێنێ، بەوەش ماندووتر دەبوو، پتر لە پەلوپۆی دەخست، گورگەکان پەلاماری زۆریان دا، رۆژگار بۆ دوا جار هەستی بەمشەمشێک کرد و زانی شتێک خۆی لە گەردنی دەخشێنێ... !

هاوڕێکانی رۆژگار بەپەلە بەدوای شوێن پێی رۆژگاردا کەوتبوون، هەر بەرێگاوە چەند گوللەیەکیان تەقاند دڵی هەموویان وەخەتەر کەوتبوو، دڵنیابوون کە شتێک رووی داوە و رەنگە لەوە چوو بوو کە رۆژگار شتێکی بەسەر هاتبێ، بەغار دەڕۆیشتن و هاواریان دەکرد:

– رۆژگار ! رۆژگار !

کارزان دەیگوت : چ پێویست دەکا هاوار بکەین گوللە تەقاندن باشترە.

کارزان سێ چوار گوللەی دی لەسەر یەک تەقاندن، کەمێک وەستان، هەستیان راگرت، هیچ وەڵامێک نەبوو.

بەگردەکە هەڵگەڕان، زۆریان نەمابوو، بگەنە ئەو شوێنەی کە گورگەکان پەلاماری رۆژگاریان دا. وەستان، سەیرێکی دەوروبەری خۆیان کرد. لە دوورەوە گوێیان لە دەنگێک بوو. هەستیان راگرت شۆڕش گوتی:

– ئەمە گورگە.

لوورەی بەقینی گورکەکان تا زێتر و بەربڵاوتر دەبوو، بەنێو دۆڵ و پەنا و پێچی شاخەکەدا تێدەپەڕی. هیوا لە دڵی خۆیدا گوتی:

هیچ درندەیەک خۆی لەبەر گوللە ناگرێ.

کارزان گەیشتە شوێنێک و لەپڕ وەستا. بەدەوری خۆیدا وەرچەرخا. وەک شتێک لە هەموو لایێکەوە هێرشی بۆ بهێنێ، سەری لێ بشوێنێ، دەهات و دەچوو، دەمی بەش ببۆوە، بەتەواوی رەنگ و رووی کارزانیان بینی، دیتیان کە چۆن یەکپارچە بەپەشۆکاوی و سەرسامییەوە ئەملا و ئەولا دەکا. ئەوانیش ترسان، ترس وەباڵایان هەڵگەڕا، دڵەکوتەیان پێ کەوت، شۆڕش هاواری کرد:

– کارزان چییە ئەوە؟

کارزان بەدەست ئاماژەی بۆ کردن، زمانی نەدەگەڕا. هەموو ڕێچکەی بەفرەکەیان بڕی، غاریان دا، گەیشتنە ئەو شوێنەی کارزانی لێ وەستابوو. هەموو تێکڕا زاریان بەش بۆوە. چاویان بەخوێنێکی کاڵ کەوت. خوێنێک لەگەڵ بەفرەکەدا تێکەڵ ببوو. لە چەند شوێنێک بەفرەکەی تواندبۆوە و بەرەو زەمین رۆچووبوو. دەمی تفەنگێک لە بەفرەکە چەقیبوو... شوێنی راکێشانی لاشەی رۆژگاریان بینی. نەیاندەزانی سەیری کوێ بکەن. زمانیان لە گۆ کەوتبوو، مات و سامگرتوو بوون. هەر لەیەکتریش رادەمان. بەڵام هیچیان نەدەگوت... کارزان تفەنگەکەی رۆژگاری هەڵگرتەوە. سەیرێکی کرد و لەبەر خۆیەوە گوتی (ئاوا بەئاسانی رۆیشتی؟) پاشان زامنی کرد و گەڕایەوە لایان. چەند قاڵکە فیشەکێکیان کەوتە بەرچاو. هیوا گوتی:

– دیارە گورگەکان زۆر بووینە... ئەمەش شوێنی پێیەکانیانە.

– خێرا شوونیان هەڵگرین.

هەموویان سەری رەزامەندیان بۆ لەقاند. رێبواریش، ئەگەرچی لە دڵەوە لەگەڵ ئەوە نەبوو بچن، چونکە دەیزانی تازە هیچیان پێ ناکرێ و لە سەفەرەکەش دوا دەکەون و گیروگرفتی دیکەیان بۆ دەخولقێ. بەڵام ناچار بوو سەر بۆ ئەم قسەیە دانەوێنێ... شۆڕش وەپێش کەوت، دروست بەو شوێنەدا دەڕۆیشت کە لاشەی رۆژگاریان بەسەردا راکێشابوو. لە زۆر شوێنیش چەند پەڵە خوێنێک یەکتریان گرتبۆوە و رێچکەیەکی باریکیان دروست کردبوو. شۆڕش بیری دەکردەوە کە لەوانەبێ لاشەکەیان بردبێتە شوێنێکی عاسێ، یان هەنجن بەهەنجن کرابێ، رێبوار لەوە دەترسا لەپڕ رەوە گورگێکیان

بۆ دەرکەوێ و زەبرێکیان لێ بدا. هەموویان سەیری دەوروبەری خۆیانیان دەکرد تفەنگەکانیشیان سوار کردبوو، ئەم جارە هیواش چەکداربوو، نشێوێکیان بڕی، بینیان شوونی راکێشانی لاشەکە رووەو هەورازێک دەچێ، هەورازێکی رک و عاسێ. هیوا چەند پەڵەخوێنێکی دیکەی کەوتنەوە بەرچاو. ئەم جارە جلە بەخوێنەکانی باوکی هاتنەوە بیر، ئاهێکی هەڵکێشا. جلەوی خەیاڵی خۆی گرت و نەیهێشت دووری بخاتەوە. رێبوار سەیری بڵندایی هەورازەکەی دەکرد و لەگەڵ خۆیدا دەیگوت: (وائهوو!!) شۆڕش ئاوڕێکی دایەوە:

– بۆ ناو ئەو شاخانەی سەرەوەیان بردووە!.

چار نەبوو هەورازەکەیان بڕی، هیلاک و شەکەت بوون، ئارەقەیان دەردا. لەوێ وەستان، بەبێدەنگی لە یەکدی وەڕامان. هەریەک دەیویست قسەیێک بکا، رێبوار ویستی بڵێ: هێندە گوتتان بمێنینەوە، دەبیخۆن! کارزانیش ویستی بڵێ: هەموو خەتا لە تۆ بوو رێبوار!

شۆڕش لەگەڵ خۆیدا خەتاکەی دەبردەوە سەر کارزان و رێبوار. بەڵام هیوا خودی رۆژگاری تاوانبار کرد و لەبەر خۆیەوە دەیگوت: بەگوێی شۆڕشت نەکرد! شۆڕش بێ ئەوەی هیچ شتێک بڵێ، بەرەو شاخە رووتەکە رۆیی. ئەو شوێنەی کە هەمووی گاشەبەردی گەورەی لەسەر یەکتر کەڵەکەبووی لێ بوو. پەنجەی خستە سەر پەلاپیتکەی تفەنگەکەی و شوون پێی گورگەکانی بەرنەدا. چاوی بێ ئۆقرەو دوودڵی هەمووان، نێو بەردە زل و زەبەللاحەکانی دەپشکنی. شۆڕش هێندە بەخێرایی و هەڵچوونەوە دەڕۆیشت، لەبەر چاوی هەمووان ون بوو، هێندەی نەبرد بەتەقەیەک ئەوانی دی ئاگادار کردەوە و بەلای خۆیدا رایکێشان. کە گەیشتنە لای شۆڕش، لەپڕ وەستان، دەروونیان لەرزی، بەچاوی ئەبڵەقەوە لەسەر تەرمی هەنجن بەهەنجن کراوی رۆژگار راوەستان. لەسەرخۆ، کڕوکپ، بۆی دانیشتن. هێشتا هەڵمێک لە نێو خوێنی داچۆڕاوی لاشەکەوە بەرزدەبۆوە، هیوا بەری خۆی وەرگێڕا، چیدی نەیتوانی سەیری بکا، کارزان لە دڵی خۆیدا گوتی: چ گورگێکی هار و برسی بوونە!.

شۆڕش:

– براینە با لەگەڵ خۆمان بیبەینەوە، تازە دەبێ لێرە بوەستین و سەرنەکەوین.

رێبوار:

– کاک شۆڕش زەحمەتە.

کارزان:

– راست دەکا، چۆن هەڵدەگیرێ؟

شۆڕش وەڵامدانەوەی هەردووکیانی پێ ناخۆش بوو. بەڕقەوە گوتی:

– بۆ خوارەوە زەحمەت نییە!

هیوا لەسەرخۆ گوتی:

– باشترە لێرە بیشارینەوە.

شۆڕش پتر تووڕە بوو. وا خۆی نیشان دا کە لە هەمووان دڵسۆزتر و بەهیممەت ترە:

– من رایدەکێشم، ئەگەر بەس سەری بمێنێتەوە، هەر دەبێ لە خوارەوە بیشارمەوە.

سەیر ئەوە بوو. ئەو دیمەنە خوێناوی و ئەو لاشە هەنجن بەهەنجن بووەی رۆژگار، هیچیەکیانی ئەوەندە نەتاساندبوو، کە بەتەواوی پێوەیان دیار بێ، تەنیا لە سەرەتادا ئەم حاڵەتە دروست بوو، بەڵام بەنیسبەت هیوا، شتێکی ئاسایی نەبوو، ئەو نەیدەوێرا وەک ئەوانی دی سەیری لاشە ترسناکەکەی رۆژگار بکا، رۆژگار وەها خەڵتانی خوێنەکەی خۆی ببوو، دەتگوت دەستی ئەنقەست خوێنی بەسەردا رژاندووە.

نیوەی قاچێکی، بەتەواوی رووتێنرابۆوە و ئێسکی بەدیار کەوتبوو. ملی وەک بەچەقۆ بڕابێ، لە چەند لاوە دەمی کردبۆوە و قرتێندرابوو. سەری چووبۆوە ژێر پشتییەوە. کارزان قژی خوێناوی رۆژگاری گرت و سەری لە ژێرەوە دەرهێنا. ئەو دیمەنە کارێکی زۆری لە هیوا کرد. خێرا بەری خۆی وەرسووڕاند و لەسەر چیچکان دانیشت. بیری لە رۆژگار کردەوە کە دەبێ چ ئازار و دەردەسەرییەکی بینیبێ. چۆن بەچاوی زەقەوە لەو گورگانە راماوە و ئەوانیش بەهەوەسی خۆیان لمۆزی برسی و هاریان لە جەستەی بێتاوانیدا نقووم کردووە. چ مردنێکی غەریبە!

شۆڕش و هیوا مشتومڕێکیان لەگەڵ یەکدی کرد و دیار بوو لەسەر یەک فیکرە رێککەوتبوون. کارزان و رێبوار ئەو پستەپستەیان پێ ناخۆش بوو حەزیان دەکرد ئەوانیش بەشدار بوونایە. بەهەر حاڵ هەردوو چاوەڕوانی بڕیارێک بوون کە کۆتایی بەم وەزعە بێنی.

کارزان رووی لە شۆڕش کردبوو، رێبوار لەگەڵ خۆیدا بڕیاری ئەوەی دابوو کە رایەکەی خۆی نەگۆڕێ، بەڵام چار نییە ئەگەر وای لی بێ کە تەرمەکەی ببەنە خوارێ، دەبێ تەسلیم بەو بڕیارە بێ. کارزان وەک بیەوێ خۆی وا نیشان بدا کە لە رایەکەی پێشووی هەڵە بووە، لە شۆڕش نزیک بۆوە و بەچاوی لێبووردنەوە گوتی:

– من لەگەڵ تۆ دام!

شۆڕش لەسەرخۆ گوتی:

– باشە.

کارزان:

– دەیبەینە خوارێ... باشترە بەڵکە بتوانین دایکیشی ئاگادار بکەینەوە!

شۆڕش بەسەرسامییەوە لە کارزان وەڕاما، ئەو راگۆڕینەی پێ سەیر نەبوو، بەڵکو

ئەوەی پێ سەیر بوو کە تەواوی روخساری کارزان تەعبیر لە دڵسۆزی و بەئەمەکی و وەفاداری دەکا، حاڵەتێکی یەکجار سەیر بوو، هەتا گومانی خستە دڵی شۆڕشەوە!

– براینە لەو رووتەنییەی ژێر ئەو گاشەبەردە دەیشارینەوە.

رێبوار پێی خۆشبوو... بەڵام کارزان یەکسەر رووی خۆی وەرگێڕا و لێوی خوارەوەی گەست. شۆڕش دانەوییەوە:

– وەرن بەهۆشیاری هەڵیگرن.

تەرمەکە وەک بەدار و بەرد کوترابێ، وەک کەوتبێتە بەر ددانی مەکینەیەک، بەتەواوی تورخابۆوە، جلەکانی بەری هەلا هەلا ببوون. بەزەحمەت توانیان بەسەر بەفرەکەوە بیخشێنن و بیبەنە ژێر کەڤرەکە. لەوێ بەچەقۆ خاکەکەیان هەڵکەند. کارزان ئەگەرچی نارِازیش دیار بوو، بەڵام لە هەموویان ماندووتر دەرکەوت. سەعاتێکی پێ چوو تا توانیان قۆرتێکی وا لێبدەن کە تەنیا لاشەکە بشارێتەوە. ویستیان تەرمەکە بخەنە نێو قۆرتەکەوە، کەچی یەکسەر وەستاندیان، وەک بڵێی تازە شتێکی نوێیان دۆزیبێتەوە. لە راستیدا هەر وا بوو، تازە بەتازە تاقمەکەی رۆژگاریان بینی. شۆڕش دەستی لێ نزیک کردەوە، بەڵام وەستاندی:

– ناتوانم هەمووی خوێنە.

رێبوار هاتەپێش و لەبەر تەرمەکەی رۆژگار دانیشت و لەسەرخۆ هەڵگێڕ و وەرگێڕی دەکرد و بەجوانی تاخمەکەی لێ کردەوە و لە تەرمەکەی دوورخستەوە. پاشان بەهێواشی تەرمەکەی هەڵگرت و خستیانە نێو قۆرتەکە. هەموو، بۆ ماوەیەکی کەم بۆ دوا جار، سەیری دیمەنی خوێناوی و گۆڕەکەی رۆژگاریان کرد. هیوا، نەیتوانی جڵەوی فرمێسکی بێ ئارامی بگرێ. لەبەر خۆیەوە گوتی: ئاخ مردن چەند بەهەیبەتی!

شۆڕش بەهەردوو دەستی، خۆڵی دەوروبەری چاڵەکەی فڕێ دەدایە سەر تەرمەکە، ئەوانی دیکەیش چەند بەردێکیان بۆ هێنا. لەسەرخۆ بەردەکانیان لەسەر خۆڵەکە ریزکرد و تەواوی تەرمەکەیان پێ شاردەوە... هەموویان لەژێر بەردە گەورەکەدا روونیشتبوون چاویان لە شوێنی تەرمە شاردراوەکە دەکرد. لە دوورەوەش لوورە لووری گورگەکان دەبیسترا!

٣

نیو سەعات دوای شاردنەوەی تەرمەکە، بڕیاریاندا وەرێ کەون. هەرچواریان خۆیان ئامادە کرد. شۆڕش تاوێرەکەی دەستنیشان کرد و هەنگاویان نا... هەر یەکە و بەجودا لە کاتی رۆیشتندا، ئاورێکی لە دوای خۆی دەدایەوە. شۆڕش وەپێش کەوتبوو، هەموویان بیریان لە رۆژگار و کارەساتەکەی دەکردەوە. هەریەک بەجۆرێ. هەموو کڕوکپ، دڵگران، بەسیمایەکی پڕ لە خەم و پەژارەوە، بەهەورازەکەدا هەڵدەگەڕان، هەر بەمەزندەش

بەفرەکەیان دەبڕی.

کاتژمێر دوو و نیوی پاش نیوەڕۆ بوو. چەند پەڵە هەورێکی چیل لە دووری یەکدی، ئارام ئارام ئاسمانیان دەتەنیەوە، دەوروبەری خۆریان گرتبوو، لە کەمیندا بوون بۆ ئەوەی بەتەواوی روو لە تیشکەکەی بگرن، کزە بایەکیش لە سەرووی شاخەکەوە بەکاوەخۆ دادەکشا، لە دوورەوە لەوبەر، بەلای دەستی راستیانەوە، جۆگەلەیەکی باریک بەنێو دۆڵێکدا دەهات و بەفرەکەی شەق کردبوو. کارزان بەقووڵی بیری لە رۆژگار دەکردەوە وەک نەمردبێ و لە تەنیشتەوە بڕوا، قسەی لەگەڵ دەکرد:

– بۆ وات کرد رۆژگار؟

– سووچ لە من نەبوو.

– ئەدی لە کێ بوو؟

– لە رێبوار!

دەزانی هەر کە پێت لە دەرەوەنا، زانیم لە رقی ئەو دەتەوێ بچیت و بارەدارێکی دی بێنی، بەڵام غەدرت کرد، ئەوەی زیانی پێ کەوت هەر خۆت بوویت، خۆ دەبینی بێ ئەوەی تۆزقاڵێکیش خەم و پەژارە دایبگرێ، پێی لێ ناوە و بەزەوقەوە دەڕوا! وەک ئەوەی نە بای دیبێ نە باران. من دەزانم ئێستا بیر لە چی دەکاتەوە، ئەو تەنیا دەیەوێ بگاتە سەرێ و پاشان بەخێرایی دابکشێتە خوارێ و لەوێ لە ناو لێفی گەرم و نەرم خۆی لوول بدا. ئەمن چاکی لێ تێدەگەم، خۆ تۆش باشت دەناسی دەتوانم سوێند بخۆم کە ئەو بوو وای لە تۆ کرد! تۆ لە رقی ئەو چوویت و بارەدارێکت هێنا. ئەو چاوی خۆی مۆن کردبۆوە، جاری دووەمیش هەر بۆ ئەوە چوویت. کە بیشکێنیتەوە، بەڵام تووشی ئەو بەدبەختییە هاتی. ئەم گورگانە، گورک نەبوون، ئەمانە خودی رێبوار بوون، هەر کتومت رێبوار بوون! نا رۆژگار، تۆ دەبوایە لە جیاتی ئەوەی مل لەبەر ئەو گورگانە بنێیت، ملی رێبوار بشکێنی. دەبوایە خێرا بگەڕێیتەوە سەری رێبوار بپلیشێنیەوە! ئێستا من دەزانم چ نەخشەیەکی لەژێر سەردایە. لەو گورگانە هارتر و برسی تر، چاوی لە ئێمە زەق کردۆتەوە. ئەگەر رێی لێ نەگرین، دەمانکاتە نێچیری خۆی. ئێمەش بەدەردی تۆ دەبا، بەڵێ! ئەو بوو خوێنی تۆی رژاند. هەر ئەویشە تووشی هەڵدێری دیکەمان دەکات، خۆ ئەگەر ئەو چاو حیز و مل ئەستوور و بێ ویژدانە نەبوایە، ئەو دڵ کرمێیە لەگەڵمان نەبووایە، نەتۆ جاری دووەم دەچوویتە دەرێ و نە ئاواشت لێ دەهات.

رۆژگار! ئەو رۆژانەم چاک لەبیرن، کە چۆن سەگەکانمان دەبردنە نێو رەزەکانی بنار چیا بەرزەکەی شارەکەمان. لەوێ خۆمان مات دەکرد و گوێمان لە لوورە لووری گورگەکان شل دەکرد و چاوەڕوان بووین کە سەگەکانمان تێی بتەقێنن... دەتبینی کە چۆن سەگە بۆرەی من، چەند زیرەکانە لووتی بەرز دەکردەوە و لەپڕ دەحەپی و رادەپەڕی؟

دەمانبینی کە چۆن سەگەکانی دیکەیش بەدوای دەکەوتن و ملیان لە شاخەکە دەنا، بەغاردان ئەمسەر و ئەوسەریان دەکرد. چاوەڕوان بووین تا سەگەکانمان دەگەڕانەوە ئەو کات دەمانزانی کە چ دەردێکیان بەگورگەکان کردووە. سەگەکانمان هەموو جارێ بەسەرکەوتوویی لە ڕاوە گورگ دەگەڕانەوە. تەنیا دوو جار نەبێ کە بەلموزی بەخوێن و بەشەلە شەل هاتنەوە. لەبیرمە، ئەوێ جارێم چاک لەبیرە کە چۆن سەگەکەی تۆ بەتەنیا لاشەی گورگێکی بەدوای خۆیدا رادەکێشا و ئێمەش ددانەکانی گورگەکەمان دەرهێنا و هەریەکە و ددانێکمان خستە نێو دەستەسڕێک و دەگیرفانمان قایم کرد. ئەو کات وایان دەگوت کە ددانی گورگ بۆ بەخت و ئازایەتی و چاووزار باشە. ئەو چەلەش کە پۆپیتە سلێمانکەیەکمان کوشت و ئێسک و پرووسکیمان خستە نێو دەسماڵێک و دەنێو باخەڵمان هاوێشت، چەند دڵخۆش بووین گوایە ئەمەش بۆ بەخت بووە، بەختی دۆزینەوەی کچێک. کەچی هیچمان بەهیچ نەکرد و نووشتەش دادی نەداین، چەند بەدبەخت بووین! هیچ خۆشییەکمان لە ژیاندا نەدی. لە دەربەدەری و هەڵات هەڵات و برسێتی و تەنیایی پتر تاممان لە هیچ نەکرد. تۆش بەم قەهرەوە، بەحەسرەت دیتنی رۆژێکی خۆش کە چاوت پێی نەکەوت بەحەسرەت ئەو کچەی خۆشت دەویست و رووی لێ نەدەنای، چوویتە ژێر گڵەوە. مردنێک مردیت کە نە لە بیری تۆدا بوو، نە لە بیری ئێمەش ئەوە چۆن بوو نەتتوانی هیچیەک لەم گورگانە بکوژیت؟ ئەوە قەت تۆ نەبوویت. ئەدی ئەو چەکەت بۆ چی بوو؟ بەڵام نا، وا دیارە لە تاقەتی تۆدا نەبووە هیچ کارێک بکەی، ئەوان زۆر بووینە و تۆش تەنیا، ئەوان فێڵیان لێ کردی و تۆش بێ ئەزموون بوویت... نا! دیارە تۆ خۆت ویستووتە بمری، دیارە چیدی نەتویستووە بژیت. هەر بۆیە هیچ دەستوەکەرییەکت نەکردووە... نازانم تۆڵەت لە کێ بستێنمەوە. لە رێبوار، شۆڕش، هیوا؟ هەموویان لەگەڵ ئەوە بوون بمێنینەوە، ئەوان بوونە ئیزرائیلت. بەڵام رێبوار ئیزرائیلی ئەسڵی بوو. ئەو کافرە! هەر بۆ ئەوەی زوو بگاتەوە خوارێ دەستی لە شتێک نەدا، هیچی نەکرد، ئێمەش لە رقی ئەو دواکەوتین. ئەو هەر وابووە، خووی وایە. جار نەبووە گۆبەندێکمان بۆ نەخولقێنێ. هەموو جارێ دەبوایە فڕوفێڵێک، هەنجەتێک بدۆزێتەوە بۆ ئەوەی لە ئێمە جیا بێتەوە. ئەو لەگەڵ ئێمە ناتوانێ بەئارەزووی خۆی بێت و بچێ، دەزانێ جڵەوی دەگرین و بەری نادەین. بەڵام سەگێکی هێندە بێ حەیایە هەر زوو لە حەپە دەدا و دادەڕسێ، هار دەبێ، لە ئاکامیشدا زەبرێکی ئاوامان لێ دەدا، هیچیەک بیری بۆ ناکەینەوە، وەک ئەوەی بەسەر تۆی هێنا! ئەگەر ئەو تەمبەڵی نەکردایە، ئەوە تۆش وا دوور نەدەڕۆیشتی. ئەو وای کرد کە دەماری پیاوەتیت بجووڵێتەوە و دەربپەڕی. هەر بەو دەمارەش رووبەڕووی گورگەکان بوویتەوە کەچی لەو شەڕەدا سەرنەکەوتی... گرنگ نییە، مەرج بێ تەڵەیەکی وای بۆ دابنێمەوە تۆڵەی

هەموو کارێکی لێ بکەمەوە. دەبێ بەهەر دە پەنجان گووی خۆی بخوا. چما خوێنی رژاوی تۆ بەفیڕۆ دەڕوا. نا، نا، ئەمە دوا جارە. دەبێ ئەویش وەکو تۆ لە خوێن بگەوزێ... دەبێ لە جیاتی دەمی گورگ، لموزی خۆمی تێ هەڵسوم. چونکە هەر هەلێکی دیکەی بۆ هەڵکەوێ، ئیشمان دەبینێ. ئەوەی نەماندیوە پێمان نیشان دەدا، تفەوو لەوەی هاوڕێیەتیشی دەکا. گوێشی بۆ رادەگرێ. ئەو لەعنەتییە، دەبوایە ئەوێ جارێ بکوژرێ کە لەنێو شاردا ئێمەی ئاشکرا کرد و بوو بەهۆی تێکدانی هەموو نەخشە و پیلانەکانمان. چ کارێکی نامەردانەی کرد! هەر بۆ ئەوەی لە نێو لێفی گەرمدا بخەوێ، خۆی لە ئێمە دزییەوە و چووەماڵێکی دۆستی. هەنجەتەکەشی ئەوە بوو گوایە کە لە ئێمە دابڕاوە، ئیدی بزر بووە و بەناچاری خۆی گەیاندۆتە ئەو ماڵە... با وابێ! بزانە چ کارێکت پێ دەکەم. بەس لەم سەفەرە دەربازبین.

کارزان لە نێو خۆیدا هەندە هەڵچووبوو، تا شۆڕش بانگی نەکرد، نەیزانی کە هێندە وەپاش کەوتووە. هیوا وای بەباش زانی کە بچێتە نێوان کارزان و رێبوار بۆ ئەوەی بتوانێ بەسەر هەردووکیانەوە زاڵ بێ و لە بیر و غایەلەی ترسناکیش دووریان بخاتەوە... ئەوەبوو ماوەیەک وەستا، تا رێبوار گەیشتە لای. رێبوار هیچ قسەیەکی نەکرد و یەکسەر تێپەڕی. کارزان بەخاووخلیچی دەڕۆیشت. پاش دوو سێ چرکە لە هیوا نزیک بۆوە:

– کارزان خێرابە.

– کارتان بەسەر منەوە نەبێ!

هیوا رەنگ و روخساری تێکچوو، بەڵام بەخێرایی خۆی ئاسایی کردەوە. لێی چووە پێش. دەستی خستە سەر شانی:

– چ بکەین؟ با شتێکی دیکەش روو نەدا.

– هیچ روونادا، ئەوەی رۆژگاریش خەتا لە ئێمە بوو.

– چۆن؟

– پێش هەمووشمان، خەتا لە رێبوار بوو.

– دەی، تازە رۆیشت، با سەرکەوین و بگەینەوە خوارێ، ئەوجا لەوێ قسەی لە سەر دەکەین.

– قەت نابێ بڕوا!

هیوا دەستی کارزانی گوشی، هەستی خۆشەویستی پێ بەخشی، لە تەنیشت یەکدییەوە دەڕۆیشتن.

– با بڕێک خێرا بکەین.

– حەز دەکەم تۆ بڕۆیت، دوا مەکەوە!

– ئەوە چیتە ؟

– هیچ!

– دەی ئەوە لە پێش تۆوە دەڕۆم!

هیوا وەپێش کەوت. هەمان ئێشی جاران، ئێشی ژێر ئەژنۆکانی، سەری هەڵدایەوە. لەنێو ئێسکەکانییەوە دەرچوو، تەزووی ترسێک لە دڵی چەقی، دڵی ئێشاند. دەستی چەپەی لەرزی، تەزی، وەژان کەوت، بەرە بەرەش سڕ بوو. قورساییەک تەپڵی سەری داگرت. لە دوورەوە هەموو شتێکی بەتەڵخی. هەتا شۆڕشیش کە لە پێشەوە بوو، تەمێکی ئاڵۆز دەوروبەری روخساری گرتبوو، ویستی بەخەیاڵ لێدان ئەم حاڵەتە لە بیری خۆی بەرێتەوە. نەیتوانی، هەوڵێکی دیکەی دا بێهودە بوو... تەرمی رۆژگاری هێنایە بەرچاوی خۆی. تەرمەکەش سڕایەوە. شلێری خۆشەویستی پەستایە نێو مێشکییەوە. سوودی نەبوو، دایکی وەبیر خۆی هێنایەوە، دەنگێکی سەیری هاتە گوێ، دەنگێک هەر لە هی شلێر دەچوو. دەنگەکە بوو بەگریان، گریانەکە بوو بەدوو چاوی پڕ لە فرمێسک، چاوەکان بوون بەشلێر، شلێری هاتە بەر چاو، لە ژوورێکی خۆش، فراوان، پاڵی دابۆوە. لەسەرخۆ دەگریا. منداڵێکی ساواشی لە باوەش بوو. مەمکی لە زاری منداڵەکە نابوو. بەهەردوو دەستیشی رایدەژاند:

– شلێر! ئەمە خەونەکەمان بوو ؟

– خۆیەتی.

– بزانم چاوی لە تۆ دەچێ ؟

– لێی گەڕێ تازە کرپۆتەوە.

چاوی لە ناو چاوی شلێر نا ، لێوی هەردووکیان راتەکین! لە لێوی یەکتر وەڕامان، نێو چاوانیان پێکەوە نووساند:

– ئاگات لە منداڵەکە بێ!

هەردووکیان دەوەستن، سەریان بۆ منداڵەکە شۆڕ دەکەنەوە. منداڵەکە بۆن دەکەن، بەنهێنیش هەناسەی یەکدی هەڵدەکێشن!

– وەکو گوتمان با ناوی هەندرێن بێ!

– باشە.!

هەندرێن! چ کێوێکی پان و بەرین بوو. چ شاخێکی پڕ عاسێ و چ مێژوویەکی پڕ لە نهێنی بوو! هەقت بوو بەفیزەوە لە شاخەکانی دەوروبەرت، لە شارەکەمان، لە ئاسمان رامێنیت. تۆ ئازاری برینێکی دێرینی ئێمە بوویت. کە هەناسەی ئۆخەت لە دەم دەرچوو، کۆرپەڵەیەکی ناسکت لێ بوو، ساوایەک هاتە مەیدان، هەموو کەسێک، دۆست و دوژمن، خۆمانی و بێگانە، هەموویان چاویان لە چاوت نا ، تێتەوەڕامان،

ترووسکەی ئاواتێکی تازەیان لێ بەدی کردی. لە هەموو لایێکەوە دیاریان بۆ دەهێنای.

هەندرێن! تۆ گەورە بوویت. کۆرپەلەکەشت گەورە بوو. بەڵام دەزانی ئێستا چۆن چۆنی دەژی؟ جوانییەکەیان شێواند. قاچیان شکاند. ئێستا رەوتی سووسکانەی جارانی نەماوە، دەڕوا، بەڵام دەلەنگێ، هەندرێن لەنێو زریان و تۆفاندا، لەنێو هەوری پڕ لە بارانی خوێن، لەنێو جەنجاڵی ئەم چەرخەدا، سەری مەزنی لە ئاسمان دەخشێنێ و بزە بۆ شارەکەمان دەکا. کۆرپەکەشی لەسەر سنگی خۆیدا، لەنێو دۆڵ و عاسێ و زوورگەکانیدا، دێت و دەچێ. ماندوو دەبێ، دەکەوێ، هەڵدەستێتەوە، دەنوێ، خەون دەبینێ، خەونێک کە تا ئێستا هەوڵی بۆ دەدا و نایگاتێ... ئەوەتا، وەک ئەوەی رووداوەکان دووبارە ببنەوە، وەک بڵێیی هەمان خەون، خەونی جاران، کۆرپەی جاران، کێوی جاران، هەموویان دووبارە ببنەوە... کۆرپەیەک بەنێو دڵی بێ ئارامی چیای مەزندا دەڕوا، وەکو کۆرپەلەی کێو، وەک کێوی مەزن، دایکی بێت، هەستی دایکایەتی پێ دەبەخشێ. بۆنی خۆی بەسەردا دەبارێنێ، تێکەڵ بەڕۆحی یەکدی دەبن، ئەوانەی کە ئێستاش هەنگاو دەنێن، دەڵێیی لەو کێوە بوونە و لە ڕۆحی ئەو دەرچوونە. بەبێ ئەو، تاوێک ناتوانن بژین، هەناسە بدەن، کە چارەنووسیشیان بکەوێتە مەترسییەوە، هەر دەبێ لێرە، لەسەر سنگی ئەم کێوە بەهەیبەتەدا بگەنە ئاکامێک یان مردن یان بەردەوامبوونی ژیان... ئەم کێوە لاشەی هەزارەها مرۆڤی وەک ئەوانەی لێ شاردراوەتەوە. کەچی هێشتا ناڵە و فیغان و دەنگ و سەدای مرۆڤەکانی لێ دەبیسترێ. کێوی مەزن قەت بێ خاوەن نەبووە. نەخەڵکی بێ ئەو ژیاون، نە ئەو بێ خەڵک... ئەم کێوە پەناگەیەکی عاسێ و مەزن بووە، بۆ هەموو ساتێک و هەموو خەڵکێک.

رووی دا و قەوما... ئەوەی ئێستاش لە هیوا قەوماوە زۆر کەس پێشبینی دەکرد، بەڵام چ بکەن، هیچیان پێ نەدەکرا. دیواری گوێچکەی رێبەرەکان هێندە ئەستوور و بەرین بوو، قسەکان، رەخنەکان. بەچرۆچاوی هیوا دەکەوتنەوە... نەیاندەتوانی ئاوا بەئاسانی دەنگی خۆیان بگەیێننە سەرەوە. ئەگەر گەیشتباش کەڵکی نەبوو.

شلێر! تۆش لەگەڵ رایەکانی من نیت؟ وەنەبێ ئەوەی ئێستا تێی کەوتووم، ئۆخەی حەزە کۆنەکانم بێ، نا من قەت حەزم بەم رۆژە نەدەکرد، بەڵام دەمزانی ئەوەی دەیپرووێنین، بەرەکەی لەو جۆرە پتر نابێ. ئێمە دەگەڵ دوژمنی زۆڵ و بیژویان کەوتبووینە چاڵێک! دەبوایە چاو لە رِق و کینە کۆنەکانیان نەپۆشین، دەبوایە هەموو جووڵەیەکیان بۆ خەڵکانی دەرەوەی چاڵ، ئاشکرا بکەین، بۆ دەبێ هەموو جارێ وامان بەسەربێ؟! ئەم جارەش کە لێمان درا، وەکو لافاوێکی سەرشێتمان لێ هات. لافاوێک کە هیچ بەربەستێکی لە پێش نەبێ. راست و چەپ، پشت و پاش، پەرت و بڵاوبووین، لێک

دابڕاین، بەزەحمەت دەمانتوانی یەکتر ببینینەوە. بەترس و دوودڵیش، خەمەکانمان بۆیەکدی دەگێڕایەوە. ئەوجارەش دەستمان لە ناو دەستی یەکدی نایەوە. هەر لەخۆمانەوە کەوتینەکار، کارێکی زەحمەت و پڕ لە ماندوویێتی... کە دەستمان پێ کردەوە، ئێمە بریندار بووین. خوێنمان لێ ڕژا، چاوە سوورەکانی دەوڵەت کون کون بەدواماندا دەگەڕان، بکەین... شەقێکی چاکمان خوارد ئێستاش زرنگەی لەبن گوێمانەوە دێ و نابڕێتەوە!

شلێر! ئێمە بەدەستی دۆستەکانیشمان زەبری توندمان پێ کەوتووە. چەندان سەفەری سەختیشمان پێکەوە کرد و چەندان کێوی مەزنمان پێکەوە بڕی. کەچی سەرەنجام هەر لێمان درا، دۆستەکانیشمان بەباشی ئێمەیان نەدەناسی. تۆ ئێستا لەبن دەستی دوژمنەکەت دەناڵێنی. ئەو دوژمنتە، دوژمنێکی برسی و تینوو بەخوێنی تۆ، منیش ئێستا لەگەڵ دۆستەکانم، ئەو دۆستانەی کە تۆش دەیانناسی و هەموو کات لەگەڵ یەکدیدا ناتەبا بوونە و بۆ یەک مەبەست ملیان لەو کێوە مەزنە ناوە. کەچی هەریەکەو دەیەوێ وەپێش ئەوی دی بکەوێ. لەنێو خۆیاندا شەڕێکی شاراوە هەیە و لە حاڵی جۆشوخرۆشدایە، دۆستەکانم ئێستا بەشەرمەوە سەیرم دەکەن، هەموویان دەیانەوێ دۆستایەتیم لەگەڵ بکەن، من گوتوومە لە سەرەتاش هەر گوتوومە، دۆستایەتیم لەگەڵ ئێوە هەتا سەرە. بەمەرجێک ئێوەش لەگەڵم بێن، بەڵام من لێرە لەگەڵ دۆستەکانم بەڕێوەم، ئەو دۆستانەی کە بێی من هیچیان پێ ناکرێ، منیش بێی ئەوان هیچم پێ ناکرێ، ئێستا وا هەست دەکەم لە کارەساتێک نزیک دەبینەوە، کە نازانم کۆتاییەکەی بەکوێ دەگات. ڕۆژگارمان بوو بەقوربانی حەزی یاخی و مناڵانە، لێرە ناشتمان. کارزانیش وەک نەیەوێ لەگەڵمان بێ، خۆی وەدوا دەخا. نازانم چ شتێکی لە ئێمەش کردووە، بەڵام ئەوان دوو دۆستی نزیکی یەکدی بوون، بەبێ یەکدی نەدەحەوانەوە. کەچی زۆر جاریش لەیەکدی دەتۆران.

کارزان! پێ هەڵێنە. لە سەفەرێکی ئاوا سەختدا، پێویستمان بەیەکدییە، کەمێک وەرەوە سەرخۆت، ئێرە جێگەی سەرهەڵدانی ڕق و کینە کۆنەکان نییە، باوەڕم پێ بکە تۆ و ئەوانی دیکەش یەک جەستەن. ڕاستە لە بیرکردنەوەدا جیان، بەڵام هەمووتان بۆ مەبەستێک هاتوونەتە ئێرە و. ئەم ژیانەتان هەڵبژاردووە، وا منیش بەشێکی هەرە گرنگی ژیانم تێکەڵ بەژیانی ئێوە دەکەم. دەست لەو ڕق و کینە هەڵگرە، دەزانم زەحمەتە! ئێستا جاری جاران نییە، جاران دوژمن لاواز بوو، ئەمڕۆ نا. تۆ هەموو شتێک کارت تێ دەکا. بچووکترین شت گەورە دەکەیت و خۆشت لە هەموو کەسێک پێ باشترە.

– تەق، تەق، تەق!

هیوا لە شوێن خۆی ڕاچەنی، هەموویان وەستان، ئاوڕیاندایەوە.

شۆڕش بەتوندی دەنگی هەڵبڕی:

– چییە دیسان کارزان؟

– هیچ نەبوو... لوورەی گورگەکان نزیک دەبیسم!

– ئەوجا تەقەکردنی پێ دەوێ؟

– ئەگەر لێم بگەڕێن بەدوایانا دەچم!

– پێ هەڵێنە، وەختی ئەوە نییە.

هەموویان وەڕێ کەوتن. ڕێبوار کە لە دوای شۆڕشەوە دەڕۆیشت، سەری نوقمی دووکەڵی جگەرەکەی ببوو سەیری خوار نشێوەکەی دەکرد و خەیاڵی ڕەها کردبوو، تەرمە خوێناوییەکەی ڕۆژگاری هاتەوە بەرچاو... چۆن سەروپۆتەڵاکی لە خوێن گەوزێنرابوو! ئەی خوایە بەچ ئازار و دەردێک ڕۆیشت؟ هەمووی خەتا لەوان بوو، ئەوان خستیانە بەردەمی گورگەکان، ئەگەر ئەوان بەگوێی منیان بکردایە، ئێستا ئەمەش رووینەدەدا، بەڵام با بیخۆن! چەندم پێ گوتن، درەنگە، کاتی حەسانەوە نییە، بەگوێیان نەکردم. هەر لەبیری ئاگر و خەودا بوون... دەڵێی تازە بەتازە دەستیان داوەتە تفەنگ و بۆ یەکەم جاریشە بەم کێوەدا هەڵدەگەڕێن. ئاخر لە ڕۆژێکی ئاوادا چۆن دەکرێ چرکەیەک دوا بکەویت؟ لە شوێنێکی ئاوادا چۆن دەکرێ بمێنینەوە؟ چی تێدا بوو، کە کێوەکەمان دەبڕی، دوایی دەچووینە خوارێ، بەسەر ماڵەکاندا دابەش دەبووین و تێروپڕ دەنوستین، بەڵام نا، دەتگوت بەئانقەست نەخشە بۆ کارەساتێکی ئاوا دەنەخشێنن! ئەم کێوە پڕە لە گیانداری خەتەرناک... هەموویان دوژمنی ئێمەن، برسین، هارن، بەدوای نێچیری وەک ئێمەدا دەگەڕێن. هەر باشیش بوو، هاتنە سەر ئەو باوەڕە کە تەرمەکەی ڕۆژگار لەوێ بشارنەوە. ئەگەر نا پشتمان دەشکا. دەبوایە بەدوو ڕۆژی دی ئەم هەورازە ببڕین... جەنابی کارزانیش دەیویست تەرمەکە، وەکو بزنە کێوی ڕاوکراو بەدوای خۆماندا ڕاکێشین. ئاخر تۆ ئەو پیاوەیت بەبردنە خوارەوەی تەرمەکە وەفاداریت نیشان بدەی؟ تۆ هەموو کارێکت نیشانەی مخەنەتی و ڕیاکارییە. من دەزانم مستەهەقی چیت. ئێستا لێم بگەڕێن هەردوو گوێچکەت دەبڕم، بۆ ئەوەی خەڵکی بتبینن و بڵێن دیارە قەبەحاتێکی کردووە. ئاخ! لەدەستم چوو دەبوایە بەر لە ئێستا دەستێکت بشکێنم، هەتاکو قوونی خۆت پێ نەشۆرێ! وەک سواڵکەر بپاڕێیتەوە و ڕەزیلی بەر دەستی خەڵکت بکەم. چوو، ئێستاش ئاسان نییە، ئێستا وەکو من تفەنگت پێیە، دەزانم لە هەلێک دەگەڕێی لە پشتەوە بەنامەردی زەبرێکم لێ بدەی. بەڵام قەت ناتهێڵم تامی ئەو خۆشییە بچێتە زارت. دەبێ هەر بەداخەوە بتکوژم کە چت پێ ناکرێ دەبێ وات لێ بکەم بەهەر دە پەنجەکانت گووی خۆت بخۆی!

شۆڕش وەستا، دیار بوو لەبەر چی دەوەستێ. رووی لە نشێوەکە کرد و دانیشت، پێش هەموویان گوێی لە هاشەی بایەک بوو، بایەکی سارد، تیژ، هوروژمی بۆ سەرەوە دەهێنا، بەنێو دۆڵ و عاسێکاندا سەردەکەوت، دەتگوت لە خوارەوە هێزێک راوی دەنێ. بایەکە وەک تیغ بەسەر بەدەنی شۆڕشدا تێپەڕی. گەیشتە سەر ئەوانی دیش. کارزان بەلاداهات و کەوت. بەتووڕەیی هەڵسایەوە و تفێکی بەدوای بایەکەدا رەوانەکرد. خۆی داتەکاند و سەری بەرزکردەوە و بۆڵەیەکی لێوە هات. بایەکە هەوراز چوو، خێرا تێپەڕی دەنگی نەما. شۆڕش رووی لە نشێوەکە کردەوە. تەماشایەکی خوارەوەی کرد، دەتگوت تازە ئەو گرد و دۆڵ و عاسێیانە دەبینێ لە دڵی خۆیدا گوتی: (چۆن دەچینە خوارێ؟) دەستێکی بردە نێو باخەڵی چۆغەڵەکەی، پەنجەکانی کوتان، پارچە کاغەزێکی دەرهێنا، هەر بەرۆیشتنەوە لێکی کردەوە، یەکەم جار سەیری ژێرەوەی کرد و موچڕکێکی خۆشی و دوودڵی بەلەشدا هەڵچوو، ئەوە بۆ دەیەمین جارە، ئاوا بەدزی لەو کاغەزە رادەمێنی و دەیخوێنێتەوە. ئەم جارەش زۆر بەوردی، سەرنجی نیگای لە یەکەم وشە گیر کرد، بەبێ وەستان هەمووی خوێندەوە. بەسەر هەندێ وشەشدا بازی دەدا، ئاهێکی دەردا و لەگەڵ خۆیدا گوتی: تۆ هێشتا نامناسی؟ لە مە پتر چیت بۆ بکەم؟ ئەوە دەبینی ملی شاخ و داخی ئەم وڵاتەم گرتووە. ئەگەر لەبەر چاوی تۆ نەبێ، چم لەم بەزمەداوە. تۆش وەک تۆزقاڵێک لە هەستی من تێنەگەیشتبی، بەدڵێکی رەق و وشکەوە لەگەڵم دەدوێی. کەی ئەڤینی من پێ دەگا و تۆش لە من دەگەی؟ کەی وا دەبێ؟ ئەم قسانە هی تۆ نین، هی یەکێکن لە تۆ نزیکە. ئەم زمانە، زمانی شلێرە. لەو بەولاوە کەسی دی شک نابەم. ئەو لە تۆ دەگا و فێری هەموو شتێکت دەکا. من تێناگەم مەبەستت چییە کە پێم دەڵێی: هیچ شتێکی وام لە تۆ نەدیوە کە لە خۆشەویستیدا راستگۆ بیت! خۆشەویستی بەلای تۆوە چۆنە؟ تۆ دەڵێی: هێشتا دوورین لە یەکدی، دەبێ لە نێو مندا بتوێیتەوە، لە خۆ بایی نەبیت! من زەمانێکە هەست دەکەم لە نێو تۆدا تواومەتەوە و بەچاوی تۆیشەوە دەورووبەرم دەبینم! کەچی تۆ باوەڕم پێ ناکەیت. نامەم بۆ دەنووسی و هیچ گۆڕانێکیش لە تۆ بەدی ناکەم. ئەگەر وایە بۆ لێم ناگەڕێیت تا منیش چیدی بیرت لێ نەکەمەوە و دەستیش لە هەموو شتێک هەڵبگرم؟ بۆ لە نامەکانتدا پێم دەڵێی: تۆ دەتوانی لێم نزیک بیتەوە؟ بۆ هەتا ئێستا لە تۆ دوورم؟ پێم دەڵێی: لە هیوا نزیک بەوە، یانی چی؟! من بەبێ هیوایش تۆم خۆش دەوێ، راستە ئەو پشتی منی گرتووە و یارمەتیشم دەدا. بەڵام مەرجی یەکەم تۆی، ئەو چ پەیوەندێکی بەنێوان من و تۆوە هەیە؟ من هیوام خۆش دەوێ، لەبەر خاتری تۆش پتر خۆشم ویستووە کەچی تا ئێستا لەگەڵمدا نادوێت. من لە تەلیسمی قسەکانت ناگەم، لەهەر نامەیەکت چەندان کەم و کوڕییم بۆ دەستنیشان دەکەی کە من

هیچیانی بەڕاست نازانم، دەزانم ئەمانە قسەی تۆ نین. تۆ چاوت هێندە نەکراوەتەوە تا دەرک بەم هەموو شتانە بکەیت، ئەمانە قسەی شلێرن، ئەوە لێت ناگەڕێ و کۆسپ دەخاتە نێوانمان. با ئەم قسانە بۆ هیوا بنووسێ، بەڵام ئەم جارە چی دەکەی؟ ئەوە شلێریشت لەدەست چوو. کێ قەڵەمت بۆ دەگرێ و قسەکانت بۆ دادەڕێژێ؟ خۆ هیواش لەوێ نەما و پەنای بۆ بەریت. ئەوە شان بەشانی ئێمە، دێوانەی شاخ و داخ بووە و بەفر دەکێڵێ!

شۆڕش نامەکەی پێچایەوە و خستیەوە باخەڵی. سەری هەڵبڕی و چاوێکی لە ئاسمان کردو دڵی تەنگ بوو. دیسان هەور، ئاسمانی کێوەکەی داپۆشیبوو، هەورێکی چڕ و سپی، پەمۆ ئاسا، بەنەرمی و لەسەرخۆ شەکڵی خۆی دەگۆڕی. دەتگوت بایەکی کزی پێ دەکەوێ و وەلەنجەی دەخا، تیشکی خۆریش لەلای ئەوانەوە گیرا بوو. بەڵام لە دوورەوە، لە هەندێ شوێن، لەوبەر لەناو دۆڵاییەکەی شاخەکانی تەنیشت کێوی مەزنەوە، شەوقی دەدایەوە. لە کەلێنی هەورە لێک داپچڕاوەکانیشەوە چەپکێ تیشک تێدەپەڕی. بەڕاستی نەتدەزانی بۆ کوێ دەچێ و لە چ شوێنێک بەزەوی دەکەوێ، بەرە بەرەش ئەو ناوە سارد دەبوو، ئەوانیش هەنگاویان خێراتر دەهاویشت، هەموویان لەبیری ئەوە دابوون کە تا زووە دەبێ بگەنە ئەو شوێنەی دەیانەوێ، لە پەلەپەلیان گیانیان گەرم داهاتبوو. تەنیا کارزان نەبێ، دەتگوت یەکێک لەپێشەوە پاڵی پێوە دەنێ و نایهێڵێ بڕوا، جاروبار دەوەستا. هەناسەیەکی قووڵی هەڵدەکێشا، حەزی بەسەرمابوون دەکرد. سەرمایش درزی دەجلەکانی کردبوو، رۆچووبووە نێو لەشییەوە، بەڵام بایەخی بەسەرماکە نەدەدا ئەوەی گرنگ بوو، رق و کینەکەی بوو، لەززەتی لەوە دەدیت کە بەڕقەوە سەیری رێبوار بکا، لە دڵەوەش ئەوەی جوێنی پیسە بۆی هەڵبدا. لەمەش پتر ئەم جارەیان داڵغەی لە شۆڕش دا، حەزی دەکرد شۆڕش ئاوڕێک بداتەوە تا بەڕقەوە سەیری بکا و بەدەنگێکی بەرزەوە پێی بڵێ: ئێوە بڕۆن هەقتان بەسەر منەوە نەبێ... لە بەختی ئەو هیچیان ئاوڕیان نەدەدایەوە. ئەمیش پتر رقی هەڵدەستا و لەدڵی خۆیدا دەستی بەجوێندان دەکرد، جوێنی بەهەمووان دەدا. بەڵام لە هەموویان پتر یەخەی شۆڕشی دەگرت... جەنابت دەتەوێ وەپێشمان بکەوی؟ ئەوە قاچەکانت نین ئازایەتیان لێ دەردەبێ. ئەوە حەزی مێشکە بۆگەنەکەتە! لەمێژبوو خەونت بەڕۆژێکی ئاوا دەدیت دەتویست لە سەفەرێکی ئاوادا پێشمان بگری و ئێمەش بەدواتدا بێین، تۆش چاک دەناسم، لە رێبوار باشتر نیت، سەد بەردت لەویش داوە. هەموو کار و کردەوەیەکت لەژێرەوەن، ئاگری بن کایت. ئێستا دەتەوێ بەکەیفی خۆت تەراتێنمان پێ بکەی، بەڵام بۆت ناچێتە سەر، لە ورد و درشتی مەرامەکانت گەیشتووم. تۆش! تۆش دەتەوێ گوڵێ بکەیتە هی خۆت؟! چما ئاگام لە هەموو کەین و بەینێکت نییە! گوڵێت خۆشدەوێ؟

تۆش عاشقیت! گوڵێ عاشقی تەڵەکەبازێکی وەک تۆ دەبێ؟ خەونە خەون! هەردەبێ بناڵێنی و بەو دەردە بتلێیتەوە. من خۆم گوڵێ دەناسم دەزانم دڵی لەلای کێیە. ئەوە چەند ساڵە من هەوڵی لەگەڵ دەدەم کەچی هەر ئاوڕیشم لێ ناداتەوە. ئەوجا تۆ؟! تۆش دەتەوێ بەختی خۆت تاقی بکەیتەوە. لێرەو لەوێ وا نیشان دەدەی کە دەستەگوڵی تۆیە و کەس ناتوانێ بۆنی بکا؟ مەحاڵە، نایخۆی، گوڵێ کچێکی هێندە بەهەست و نەستە، دەرک بەهەموو شتێک دەکا، چما هێندە گێلە بەقسەکانی تۆ هەڵبخەڵەتێ؟ چما هێندە سادەیە دەستی گڵاوی تۆی پێ بکەوێ؟ هەتا منیش مابم پیاوم دەوێ ناویشی بێنێ! گوڵێ ئێستا منی خستۆتە ژێر چاوی خۆی. تاقیم دەکاتەوە. بەمنی گوتووە ئەگەر بزانی لێم تێدەگەی. ئاخر پێم ناڵێی تۆ چیت هەتا لە هیچ و خۆڕایی ئەم کچەت دەست بکەوێ؟ تۆ چ خێرێکت هەبووە بۆی؟ کەی لە خەمی ئەو دابوویت؟ ئەو جووتیارانەی ویستیان تۆڵەی باوکی گوڵێ بکەنەوە. باوکت ڕێی لێ گرتن. ئەوەبوو نەیهێشت و بەسەریاندا نەڕاندی : خوێن مەڕێژن! ئەو وای کرد، ڕێی خۆش کرد، چەکدارەکانی ئاغا بەئارەزووی خۆیان بێن و ماڵی گوڵێ بەسەریەکدا بڕووخێنن. دەزانی باوکت چی دەویست؟ دەیەویست لەگەڵ ئاغا دەست بەسەر موڵک و ماڵی گوڵێدا بگرن و لەنێو خۆیاندا بەشی بکەن! تۆش کوڕی باوکتی... باوکت لەگەڵ ئاغایان لێی بوو بەشەڕ، لەسەر بستە زەوییەک، ئەو زەوییەی کە هی جووتیاران بوو، لەسەر ئەو زەوییە کوژرا. ئەو دەیویست لە دەستی ئاغاکانی دەربێنێ و بۆ خۆی گلی بداتەوە. بەڵام ئەو پێی نەکرا و ئەوان لە باوکت بەدەستوبردتر بوون، باوکت داکۆکی لەو شەرەفە کرد و بەس! تۆش ئێستا دەتەوێ لە شەڕی من و ڕێبوار سوود وەربگری، هەردووکمان لە عەرزی دەی بۆ خۆشت ببیتە ئاغا! ترحێو! ئەو زەمانە چوو. میرات و دەسەڵاتی باوکیشت کە گۆڕ بەگۆڕ بووە، دادت نادات. گوڵێش بۆ تۆ نابێ و تۆشی خۆش ناوێ... نایخۆی! بەچاوان نابینی، هەتا من مابم ئەوە دەستی خۆتی لێ بشۆ... ئەو بابەت مرد. ئەو دڵەت لەت لەت دەکەم ئەگەر بزانم گوڵێی تێدایە. وەکو ڕۆژگار دەبێ، شەلاڵی خوێن بکرێی. هەر بەم دەستانە ورگت دەدڕم! ئەگەر گوتیان بۆ وات لێ کرد، دەڵێم برادەرمە و خیانەتی لەگەڵم کرد! کێ لەسەرت وەجواب دێ؟ پاشماوەی دارودەستەی باوکت؟ ئەو خەڵکەی تۆی خۆش دەوێ؟ ئەوانیش تێدەگەێنم، پێیان دەڵێم شۆڕش تاوانی کوشتنی دەیان، سەدان، هەزاران کەسی لە ئەستۆدایە. ئەوەی بەسەر خەڵکی هاتووە، ئەو سەبەبکارە. هەموو شتێکت بۆ سازدەکەم. کێ هەیە بڵێ وانییە، با هەندێک هەبن بڵێن: درۆیە! گرنگ نییە من دەمەوێ لەنێو خەڵکدا سووکت بکەم، چاوت شۆڕ بکەم و لەعنەتت بۆ بنێرن و نەفرەتت لێ بکەن. دەڵێم شۆڕش دەیەوێ هەڵتانبخەڵەتێنێ و شەرەفی ئەو کچەش بەرێ کە ئێوە خۆشتان دەوێ... مەرج بێ لەنێو خەڵکەکە رووت

ڕەش بکەم... وات لێ بکەم خۆت لەبیر بچێ و سەرت لێ بشێوێ... دەبێ دەستی پەشیمانی بگەزیت و چاوت لە ڕەحمی من بێ. هەتا لێم نەپاڕێیتەوە دەستم ماچ نەکەیت لێت نابوورم. ئەو کات دەزانی چیت پێ دەکەم ئەمسەرو ئەوسەرت پێ دەکەم. چما تازە دەمناسی؟ خۆ ئەگەر بەڕووتدا بتەقمەوە دەزانی چیت بەسەر دێنم، دەبێ بەدەردی ڕۆژگارت بەرم! زەمانێکە لە داخی تۆ عەقڵم لەسەر نەماوە. خوێنی خۆم دەخۆمەوە. هەتا ئەمڕۆش خۆم لێ کڕکردوویت. ئیدی تەواو توانام نەما، منەتیشت نەبێ لە هەر کوێ ناوی گوڵێ دێنی بێنە، لە هەرکوێ دەنووسی بینووسە، لەسەر دار، بەرد، شاخ، زیخ، تفەنگ، جەمەدانی، هەر کوێ دڵت گرتی دەستی شکاوت مەگێڕەوە. حەز دەکەی لە ژوورەکەشت ناوە پیرۆزەکەی هەڵبواسە، لە سنگی خۆتی بدە، بیکە بەسوێندی سەر زارت، هەموو شتێک بکە. بەڵام دەبێ ئەوەش بزانی، کە ئەم کارەی تۆ دژی منە. جوێندانە بەمن، گاڵتەکردنە بەگوڵێ و شەڕەفی گوڵێ بەمن، بەشەڕەفی من!

کارزان وەک هۆشی لەلای خۆیەوە نەمابێ لە ڕێچکەی دۆستەکانی لای دابوو، بەلایەکی تردا ڕۆیشتبوو. خۆی لە شوێنێک بینیەوە کە سەری هەڵبڕی هیچ کەسێکی نەهاتەوە بەرچاو. من لە کوێم؟! باشترە هەر روخساریان نەبینم، دەڕۆم لێیان جیا دەبمەوە. نابێ چرکەیەکی دی، یەک هەنگاوی دی لەگەڵیان بڕۆم. درۆزنینە، فێڵبازینە، هەزار نەخشەتان لە ژێر سەرە. هەریەکە دەیەوێ بەجۆرێک ئەوی دی لەناوبەرێ. بەس من دەزانم چییان بەدەستەوەیە. باشترە حەوت قۆناغ لێیان دووربکەومەوە بۆ من باشترە. هەرچەند لێیانەوە نزیک بم، بەزەرەری من تەواو دەبێ... دەڕۆم هەتا تێ نەکەوتووم. با دوور بکەومەوە. ئەو شۆڕشە هەر لە ڕێوی دەچێ، ڕاوەستە ئەگەر هەمووومانی تێک بەرنەدا ئەوە لە هیچ نازانم لە هەموویان پیستر و بۆگەنترە... دەزانم پلانێکی بۆ منیش ناوەتەوە. هیوایش لە پشتییەتی و بەری نادا، ڕێبواریش بەدڵیەتی، ئەو سەگە لە ڕۆژێکی ئاوادا دەگەڕێ، من و شۆڕش مل دەبەر ملی یەکتر بنێین و یەکمان ئەوی دی قووت بدا. شۆڕشیش لەو خراپترە، ئەویش دەیەوێ، من و ڕێبوار مێشکی یەکدی بڕژێنین تا بۆ خۆی و هیوا، بەجووتە ملی ڕێگا بگرن و بارگرانی ئێمەیان لە ئەستۆ نەمێنێ... نا! واچاکە نەڕۆم. دەترسم وەکو ڕۆژگارم بەسەر بێ. ئەوان حەز دەکەن وام لێ بێ. نا نابێ بەو حەزەیان بگەن... بۆ نا؟ بۆ نەڕۆم؟ چما وەکو ڕۆژگار دەستوپێ سپیمە؟ ڕاوەستە بزانە چۆن زەندەقیان دەبەم، بەم گەرووەدا دەڕۆم، لە شوێنێک خۆم حەشار دەدەم، گرنگ نییە با بەدوامدا بگەڕێن، با ماندوو بن، ئەگەر ماندوو بن، ئەوە بەسوودی منە. ئەو کات دەتوانم هەرچییەکیان لەگەڵدا بکەم، بیکەم. ئەوان پێویستییان بەمنە. لە دووربوونەوەی من دەترسن، هەموویان لێم دەترسن، هەقمە وابیر بکەمەوە و باوەڕ بەهیچیان ناکەم. هەموویان بەدوژمنی خۆم دادەنێم. لەپێش

هەمووشیانەوە، شۆڕش! ئاخر پێم ناڵێی بۆ کێ شۆڕش دەکەی. بۆ ناڵێی شۆڕش لەسەر کارزان و ئەوانی دی دەکەم، بۆ ناڵێی دەمەوێ هەموویان تێک بەردەم و خۆشم وەک بەرزەکی بانان بۆی دەربچم؟ ئەدی هەر تۆ نیت، چ بەقسە، چ بەچاو، چ بەڕەفتار، دەتەوێ نێوان من و ڕێبوار خراپتر بکەی؟ ئەدی ئەوە نییە تیخ تیخمان دەدەی و ئاگری نێوانمان خۆش دەکەی؟ تۆ دەتەوێ لەبەردەم ئاگری من و ڕێبوار خۆت گەرم بکەیتەوە و خەندە لێدەی. لەسەرخۆش ئاگرەکە خۆش بکەیت. تا هەردووکمان دەکەیتە خۆڵەمێش. وانییە کاکە شۆڕش؟! دەبڵێ وانییە... دەبێ ئەم نەخشە گڵاوەت تێک بشکێنم، هەڵیی وەشێنمەوە. دەبێ خۆمی لێ لابدەم. بەسەلامەتی لێی دەربچم و لە دەستی هەمووشتان ڕزگارم بێ... دەبێ یەکەم جار خۆم لە ڕێبوار نزیک بکەمەوە. با بۆ ماوەیەکیش بێ. گرنگ ئەوەیە ستوونێکی شۆڕش هەڵتەکێنم. ئەویش وەتاق بخەم، دەبێ نەهێڵم هیوا خۆی تێکەڵ بکا. هیوا سوودێکی زۆری هەیە بۆم. خۆم لەویش نزیک دەکەمەوە. ئەو گوێم بۆ رادەگری. دەبێ بەتەواوی بێلایەنی بکەم، ڕێبواریش هەر خواخوایەتی دووقسانی لەگەڵ بکەم هەر زوو هەڵدەخەڵەتێ. خۆشباوەڕە، کلکی دەبڕم! بێ ئەوەی هەستی پێ بکا لمۆزی لە زەوی دەخشێنم و دەیشکێنم! جاری یەکەم ڕێبوار دەگرم، خۆمی لێ نزیک دەکەمەوە. ئەوجا نۆرەی هیوا دێت... با بچم بیانگەمێ، هەتا هەستیان بەهیچ نەکردووە، هەرچەند دوور ببمەوە گومانم لێ دەکەن دوایش هیچم پێ ناکرێ و لەو ناوەش شۆڕش قازانج دەکا.

کارزان هاتەوە سەر ڕێچکەی بەفرەکە و بەخێرایی خۆی گەیاندە هیوا. بزەیەکی پڕ لە سۆز و وەفاداری بۆ کرد. هێندە ماندوو ببوو، دەمی بەش بوو، وەهەناسە بڕکێ کەوتبوو دەستێکی خستە نێو دەستی هیوا و گوتی:

– دەبێ بمبووری هیوا گیان.

– بۆ؟

– پێش ئێستا کەمێک سارد بووم لەگەڵت.

– چی تێدایە ساردێتی هەموومانی گرتۆتەوە.

کارزان وەک لە ئیرادەی خۆی نەبێ، بەپێچەوانەی بڕیارەکەی پێشووی، نەیتوانی بچێتە لای ڕێبوار. لەگەڵ هیوا لە تەنیشت یەکترەوە دەڕۆیشتن:

– بۆ وا دواکەوتی؟

– بەخۆشم نازانم!

– گوێی مەدێ، ئەم سەفەرەش تەواو دەبێ.

– بەدڵنیایییەوە.

– دەزانم، نەمانی ڕۆژگار کارێکی زۆری تێ کردووی.

– ڕاست دەکەی.

– حەز دەکەم لە ڕێبوار نزیک بیتەوە.

– باشە!

– هەرچەندە دەتوانی خۆت بپارێزە.

– دەزانم.

– ئێمە دۆستی کۆنی یەکدین.

– وایە.

کارزان دڵی خۆش بوو. لەگەڵ خۆشیدا دەیگوت: (بەڕاستی دۆستی بەوەفاین! سەیرە هەموومان بۆ یەکدی لە کەمین داین، کەچی دۆستیشین!)

هیوا، هەستی دەکرد کە لەوانەبێ کارزان بەخۆیدا بچێتەوە و هەر نەبێ لەو سەفەرەدا وا نەکات هیچ شتێک رووبدا. حەزی کرد کارزان بدوێنی و زۆر شتیشی بۆ روون بکاتەوە. بەڵام کارزان پەلەی ئەوەی بوو خۆی بگەیێنێتە ڕێبوارو لەگەڵ ئەمیش بکەوێتە قسە و خۆی لێ نزیک بکاتەوە. هیوا بەبێدەنگی دەڕۆیشت و سەری خەم و پەژارەشی داگرتبوو. بیری لە کارزان دەکردەوە کە چۆن بەبێ باوک و دایک خۆی گەورە کرد و لەنێو چەرمەسەری ژیاندا خۆی راگرت و تا وای لێ هات ئەم کوڕەی لێ دەرچوو ئەو ڕۆژانەی دەهاتە بەرچاو کە چۆن لەگەڵ کارزاندا دەیانبردە سەر.

منداڵیی کارزان پڕ بوو لە شەڕو شۆڕ و مەینەتی. بێ بەش بوو لە ئامێزی گەرمی دایک و باوکی، لە خۆشەویستی و حەسانەوە. شوێنی هەرە خۆشی کارزان ماڵی هیوا بوو. لەوێ نەبوایە دڵی نەدەکرایەوە، سۆز و هەستی دایکانەی لە دایکی هیواوە پێ دەبەخشرا. هەر لە منداڵییەوە پێوەندییان بەتین بوو تا گەورەش بوون تەنیا جارێک نەبێ، قەت لە یەکدی زویر نەبوون، هیوا وای کرد کە کارزان کەچە نوێنەکانی کە لە مزگەوت داینابوون و لەوێش دەنووست، فڕێ بدا و لەگەڵ خۆیشی بیباتە مەیدانی کرێکاران و لەوێ چاوەڕوانی دەستی خێرێک بن بۆ سەر کاریان ببات. کارزان هەر لەسەر دەستی هیواوە فێری خوێندەواری بوو. وای لێ هات کتێبی گەورەش بخوێنێتەوە. حەزی دەکرد لەگەڵ هیوایش بەشەوان بخوێنێ و بەڕۆژیش کار بکات. بەڵام ئەوەی پێ نەکرا، چونکە ئەو کاتەی فێری خوێندەواری ببوو، بەتەمەن گەورە بوو. هەر لە منداڵیشەوە حەزی لە تفەنگ دەکرد و خەونی بەو ڕۆژەوە دەدی کە گەورە ببێ و چەکێک بەشانی خۆیەوە ببینێ. چەند جارێک بەدزی لەگەڵ هیوا دەچوونە لای باوکی ڕێبوار لەوێ تفەنگیان دەکردە شان و بەکەیفەوە خۆیان پێ بادەدا. کە گەورەش بوو، لە دوای ڕێبوار چووە شاخ و تفەنگی هەڵگرت.

هیوا بەسۆزەوە لە کارزان وەڕاما و زەردەخەنەیەکی بۆ کرد و گوتی:

– کارزان بۆ وا خێرا دەڕۆیت؟

– دەمەوێ بگەمە ڕێبوار!

– تکایە وەکو گوتم.

– باشە، باش.

– ڕێبوار کوڕێکی خراپ نییە.

– دەزانم.

– لەبیرت نەچێ پێویستیمان بەیەکدییە.

– ئەگەر ئەو لەبیری نەچێ!

– نا ئەویش لەبیرییەتی؟

کارزان ویستی شتێک بڵێ، بەڵام نەیگوت: دیسان چرچاوی تێکچوو، لەرزی، پەنجەکانی وێک هاتنەوە، رقێک لە قووڵایی دەروونیدا پێچی خوارد و بەباڵای قسەکانیدا هەڵزەنی. هیوا خێرا هەستی بەگۆڕانەکەی کارزان کرد. بەبزەیەکەوە مستێکی دۆستانەی لەناو قەدی دا و گوتی:

– ئەمە چیتە؟

کارزان هەردوو چاوی پڕ بوون لە فرمێسک، فرمێسکی رق و قینیان دەردا، گەرووی گیرا، ئەو قسانەی دەیویست دەریان ببڕێ، خنکان. هەرچەند هەوڵی دا نەیتوانی هیچ بڵێ. ویستی فرمێسکەکانی بەخێرایی بسڕێتەوە و روخساری وشک بکاتەوە، ئەمیشی پێ نەکرا. چەند هەنگاوێک لە هیوا دوورکەوتەوە. هیوا زۆر بەئارامی خۆی گەیاندێ و دەستی گرت؟

– چیتە بۆ پێم ناڵێی؟

کارزان بەدووچاوی پڕ لە ئەشک و تووڕەیییەوە ئاوڕی لە هیوا دایەوە:

– هەموو خەتاکە لە شۆڕشە!

هیوا لەبەر خۆیەوە داما وەک هیچ دەسەڵاتێکی دی نەمابێ. بێدەنگ بوو، لە دڵی خۆیدا گوتی: (مەسەلەکە زۆر ئاڵۆزە) کارزان بەری خۆی وەرگێڕا و هەنگاوەکانی بەپەلەتر هەڵدەهێنا. بەفر لە ژێرییەوە کرمە کرمی دەهات. کەللەی سەری وەک پەنگر دادەئایسا. دووچاوی وەژان کەوتبوون. لوولەی تفەنگەکەی بەتوندی رادەگوشی، لەبەرخۆیەوە دەیگوت: (لە هەقت دێم شۆڕش!)

هیوا هەستی کرد کە ئێستا کارەساتێک روودەدا، ویستی هەنگاوێک بهاوێ بگاتە کارزان، بەڵام نەیتوانی، هەردوو قاچی بەرەبەرە گران دەبوون. دەتگوت شتێکی قورس بەدوای خۆیدا رادەکێشێ. هەمان ئێشەکەی جارانیش، ژانی بن ئەژنۆکانی

وەجوولەکەوت. کارزانی بینی کە چۆن وەستا، وەستانێکی سەیروسەمەرە، هەر دەتگوت ئێستا لە ڕێچکەکە دەردەچێ و بەلایەکی دیدا دەڕوا. دەمی کردەوەو ویستی گازی بکا، کەچی ئەمەشی پێ نەکرا.

کارزان دەستی بەرۆیشتن کردەوە. بەچەند هەنگاوێکی خێرا، گەیشتە لای ڕێبوار. ڕێبوار ئاوڕێکی لێ دایەوە، حەپەسا. لە چاوی خوێن تێزاوی کارزان وەڕاما. دڵی وەخورپە کەوت. ترسا رەنگی سەروسیمای گۆڕدرا. نەیتوانی هیچ شتێکی پێ بڵێ، هەردووکیان بۆ چەند تاوێک چاویان لە ناو چاوی یەکدی نا. کارزان وەها سەیری ڕێبواری کرد دەتگوت ئاگر بەدەوروبەری خۆیەوە دەبینێ و دەبێ لێی دووربکەوێتەوە. دەستێکی لەدەستی ڕێبوار دا و هەر بەچاو پێی گوت: (لاکەوە!) ڕێبوار هەر بۆ ئەوەی ترسەکەی بشارێتەوە رووکەشانە خۆی گێف کردەوەو چاوەکانی لێ زەق کردنەوە. زانی ئەم کوڕە شتێکی ترسناکی لەژێر سەرە و غەزەبێکی گەورەی هەڵگرتووە. ویستی رێگەی پێ نەدا، بەڵام کارزان پێچەیەکی کرد و بەتووڕەییش گوتی:

– بۆ پێشم بەرنادەی؟

ڕێبوار توند لوولەی تفەنگی کارزانی گرت:

– چت دەوێ؟

– لاکەوە! نامەوێ چەهرەت ببینم.

ڕێبوار بەدەم لەرزینەوە گوتی:

– بۆ خۆت پیاو بە!

– پێت دەڵێم لاکەوە!

ڕێبوار هەردوو چاوی سوورهەڵگەڕان. لە هەموو لایێکەوە خوێن هورووژمی بۆ بچمی تووڕاوی هێنا. کارزان بەدوو چاوی زەق، بێ ئەوەی بژۆلکەکانی بتروکێن، لە چاوی ڕێبوار وەڕاما، تروسکێک لە قووڵایی بیناییەوە، دەرچوو. لە بەرامبەریدا بوو بەهەزاران تروسکە، گیانی لەرزی. ڕێبوار بەدەم لەرزین و دەنگێکی نووساوەوە گوتی:

– دەتەوێ چ بکەی؟

کارزان هیچ وەڵامێکی پێ نەبوو. خۆی لەدەستی ڕێبوار راپسکاند. پەڕی، لەودیو ڕێچکە شکاوەکەی بەفر، کەوتە سەر زەوی. خێرا هەڵسایەوە. بەتووڕەیی خۆی قیت کردەوە. ئاوڕێکی پەشێوی لە دەوروبەری خۆی دایەوە. دەتگوت وا هەست دەکا یەکێک گەمارۆی داوە. تفەنگەکەی هەڵگرتەوە تێی تەقاند. چەند جارێک هەڵەنگوت و هێندە نەدەما دەمی لە بەفرەکە بچەقێ. وەها غاری دەدا دەتگوت لە دوورەوە شتێک دەبینێ و بەدوایدا رادەکا. ئەگەرچی بەزەحمەتیش بەفرەکەی دەشکاند، بەڵام نەدەوەستا، تا نەگەیشتە پشت گاشەبەردێکی بەبەفر داپۆشراو، ئاوڕێکی نەدایەوە. لەوێ بەهەناسە

برکێوە لوولەی چەکەکەی خستە سەر لاتەنیشتێکی بەردەکە، بەتوورەیی بەفری ژێر چەکەکەی وەلانا... ئەوانیش کە بێ رادە سەریان سوڕمابوو، لێکرا لەسەر سک راکشان، تازە وەک بەدەست خۆیان نەبووبێ رووبەڕووی کارەساتێکی چاوەڕوان نەکراو ببنەوە، ئامادە بوون... بەتەواویی هەستیان بەختورەتی رەفتارەکەی کارزان کرد.

چاویان لە لوولەی تفەنگەکە گیر کردبوو. وەک لاڵ بووبن بۆ ماوەیەک فزەیان لێوەنەهات. هیچیەک جورئەتی ئەوەی نەبوو لە شوێن خۆی بجوولێتەوە. دەتگوت هەموویان لە چاوەڕوانییەک دابوون کە یەکپارچە نیگەرانی و دڵتەنگی بەخۆوە گرتبوو، تەنیا کارزان نەبێ، ئەوانی دی دەستیان لەسەر پەلاپیتکەی چەکەکانیان نەبوو. ئەم دیمەنە گومان و سەرسوڕمانی وەڵات. هەریەکە و لەوەش دەترسا، گوللەی یەکەم بەو بکەوێ. لە ناکاو رێبوار شوێنەکەی خۆی بەردا و خێرا خۆی گەیاندە پشت بەردێک و دەستبەجێ تفەنگەکەی سوار کرد. کارزان پتر درووژا و بەباشی رێبواری بینی و گوێشی لە سوارکردنی تفەنگەکەی بوو، هیوا زاری کردەوە و بەتوندی هاواری کرد:

– کارزان کاکی برا، دەتەوێ چی بکەی؟

کارزان بەئاستەم سەری خۆی لار کردەوە و رووی لە هیوا کرد و بەدەم لەرزین و توورەییییەوە نەڕاندنی:

– تۆ خۆتی لێ بکێشەوە هیوا!

هەموویان بۆ ماوەیەکی تر بێدەنگ بوون، ترس و دڵەکوتێ و هەناسەسواری یەخەی هەموویانی گرتبوو، رێبوار حەجمانی نەمابوو، هەوڵی دەدا دیسان شوێنەکەی بگۆڕێ، چەند جارێک خۆی ئامادە کرد، بۆی دەربچێ، کەچی نەیدەوێرا، زۆرباشیش دەیزانی کە ئەم خۆ لە کەمین نانەی کارزان، بۆ ئەمە و لەوانەبێ تەنیا خۆی ببێتە قوربانی. بەڵام وەک هەر جەنگاوەرێکی کۆن، لەکاتی لێقەوماندا، هەوڵی رزگاربوونی خۆی دەدا و بیریشی لە کۆتایی پێهێنانی دوژمنەکەی خۆی دەکاتەوە. لێرەش، کە مەسەلەکە گەیشتە ئەو رادەیە ناچار بوو، دەبوایە داکۆکی لە خۆی بکا، دەبوایە بەر لەوەی زەبرێکی پێ بکەوێ، دەستوەکەرییەکی چاک بکا و خۆی لەو مەینەتە رزگار بکا... لە ناکاو پەردەی کشوماتی دڕا. شریقەی گوللەیەک هات. هەرسێک گوێیان لە ویزەکەی بوو. رێبوار سەری خۆی لە بەفرەکەدا نوقم کرد. شۆڕش دەنگێکی لێوەهات. دەنگێک کە هیچ کەس لێی تێنەدەگەیشت. لەبەرخۆیەوە بۆڵەیەکی کرد. هەر لە جوێندان و دەردانی ڕقێکی کۆن دەچوو. هیوا هەردووچاوی توورەیی و بێ ئارامی زەق بوونەوە. باوەڕێکی سەیری لەلاوە پەیدا بوو. ویستی هەڵسێ. هەر بەم توورەییییە، رووەو کارزان بچێ و بەگژیدا بێتەوە. ئەوەی دێتە سەرزای نەیگێڕێتەوە. بەڵام دەنگی گوللەیەکی دی کە هەر لەلای کارزانەوە سەری هەڵدا، رێی گرت. بیرەکەی گۆڕی لە جێگەیدا ڕقێکی لێ زا، رقێک

برووسکە ئاسا گەیشتە نێو پەنجەکانی. بۆ یەکەمین جار بوو، هەستی بەمە کرد. دەستی خستە سەر پەلاپیتکەی تفەنگەکەی، بڕیاری دا کە نابێ بێدەنگ بمێنێتەوە. ئەوە لەبەرچاوی ئەم، کارزان کارێک ئەنجام دەدا بۆنی خوێنی لێ دێ، رێ لە سەفەرەکەیان دەگرێ. لەوانەبێ هەموویان تێ بچن و لاشەیان وەکو رۆژگار بکەوێتە بەردەم گورگە برسییەکانی کێوی مەزن. لە نێو خۆیدا کەوتە ململانێیەکی سەیر و بێ ئەنجام. کوشتنی کارزان شتێکی ئاسان بوو، بەتایبەتیش بۆ هیوا. چونکە ئەو شوێنەی ئەم لێی راکشابوو، رێگەی ئەوەی پێ دەدا کە بەگوللەیەک نیشانەکەی بپێکی و دەنگی شەڕاوی کارزان کپ بکاتەوە. بەڵام ئەوەی رێگەی نەدەدا، بیرەوەرییە پڕ لە کارەسات و جەرگبڕەکانی ژیانی کارزان بوو، کە بوونە سۆزێکی بێ پایان و جڵەویان لە کوشتنەکەی دەگرت. ئەدی چ بکا؟ ئەوە رێبواریش دەستی کرد بەتەقەکردن، دروست لە نزیک تفەنگەکەی کارزانەوە تۆپەڵە بەفرێک بەرزبۆوە، سیمای کارزانی داپۆشی. کارزان لە لایەکی دیکەی بەردەکەوە دەستی بەتەقە کرد و ئەو شوێنانەی دایە بەر گوللە، کە شۆڕش و رێبواری لێ بوو. هیوا هەستی دەکرد هیچ گوللەیەکی بۆ نایێ و دەیزانی ئەمە چ مانایەک دەگەیێنێ. هەر بۆیە خێرا تەکانێکی دایە خۆو هەڵسایە سەرپێ:

– تکاتان لێ دەکەم بوەستن.

لەگەڵ شریقەی گوللەیەک، باوەشێک بەفر، لەژێر پێی هیوادا، پەرش و بڵاوبۆوە، لێکرا دەمارەکانی لەشی گرژبوونەوە. بەرچاوی تاریک بوو. لەسەر سک لێی راکشایەوە. خێرا دەموچاوی خۆی لە بەفرەکە چەقاند ئیدی نەیتوانی سەری بەرز بکاتەوە. تەقەیەکی چڕوپڕ دەستی پێ کرد، تەقەیەک هەر لەوە دەچوو سەنگەرێکی دوژمن بگیرێ. تازە هیچ یەک نەیدەتوانی جڵەوی ئەسپی تاودراوی شەڕەکە رابگرێ، لەو شوێنە لەنێو پانتایی و گردۆڵکەی کێوە مەزنەکەدا، رق و کینی چەند ساڵەی دۆستەکان ملیان لە ملی یەکدی نا. دەیان گوللەی قین و مەرگیش هەڕەشەی لە هیوا دەکرد. لەگەڵ ئەوەشدا هیوا تەقەیەکیشی نەکرد. تەنیا چاوی زیت و پڕ لە مەراق و کەسەری بەدەوری هەڤاڵەکانیدا دەگێڕا. بەفر لەنێو پەنجەی رق و گەرمبوویدا گرمۆڵە دەبوو بێ ئەوەی هەستی پێ بکا دەتوایەوە. بەرەبەرە هەموو شتێک لەبەردەمیدا بچووک و تەسک و تروسک دەبۆوە. هەستی دەکرد، ویزەی هەموو گوللەیەک بەنێو مێشکیدا تێدەپەڕێ و دروست گوللەکان ناوەڕاستی دڵی دەپێکن. جەستەی شەکەت و زەبر وێکەوتووی چەند ساڵەشی بەسەر بەفرەکەوە نامێنێ و هێدی هێدی رۆدەچێتە خوارێ و دەچێتە دونیایەک کە هەر لە خەون و خەیاڵ دەچێ. خۆی هاتە بەر چاو کە لە نێو رۆحی باوکیدا دەتوێتەوە و ئێستا هەمان رووداوی چەندان ساڵەی پێشوو، دووبارە دەبێتەوە. باوک شوێن کوڕەکە دەگرێتەوە و بەزمانی جاران روو لە دۆستەکانی دەکا و

لێیان دەپارێتەوە، بەڵام تۆزقاڵێک کەڵکی نابێ و هەتا دێتیش گڕی گوللەکان لەمیش نزیک دەبێتەوە و باڵای مەرگێک لەبەردەمیدا دەوەستێ. دەنگێک لە قووڵایی دەروونیەوە هەڕەشەی لێ دەکا. هەموو شتێک دەبێتە خوێن. لەجیاتی بەفر خوێن دەبارێ. خوێنێکی گەرم و تازە بەبەردەمیدا تێدەپەڕێ. بەفرەکە رادەماڵێ. ئەمیش بەبەر لێشاوی خوێنەکە دەکەوێ. دەڕوا، کەس نازانێ بۆ کوێی دەبا. نا! نا! ئێوە دۆستی یەکن. بوەستن، لەسەر چی بەشەڕدێن؟! کوا چ شتێکتان دەست کەوتووە؟ دەبێ ئەم سەفەرەمان تەواو بکەین... بەسە!

هیوا بەجۆرێک لە نێو دەروونی خۆیدا هەڵچوو بوو، بێ ئەوەی ئاگای لە خۆی بێ، وەک کەسێکی مەست بوو، هەڵسایە سەرپێ و وەستا. دەمی حەپەساوی لێک ترازا. رووەو کارزان کەوتەڕێ. چەند جارێک بەملاو بەولادا دەکەوت. بەڵام ئەوەی ترس چییە لە گیانیدا نەمابوو. دەتگوت لە هەموو هەستێک دابڕابوو. هەر لەوە دەچوو، بەدەستی هێزێکی نامۆ وەکار کەوتبێ. بەڵام نا، لە دەروونی هیوا رق و بەتەنگەوە هاتن، جێگەی هەموو شتێکیان گرتبۆوە. زۆری نەمابوو، بگاتە لای کارزان، گوێی لە شریقەیەک بوو، یەکسەر شتێک لەناو دەستیدا پەڕی، وەک لەخەو راپەڕێ، چاوی لەبەردەمی خۆی کرد. ویستی تفەنگەکەی هەڵگرێتەوە، کەچی نەیتوانی. هەر لە تەنیشت چەکەکەیەوە، پەنجەیەکی بڕاوی بینی. پەنجەی دەستمە! ئەمەشتان کرد؟ ترسێک، تێکەڵ بەکورتە هەناسەیەک بوو. خۆی شۆڕکردەوە. پەنجە هەڵتەکێندراوەکە نیوەی رۆچووبووە ناو بەفرەکە و خوێنیش بەدەوریدا پەخش دەبۆوە. لە شوێن خۆی دانیشت سەیرێکی پەنجە لێکراوەکەی کرد. دروست پەنجەی شەهادەی لە بنەوە نەمابوو. خێرا دەستەسرێکی دەرهێنا و شوێنەکەی توند بەست. خوێنەکەی راگرت. بەڵام دەموچاوی، دەستەکەی دی، جلی، تفەنگەکەی، هەمووی لە خوێن وەردا. لەگەڵ ئەوەشدا تفەنگەکەی کردە شان و هەڵسایەوە لەدەوروبەری خۆی وەڕاما کەسی نەبینی، بۆشی روون نەبۆوە لە چ لایێک بوو ئەم گوللەیەی بۆ هات. جارێکی دی کشوماتی باڵی بەسەر شوێنەکەدا گرت. کشوماتییەکی پڕ لە ترس و نیگەرانی. هیوا نەیدەزانی رووەو کوێ یچێ، بۆ لای کێ بڕوا. هەموو شتێک لەبەرچاویدا هەستی رق و تووڕەیی دەجوولاندەوە. هەتا بێزی لەخۆشی دەبۆوە. ئارەزووی دەکرد گوللەیەکی بۆ بێ. کوێرە گوللەیەک دروست بەناوەڕاستی دڵی بکەوێ.

لەو دەمەدا کڵۆبەفرەکانیش تازە بەتازە، لە سنگی ئاسمان دەبوونەوە و بەنازەوە دادەبەزین. مەودای بینایی دۆست و دوژمنەکانی سەر کێوی مەزنی تەنگتر دەکردەوە و بەرەبەرەش تووشی هەناسە بڕکێی دەکردن. هیوا بیریشی بۆ ئەوە چوو کە لەوانەبێ لەو هەموو تەقەیە، یەکێک هەر کوژرابێ. بێگومان هەر یەکەم جاریش لەلای شۆڕشەوە

گوێی لە دەنگێک بوو، دەنگێکی نامۆ، بەڵام ئێستا چۆن بزانی وایە؟ بۆ کوێ بچێ؟ نا، باشترە دابنیشێ، چاوەڕێ بکا، ئەمە چ حاڵەتێکی سەیر بوو بۆ دەبوایە هەموو شتێک لێرە یەکلا بکرێتەوە؟ خۆ کەمێکی دی بوەستابان، هەریەکەو بەسەر خۆیدا زاڵ ببوایە ئەوە زۆرمان نەمابوو. ئیحتمالی شەڕیش کەمتر دەبۆوە. بەڵام نا، دیار بوو، هیچمان نەماندەتوانی رێ لەو شاڵاوە بگرین. ئەوە پڕووشکەکە بەمنیش کەوت، منیشی سووتاند. پەنجەی پەلاپیتکەیان هەڵتەکاندم. خۆزیا دەمزانی لە کام لاوە بۆم هات... سەیرە! گومانم لە هەموویانە، بەڵام بۆ لە دڵیان نەدام؟ بۆ کەللەیان کون کون نەکردم. بۆ مێشکیان نەڕژاندم؟!

ئەمە شتێکی رێکەوت بوو، یا دەستی ئەنقەست وای کرد؟ هەر بۆ ئەوەیە شەڕم پێ نەکرێ. بەئاسانی تەسلیم بەئیرادەی گوللە هاوێژەکە بم!

هیوا سەری بەرزکردەوە، لە هەموو لایەکەوە کڵۆبەفرەکانی بۆ هاتن، دەتگوت بەلێشاو شاڵاوی بۆ دێنن. دروست رووەو چاوی دەهاتن و بەخێرایی دادەبەزین. چاوەکانی هیوایش فرمێسکی خەم و پەژارەیان لێ دەچۆڕاوە. لەگەڵ بەفرەکەدا تێکەڵ بەیەکدی دەبوون و دەتوانەوە... هیوا ماوەیەک دانیشت. سەیری شوێن بڕینی پەنجەکەی دەکرد. چاوەڕێ بوو گوێی لە چرپەیێک، گوللەیێک، هاوارێک، ناڵەیەک ببێ. هیچی نەبیست. کڵۆبەفرەکانیش، هێندە بەتووڕەیی، بەخێرایی، چڕوپڕی دادەبارین، پەردەیەکیان دەچنی، پەردەی لەعنەتی ئاسمانیان بۆ زەوی دەچنی، تاکو شەرم و کرێتی رووداوی ئەم کارەساتە دابپۆشێ و هەتا هەتایێ بیانخاتە ژێر مێژووی پڕ نهێنی کێوی مەزن! هیوا لە نێو خۆیدا هەستی بەسۆزێکی بێ پایەن کرد، سۆزێک هەموو گیانی داگرت، سەدایەک لە دەروونیدا، هەڵقوڵا، لە گەروویدا تێنەپەڕی. گریا، بەڵام بەبێدەنگ، سەروسیمای وەک لێقەوماوێک لێ دەهات کە دەستی کۆمەکی کەسی پێ رانەگا. لە شوێن خۆی بەسەرتەنیشت داهاتەوە و لەوێ راکشا.

شۆڕش ئەگەرچی لە نێو بەفر و خوێنیشدا دەگەوزا، بەڵام وەک بڕیاری دابێ، تۆڵەی خۆی بکاتەوە، بەغەزەبەوە سەیری بەفری بەردەمی دەکرد و مستی لەعنەتی تێدەوەشاند، وەک بڵێی بەفرەکە بەکۆسپی سەر رێی تۆڵەسەندنەوە دابنێ، بەڵام دیسان عینادی رکەی دەروون هەوڵی هەڵساندنەوەی دەدا، بۆ مانەوە، هەر بۆ ساتێکی دیکەیش بێ، هەر بۆ ئەوەی بەدەست خۆی، گوللەیەک لە تۆقی سەری کارزان بدات و ئیدی ئەو کاتە مردن چ لەززەتێکی مەزنی هەبوو! شۆڕش هەڵسایەوە. خوێنی سەر دەموچاوی بەدەستی رق و کینە راماڵی. خوێن نەدەوەستا. بەڵام درەنگیش دەگەیشتە نێو برۆکانی و بەسەرچاوەکانیدا دەهاتە خوارێ، فشارێکی زۆری دەدایە خۆ. هەنگاوی قورس و پڕ زەحمەتی هەڵدەهێنا. دەچووە پێش، بەڵام بەترس و بەئاگایی، هیچی

نەدەبینی، مەودای هەنگاوێکیش پتر هێزی بینینی نەبوو. خۆیشی نەیدەزانی رووی لە کوێیە، بۆ کوێ دەچێ، تەنیا ئەوەی لە بیر بوو بەر لەوەی بمرێ دەبێ تۆڵەی خۆی بکاتەوە. لاشەی کارزانیش شەلاڵی بەفر و خوێن بکا... بەڵام کوا؟ کێ ئەڵێ هیچیەک ماون؟ یا ئەوەتا مردوون، یا هەڵاتوون. ئێستاش خۆی بەتەنیا ماوەتەوە و وەک غەریبێک بەنێو شارێکی چۆڵکراودا تێدەپەڕێ، تێنووی دیتنە، دیتنی هەموو شتێک، مرۆڤ، دۆست، دوژمن، دار، بەرد، ئاژەڵ، ئاو، ئاوەدانی، مشتێک بەفری گرمۆڵە کرد و بۆ دەمی برد، مژی، چاکی مژی، بەفرەکە کەوتە بەر هێرشی خوێن، خوێن خزایە نێوی، سووری کرد، ئیدی شۆڕش چاوی پێ کەوت، بەرقەوە تفێکی لە بەفرەکە کرد، لە خوێنەکە کرد، بەفرەکەی فڕێ دا، هەڵسایەوە... بۆ کوێ بچێ کوا؟ چرپەیەکی نایەتە گوێ. دەنگێک نابیسێ. گوللەیەک ناتەقێندرێ، کوا؟ با دەنگی گوللەشی بۆ بێ هەر باشە. با گوللەیەک بێ و چیدی لەو ئازارە نەژی. با گوێی لە دەنگی گوللەیەک بێ. چەند خۆش بوو، هەتا ئەگەر مەرگیشی بەدواوە بێ... هەتا ئەگەر لە لوولەی تفەنگی کارزانیشەوە بێ... کوا؟ بابێ و بەدڵم بکەوێ. نامەوێ چیدی بەدوای تۆڵەی خۆمدا بکەوم، تازە هیچ، کار لەکار ترازا... چەند هەنگاوێکی دی چووە پێش. ئیدی لەوێ کەوتە سەر چۆکان. نەیتوانی خۆی رابگرێ. بەلایەکدا خواربۆوە و لەسەر تەنیشت لێی ڕاکشا...

هیوا دیقەتی لە شوێن پەنجە بڕاوەکەی گرتبوو، لەبەرخۆیەوە قسەی دەکرد... دایە گیان! بۆ هاتیە لام؟ تۆ نەتدەزانی جێگە و رێگەم لەتۆ دوور بۆتەوە؟ تۆ پیریت، ماندوویت، بۆ ئەم کارەت کرد، من پێویستیم بەمە نەبوو. من هەر بیریشم لێ نەدەکردەوە... من؟ نا، نا، باوەڕم پێ بکە، ئا... سەرمامە... سەرمایەکی زۆر، گەیشتۆتە ئێسکەکانم. وەختە ببمە پارچە سەهۆڵێک، چی؟! شلێر! هێناوتە؟ کوا؟ ئۆف، شلێر! ئەمە چیتە، تۆش وەکو من لە قالب دراوی؟ بوویتە بەفر، وەرە، لێم نزیک بەرەوە. منیش وەکو تۆ لە نێو بەفردام. بەڵام وەک تۆ بەفرنیم. دەمبینی، بەباشی دەمبینی و هەست بەگەرمایی دەستەکانم دەکەی... نا! ئەوە چیتە؟ بۆ چیت دەوێ؟ تۆ شلێر نی، ئەدی بۆ دەگریت، وەرە بۆ دواجار تێر تێر لەباوەشت بم. سەرم بخەمە سەر دڵی بێ ئارامت دڵی منیش ئێستا بێ ئارامە، بەتۆ نەبێ هێور نابێتەوە. وەرە... ئای خودایە! ئەمە چی بوو. شلێر! شلێر... خۆ توایەوە، شلێر!

هیوا راپەڕی، راپەڕینێک یەکسەر بەسەرپێوەی وەستاند. چاوەکانی هەڵگلۆفین... خێرا خۆی هاتەوە بیر. ئێشی پەنجە بڕاوەکەی پتر بوو. سەیرێکی کرد. هێشتا کەم کەم خوێنی لێ دەهات، هێندێک چووە پێش دەستی دایە تفەنگەکەی. هەر لەبەر دەمیەوە... جەستەیەکی بینی. جەستەکە تەنکە بەفرێکی بەسەرەوە بوو، خێرا دانیشت، خۆی بۆ

شۆڕکردەوە، بەفری سەر دەموچاوی رامالّی. بەسەر لێوەکانییەوە گوتی:

شۆڕش!

شۆڕش، وەک لە خەودا بێ لەسەرخۆ بەری خۆی وەرگێرا و ئاهێکی لە دەم دەرچوو. هیوا سەیرێکی برینی سەری کرد خێرا جەمەدانییەکەی لە ملی خۆی کردەوە و لەبەر خۆشیەوە دەیگوت: راوەستە خۆت مەجوولێنەوە، ئێستا تیمارت دەکەم.

جەمەدانییە بەخوێنەکەی شۆڕشی فڕێ دا و هی خۆی لە جێگەی بەست. تەواوی خوێنی سەر دەموچاویشی سڕییەوە. شۆڕش یەکەم جار نەیدەزانی ئەمە کێ بوو ئەو کارەی دەکرد. بەڵام دوایی پاش ئەوەی سەرنجی لە کەسەکە گرت، لەپڕ هەڵسایەوە: هیوا! ئەوە تۆی؟ تۆش ماوی؟

هەردوو باوەشیان تێک وەرێنا، دەموچاوی بەخوێنیان لە یەکدی هەڵسوی، فرمێسک لە چاوانیان سەری دەردا، گریان، بەڵام لەسەرخۆ:

– شەڕەکە هی من نەبوو.

هیوا بەڕوخساری پڕ لە بێزاری سەیری شۆڕشی کرد. شۆڕش پاڕانەوەیەکی دۆستانەی بۆ کرد:

– باوەڕ بکە... شەڕی رێبوار و کارزان بوو...

– باشە، ئەوان دەبێ لە کوێ بن؟

– ....

ماوەیەک، وەک توانای قسەکردنیان نەمابێ، بێدەنگ بوون. دیسان هەست بەکشوماتییەک دەکرا، دەتگوت هەموویان لەو کارە پەشێمان بوونەتەوە. بەفر بارینەکەیش تا دەهات کەمتر و تەنکتر دەبۆوە. دەوروبەری ئەو ناوە دەردەکەوت و حوکمی بینینی پتر دەکرد. لە ناکاو کارزان، لە پشتی بەردێکەوە دەرپەڕی، بەپەلە بۆ شوێنێکی دی دەرچوو. هیوا بەئاشکرا کارزانی بینی، رووی لە شۆڕش کرد و لێی پاڕایەوە: هەڵنەستی ئێستا دەگەڕێمەوە...

دەتگوت شۆڕشیش هەستی بەشتێک کرد. هەر کە هیوا رۆیی، لەوێ هەڵستا و چووە پەنای بەردێک. لەپڕ شریقەی گوللەیەک هات، دیواری بێدەنگی رماند. ترس و سامناکی لە دەروونی دۆستەکاندا سەری هڵدایەوە و. هەموو راچەنین و بەترسەوە خۆیان بۆ شەڕێکی دیکە سازکردەوە و چوونە سەنگەرەکانیان. هیوا لە شوێن خۆی چەقی، نەیدەتوانی بستێکی دی بچێتە پێش. هەستی کردبوو کە مردن لەویش نزیک بۆتەوە. ناچار بوو لەسەر سک لێ ڕابکشێ. چاوی لەو بەردە گیرکرد کە کارزان لە پشتیەوە خۆی حەشاردابوو. لە دواوەی خۆی گوێی لە دەنگێک بوو، ئاوڕێکی دایەوە. شۆڕشی بینی هەر لە گیاندارێکی دڕندە دەچوو. هەرچۆنت سەیر بکردایە، لێی

دەترسای. هەموو گیانی باسی لە تۆڵەسەندنەوە دەکرد. لەسەر پێ وەستابوو. خوێنیش لە پەنا و کەلێنی جەمەدانییەکە دەچۆڕایەوە، تک تک بەسەر چەکەکەیدا دەکەوتن و شۆڕ دەبوونەوە سەر بەفرەکە. هیوا خۆی وەرسووڕاند. هەڵسایەوە، هاوارێکی سامناکی لە دەم دەرچوو:

کێوە دەچێت؟

هیوا خۆی گەیاندێ و توند گرتی، گرتی و بردییە پەنای بەردێک:

– بۆ لێم ناگەڕێی هیوا؟

– تکایە، تۆ برینداری.

– ئاخر دەمرم و...

– نا، بەس ئەوەندەیە خوێنەکەت بوەستێ...

– ئاخ! ئەویش رزگاری بێ؟

هیوا بیری لە ڕێبوار و کارزان دەکردەوە. نەیدەزانی چۆن بیانگاتێ و شەڕەکە بوەستێنێ. ئای کە کارێکی سەخت و دژوار بوو. چاری نەبوو، دەبوایە هەڵبستێ و شتێک بکا، بەڵام دیسان نەیتوانی، ئەم جارەش بوو بەتەقە. کارزان و ڕێبوار بەڕووی یەکدیدا تەقەیان دەکرد و جوێنیان بەیەکدی دەدا:

– ڕێبوار بۆ خۆت پیاو بە، با بەدەردی شۆڕشت نەبەم!

لەپڕ شۆڕش هەڵسایەوە، ئاوڕێکی لە راست و چەپی خۆی دایەوە، رووی لە هیوا کرد و بەهەڕەشەوە گوتی:

– کوا تفەنگەکەم؟!

هیوا دەم و لێوی پڕ لە خوێنی شۆڕشی بینی. چاوە سوور و پڕ لە رق و قینەکانی بینی، ویستی قسەیەکی دۆستانەی پێ بڵێ. بەڵام شۆڕش ڕێگەی پێ نەدا و رووبەڕووی وەستا:

– تکایە، تفەنگەکەم بۆ بێنە.

– ئاخر تۆ برینداری، برینەکەت...

– دەبێ بەدەستی خۆم بیکوژم.

– تۆ نابێ بجوولێیتەوە.

– ئەوەندەم پێ دەکرێ کە تۆڵەی خۆم بکەمەوە.

هیوا توند گرتی رایگوشی، بەچاو لێی پاڕایەوە. کەڵکی نەبوو:

– پێت دەڵێم تفەنگەکەم بدەرەوە.

سەروسیمای شۆڕش وەها دەلەرزی، دەتگوت دەستێک لە دواوە رایدەتەکێنێ،

بەهەردوو دەستی یەخەی هیوای گرت:

– ئەگەر تفەنگەکەم نەدەیتەوە، نامەوێ چەهرەی تۆش ببینم!

هیوا بەچاوی بەزەیی و پڕ لە ئەڤینەوە لە دوڕ چاوی شۆڕش وەڕاما. لەسەرخۆ گوتی:

– شۆڕش! دەبێ بمێنیتەوە!

شۆڕش بەچاوی پڕ لە فرمێسک و خوێنەوە وەک بپاڕێتەوە، گوتی:

– ئاوا بەنامەردی؟

– نەخێر، تۆ مەردیت، بەڵام بەگوللەی براکانت وات بەسەرهات.

– نەخێر ئەو نامەردە!

– نەخێر، ئەویش وەک تۆ مەردە، چونکە ئەویش بەشێکی جەستەی تۆیە!

– نەخێر، ئەو دوژمنی هەموومانە، دەبێ لەنێو ببردرێ، ئەو دڕندەیە. کۆسپە، نەخۆشییە، دەبێ لە نێو ببردرێ.

هیوا دەستێکی خستە سەر شانی شۆڕش، ویستی هێمنی بکاتەوە. بەڵام شۆڕش، خۆی وەرگێڕا و بەلالووتێکەوە گوتی:

– باشترە چەکەکەم وێ دەیەوە!

لەو دەمەدا دەستڕێژێک کرا. ویزەی گوللەکان بەسەر سەریانەوە تێپەڕین. خۆیان نزم کردەوە و بەباشی چوونە پشت بەردەکە. هیوا لە شۆڕش پاڕایەوە کە لە شوێنی خۆی هەڵنەستێ، تا دەگەڕێتەوە. بەڵام شۆڕش رازی نەبوو:

– چەکەکەم بۆ بەجێ بهێڵە و بڕۆ!

– بەڵام نەبزووی.

شۆڕش سەری ڕەزامەندی بۆ لەقاند. هیوا دەرچوو. ئەوکات دنیا کشومات بوو. بەرەو ئەو شوێنە چوو کە دەستڕێژەکەی لێ کرا. بەئەسپایی دەڕۆیی. لوولەی تفەنگەکەی سەرەوخوار بوو. بەمە وای نیشان دەدا کە ئەو مەبەستی شەڕ نییە. بەڵام لە هەمان کاتدا پەنجەی دەستەکەی دی خستبووە سەر پەلاپیتکەی تفەنگەکەی. ئامادە بوو، گوللەی غەدر و سەرلێشواوی بۆ بێ، دەستوەکەری خۆی بکا... لە شوێنێک وەستا، بەمەزەندەی خۆی ئەوێ لە جێگەکەی کارزان نزیک بوو، سەری هەڵبڕی:

– کارزان! ڕێبوار!

هیچ وەڵامێک نەبوو، دەتگوت لەو ناوە نەمابوون، چووبوونە شوێنێکی دی و لەوێ شەڕەکە یەکلا بکەنەوە. هیوا جارێکی دیکەش دەنگی هەڵبڕییەوە. ماوەیەک وەستا بیری کردەوە چ بکا؟ تازە خوێن بەری چاوی هەموویانی گرتووە. بەدوای کێدا بگەڕێ، کێ لەوانە بەگوێی دەکا؟ ئەوە بەزەحمەت توانیویەتی شۆڕش رابگرێ. ئەدی ئەوان چۆن؟

ئەگەر وا بڕوا، شۆڕش پتر خوێنی لەبەر دەڕوا وەختەر دەکەوێ. لە تاوی شۆڕش، لە تاوی ئەوانی دیکەیش، برینەکەی خۆی لە بیر نەمابوو. ئێشەکەی بەتەواوی بڕابوو. ویستی بچێتە پێش. دیسان وەستا. هەستی کرد ئەم جارەیان دەستوپێی گران دەبن. هەنگاوێکی هەڵاوێشت. بەزەحمەت قاچی بەرز دەبوونەوە، تەکانێکی دا خۆ. بەبێزاری بەفرەکەی شکاند. دەیشکاند و ئاهی بێ دەسەڵاتی هەڵدەکێشا، لە هیکرا وەک یەکێک ئاگاداری بکاتەوە. گوێی لە دەنگێک بوو، راچەنی، لە شوێن خۆی چەقی. ویزەی چەند گوللەیەک، دەستڕێژێک هات و خێرا لەسەر بەفرەکە، راکشا، دڵی وەتەپەتەپ کەوت، سەری بۆ نێو بەردەکانی سەرەوە بەرزکردەوە، دەنگێکی بیست، دەنگی کارزان:

– هیوا! نامەوێ تۆ بکوژرێی، بەڕێی خۆتدا بڕۆ!

هیوا سەری خۆی داخستەوە. ماوەیەک لە نێو بێدەنگیدا، مات بوون، دایە! وێ دەچێ هەمان داستانی باوکم لێرە دووبارە بێتەوە. ئەوەتە، منیش لە نێوەڕاستی دۆستەکانمدا درێژبوومە. هەر چەند تکا و رەجایان لێ دەکەم بێ سوودە... ناچارم دەکەن، وەکو باوکم بیر نەکەمەوە، وەکو ئەو نەکەم. بیرێک لە چارەنووسی خۆم بکەمەوە، ئەو زەمان چوو، ئێستا دەبێ خۆم رزگار بکەم. دەبێ نەهێڵم گوللەی دۆستەکانم پێ بکەوێ. ئەوەتە، خوێن بەری چاوی هەموومانی گرتووە. دەیانەوێ یەکتر قڕکەن هەریەک دەیەوێ خۆی بمێنێتەوە. دەیەوێ منیش دەستەمۆ بکەن. چ بکەم دایە؟ ناتوانم وەکو باوکم بکەومە نێوانیان، ئەوە گوللەی مەرگ هەڕەشەم لێ دەکا. ئەوە دۆستەکانی بەرەو نەمان دەچن. دەبێ رێ لەمردن بگرم. ئەوان بمرن مردنی منیش ئاسانترە. بەهەر جۆرێک بێت، کارزان رێبوار بمێننەوە.

هیوا ترسا، ترس و غەریبییەک خۆیان لە یەکتر هەڵسوبی، ویستی هەڵبستێتەوە. دەستێکی گران خرایە سەر پشتی، بەهەشتاوی خۆی وەرگێڕا. یەکەم جار نەیزانی کێیە:

– چ دەکەی شۆڕش ؟!

هیوا لە چڕوچاوی شۆڕشەوە ترسێکی گەورەی خوێندەوە. وای هەست کرد لە بەرانبەر تەنێکی دەستوەشێندا راکشاوە، دەبێ هەڵسێتەوە، رێ لە گیانە شەڕاوییەکەی بگرێ، رێ لە خوێنە داچۆڕاوەکەی بگرێ، توند بیگرێ و دووری بخاتەوە. گورج هەڵستایەوە. شۆڕش لەسەرخۆ گوتی: خۆت تێک مەدە، کاکە هیوا!

هیوا پێی سەیر بوو، دروست بەپێچەوانەی بیرکردنەوەکانی ئەم، شۆڕش لەسەرخۆ، هێمن و ئارام، وەک هیچ مەرامێکی ترسناکی نەمابێ. خەندەیەکی بۆ هیوا کرد و سەری داخست: تەواو!

هیوا لە قسەکانی شۆڕش نەگەیشت. بەڵام هەموو گیانی بەو قسەیە لەرزی، دەتگوت

دەرزی ئاژن دەکرێ. دەستی دایە تفەنگەکەی و وەک سەری لێ شێوابێ بەدەوری خۆیدا سووڕایەوە. شۆڕش بەدەست و پەنجەی بەخوێنەوە دەستێکی گرت و لەسەرخۆ هاواری کرد:

– خۆت مەشێوێنە ،ها! سەیر بکە.

لە دوورەوە لە لای دەستی راستەی، رێبواری بینی وەک باوەڕ نەکا کە رێبوارە چاوەکانی هەڵگلۆفین. دیسان تێیوە ڕاما. بەبێ دەنگی شۆڕشی بەجێهێشت. ملی لە بەفرەکە نا، رۆیی، نەوەستا، تا گەیشتە نزیک رێبوار، ئیدی چەقی، لەبەردەمی خۆیەوە گوتی:

– رێبوار! مخابن!

رێبوار لەسەر سک درێژ ببوو، سەری خستبووە سەر قۆنداغی تفەنگەکەی دەتگوت خەوتووە. هیوا لەسەر چیچکان بۆی دانیشت، سەیری نێوچاوانی رێبواری کرد. خوێن و مێشکی ئاوێتەبووی، بەسەردەموچاوی رێبوارەوە بینی، مووچڕکێک بەگیانیدا هەڵچوو، دەنگێک لە قووڵایی دەروونییەوە بەرزبۆوە، لە دەمییەوە دەرچوو، هەموو جەستەی لەگەڵیدا لەرزی. چەند قەترە فرمێسک لە چاوەکانیدا پەڕین، کەوتنە سەر روومەتی خوێناوی رێبوار، لەگەڵ خوێنەکەدا تێکەڵ بوون، توانەوە. هیوا سەری بەرز کردەوە. دیسان کڵۆ بەفرەکان بەرەو رووی هاتن، دیسان ئاسمانیش گریا. ئەویش فرمێسکی لەعنەتی بۆ ئەو کارەساتە باراند. کڵۆبەفرەکان، بەنەرمی لەسەر بەژنی راکشاوی رێبواردا هەڵدەنیشتن. بەتوندیش سووژن ئاسا بەلەشی زیندووی هیوادا دەچوونە خوارێ. هیوا وای هەست دەکرد، کڵۆبەفرەکان گۆشت و ئێسقانی دەبڕن، بەسەر دڵییەوە هەڵدەنیشن... بەرەبەرە کاسەی سەری گران دەبوو. وڕوگێژ لە پشت سەری رێبوار راوەستا، لەسەرخۆ دانەوییەوە وەک بیەوێ رێبواری نوستوو بێدار بکاتەوە. دەستێکی بەدەموچاوی خوێناوی داهێنا و لەبەرخۆیەوە چەند جارێک گوتی:

– رێبوار! رێبوار! بۆ واتان کرد؟

رێبوار وەک زەمانێک بێت، لەوێدا دەمکوت کرابێ، لە خەوێکی هەمیشەییدا بوو، خەوێکی بێ هات و هاوار، بێ کێشە و ململانێ، بێ کارزان و رۆژگار و هیوا و شۆڕش. دوور لە دنیای جەنجاڵ و خەباتی رکابەری... هیوا لاشەی رێبواری وەرگێڕایە سەرپشت. نەیتوانی سەیری سنگی بکا. ملی خۆی وەرسووڕاند. بەڵام سنگی لە خوێن غەرقبووی بینی. خێرا چاوەکانی نووقاندن، ئاوڕێکی لەو شوێنە دایەوە کە شۆڕشی لێ بوو، هیچی نەبینی، سەری خۆی داخست، گوڵێی هاتە بەرچاو، گوڵێ بەدووچاوی پڕ لە ئەسرینەوە، بەقژی خاو و لە قوڕ هەڵسواوەوە، لە بەردەمی هیوا ئامادەبوو، دەگریا و دەیگوت: هیوا چ قوڕێکیان بەسەر من کرد! بۆ وایان کرد؟ گوڵێ! باوەڕم پێ بکە

ئەمەش عاشقی تۆ بوو. ئەمەش دەیویست لە دنیای پڕ لە ئازار و سەختیدا تۆی ئازیز ڕزگار بکا... گوڵێ، ئێستا خوێنێک دەڕژێ لە ڕاستیدا خوێنی جەستەی پاکی تۆیە... چ بکەم گوڵێ، هەموویان بەهەوای تۆوە دەژیان، کەچی دوژمنی تۆیان لەبیر چوو بوو... گوڵێ! نەمتوانی، پەنجەی رقی هیچیان لەسەر پەلاپیتکەی چەکەکانیان هەڵگرم.

دایە! ئێشی ئەژنۆکانم پتر دەبن. شتێک بەنێو ئێسقانی قاچەکانمدا هەڵدەگەڕێ، شتێک هەر لە کرم دەچێ، کرمێکی زۆرن دایە، هەموویان بەڕێگاوە مۆخەکەی دەخۆن. پشتیشم، ناو قەدی پشتم، ژانێکی زۆری تێدایە، ژانی سەرما و سۆڵی ئێرە نییە، ژانی هاوخەمانی کۆڵانەکەمانە، ژانی تۆ و شلێرە دایە ژانی خوێن ڕژانی جەستەی گوڵێیە... سەرم پڕە لە هاوار و فیغان، لەناو گریانی هەمووتان.

هیوا هەڵسایەوە، ڕێبواری بەجێهێشت و ڕووەو ئەو گاشە بەردە ڕۆیی کە کارزان خۆی لە پشتیدا مەڵاسدا بوو. لە دووری چەند هەنگاوێک لوولەی تفەنگی کارزانی بینی. بەبێ ترس، چووە پێش، بینایی لەناو کونی لوولەی چەکەکەی هەڵنەگرت، تا نەگەیشتە نزیک بەردەکە، چاوی نەبزواند. پێڵوەکانی نەترووکاند، تا دەستی لە لوولەی نەدا، تا تەنکە بەفرەکەی لەسەر ڕانەماڵی، لێوی نەترازاند. هەر کە سەری کارزانی بینی، نێوچەوانی گرژبۆوە، لەشی داهێزرا، دڵی گەورە و پڕ لە خەمی داخورپا:

– کارزان! کارزان؟

– ....

کارزان پشتی چەمابۆوە. سەری لە نێو ئەژنۆکانییەوە گیر کردبوو، هەردوو دەستیشی بەتەنیشتیدا شۆڕ ببوونەوە و تا مەچەکیان لە نێو بەفرەکەدا نوقم ببوو.

هیوا بێ ئەوەی ئاگای لەخۆ بێ وەک ئەوەی یەکێکی خۆشەویست و نزیکی لەدەست چووبێ، پەنجەکانی بەسەروسیمای کارزان دادەهێنا. لە باوەشی گرت. سەری لە خوێن شەڵاڵ بووی بەرز کردەوە. خوێن وەک ملوانکەیەکی سوور بەڕاست و چەپی ئەسکوردی کارزاندا شۆڕ دەبۆوە، بەسەر سینگیدا دەچووە خوارێ، هیوا لەسەرخۆ جەستەی شل و چاوی کارزانی لەسەر پشت درێژ کرد و هەڵستا، نەیدەتوانی بەئاسانی هەنگاو بنێ. دەتگوت پێیەکانی لە ئاسن دروست کراون. لە بەفرەکە گیردەبوون، دەخشان، بەدوای خۆیدا رایدەکێشان. بەفریش بەخێرایی دەباری، دەتگوت پەنجەی ڕوحکێشانە، دادەکشایە سەر زەوی. لە دوورەوەش لوورەی گورگەکان، درزی لە دیواری کش و ماتی کێوی مەزن دەکرد و دڕی بەهوروژمی کڵۆ بەفرە سەر بەکڵاوەکان دەدا و لە شوێنی شەڕەکە نزیک دەبۆوە.

ئەم جارەش هیوا سەری هەڵبڕی، وەک بیەوێ فرمێسکەکانی بداتە بەر کڵۆ بەفرەکان و سیما و ڕوخساری پێ بشواتەوە... بەلەشێکی گران و قورسەوە، هەڵستا. خێرا

هەڵستا ڕووەو ئەو شوێنە چوو کە شۆڕشی لێ بەجێ هێشتبوو. وەک سەرخۆشێک بەملاو ئەولادا دەکەوت. دەکەوت و هەڵدەستایەوە. بەسەختی بەرپێی خۆی دەبینی. کەچی هەر دەڕۆیشت. جاروباریش بەسەرلێشێواوی ئەمبەر و ئەوبەری دەکرد و لەبەر خۆیەوە دەیگوت (شۆڕش! شۆڕش! لەکوێیت؟) لە هیکڕا بەسەر شتێکدا هەڵنگوت، خۆی پێ ڕانەگیرایەوە و لە دووری شتەکەدا ڕمبەی لێوەهات، سەروچاوی لە بەفرەکە چەقی، ناڵەیەکی لە دەم دەرچوو. خێرا هەڵستایەوە. ئاوڕێکی لە دواوەی خۆی دایەوە. پڕبەدەم هاواری کرد: شۆڕش! شۆڕش!

شۆڕش وەک خۆی لە خەوێکی قورسدا بەئاگا بێتەوە، بەزەحمەت خۆی بۆ هیوا وەرگێڕا. دەمی کردەوە. بەڵام هیچی پێ نەگوترا. بەدەست ئاماژەی بۆ هیوا کرد، هیوا بۆی چوو. لەبەردەمی داچەمییەوە، سەروچاوی بەبەفر داپۆشراوی خاوێن کردەوە. لە چاوی وەڕاما... بزەیەکی بۆ کرد. بەدەم لەرزینەوە گوتی: مەترسە، هەڵتدەگرم.

شۆڕش چاوی غەریبی بەسەر گیانی هیوادا گێڕا لەسەرخۆ گوتی: ب... ڕۆ... هیوا دیسان خۆی بۆ نەوی کرد باوەشی تێ گرت. سەروسیمای لەدەموچاوی شۆڕشدا هەڵسویی. هێندێک تاقەتی دا خۆ و هەڵیستاندەوە... بەفرەکەی لەسەر داماڵی. لەبەرخۆیەوە دەیگوت: ئێستا دەڕۆین.

شۆڕش وەک توانایەکی نەمابێ بەئاستەم دەمی جووڵاندەوە: نا... توا... نم.

هێزێکی غەریب دارژایە جەستەی ماندووی هیوا. هیوا هەردوو پیلی شۆڕشی گرت و لەسەر پێ وەستاندی... تفەنگەکەشی کردە شان و دەستێکیشی خستە سەر شانی.

– ناو قەدم بگرە...

هەردووکیان، زۆر بەزەحمەت وەڕێ کەوتن... هیوا هەنگاوەکانی لەپێشتر بوون، بەفرەکەی دەشکاند، ناوەناوەش سەری هەڵدەبڕی و لە قووڵایی نشێوەکە و لە دۆڵە دوور و باریکەکانی خوارەوە ڕادەما، وای هەست دەکرد کە ڕەنگە هەموو تەمەنی بەشی ئەوە نەکا بگەنە سەرەوە!

ئاپۆرە: قەرەباڵغی

کەویە: بەفری بەسەریەکدا کەوتووی چەند ساڵ

مقەیەت: ئاگاداری

هەترەش: زندەق

فەرهەنگۆک

شەموله: کورتەبنە
تیغ: موس
پیل: شان
تفەنگۆرە: تفەنگی لە تەختە و تەنەکە دروستکراو
تێکچڕژاو: ئاڵۆزکاو
دانووساندن: خۆمەڵاسدان
زەڕکردن: خەتاو زەرەردان لە کەسێک
دوشک: تۆران
پاساری: چۆلەکە
هەرس: ورچ
خوزی: تف
سەمت: ئیتیجاهـ
سووچ: هۆ
تفینگ: لووت
قرقرتۆگ: قوڕقوڕاگە
نواڵە: دەرودۆڵ
گنێخە: قوڕگ
مێژووکە: بەرخی تازە لەدایک بوو
رچە: شکاندنی بەفر بەمەبەستی ڕێکردنەوە
بڕمیز: میزکەر، بەخۆدامیزتن
جەڕباندن: تاقیکردنەوە
ئاماژە: ئیشارە
تەریق بوونەوە: فەشەل بوونەوە
قولینچک: گۆشە، قوژبن
کەد: قەد
غەزرین: پتر بۆ ئاژەڵ بەکاردێ، عینادی
تاژی: تانجی
هەڵسوان: خشاندن
هەڕەمە: خێرا
بەڕەوانی: ناوبژی
کێلکردنەوە: بەرزکردنەوە، قیت کردنەوە
زبارە: هەرەوەرزی
گەنگەرۆکە: هەللاوبەزمی منداڵان
تفەڕک: پیرۆز
لاترەی بەست: هەڵەنگوت و کەوت
دم: دەم
تورخانەوە: رزین، پلیشانەوە
هەلا هەلا بوون: پارچە پارچە، هەپڕوون بەهەپڕوون بوون
کەڤر: بەرد
چیل: زۆر سپی
غەڕا: لەخۆ بایی بوون
هاڕسین: وروژان، داڕسان
تیخ تیخدان: هاندان، فیتدان
گەروو: گەری، گەلی
پەنگر: پشکۆ، پۆلو
پێڕ: جەماعەت
قازمە: پاچ
بەری: پێش
ئەسکورد: مل
هەرێ: پەیمان، وەعد
بزگوڕ: کۆنە جل و پارچە پەڕۆ

ناوەڕۆک

چەند پەیڤێک: 5
دوا سەردان: 6
ڕێگای سێوان: 10
تۆی ئێستا، ئەوەی دوێنێ!: 15
نامەیەکی بەپەلە: 22
هەژان: 49
ماینە سوورە: 64
خەجاو: 67
پەڵە خوێن : 75
سێ چیرۆکی زۆر کورت: 81
کورتە ڕۆمان-کێوی مەزن: 83